

Braille eMotion 40

Käyttöohje

Käyttöohje
Ohjelmistoversio 1.x

SELVAS Healthcare, Inc.

155, Sinseong-ro, Yuseong-gu,
Daejeon, 34109, Republic of KOREA

Puh. +82-42-879-3000

Faksi +82 42 864 4462

Sähköposti: hims.support@selvashc.com

Verkkosivusto: www.himsintl.com

Turvallisuusohjeet

Turvallisuutesi ja Braille eMotion 40 -laitteen suojaamiseksi lue seuraavat turvallisuusohjeet ja noudata niitä.

1. Verkkovirtasovittimen tulojännite on 100 V – 240 V ja lähtöjännitteet ovat DC 5 V 3 A ja 9 V 2 A.
2. Akku ei välttämättä ole täyteen ladattu toimitushetkellä. Ennen kuin käytät Braille eMotion 40 -laitetta, varmista, että akku on täyteen ladattu.
3. Kun käytät Braille eMotion 40 -laitetta akkuvirralla ensimmäistä kertaa, akun tila ei ehkä näy tarkasti. Välttääksesi tämän, pidä Braille eMotion 40 yhdistettynä verkkovirtasovittimeen noin kolmen tunnin ajan laitteen ollessa käynnissä. Jos haluat käyttää Braille eMotion 40 -laitetta heti, voit käyttää sitä latauksen aikana.
4. On olemassa räjähdysvaara, jos akku korvataan väärentyyppisellä akulla. Varmista, että käytät vain SELVAS Healthcaren erityisesti Braille eMotion 40 -laitteelle valmistamia akkuja. Hävitä käytetyt akut ohjeiden mukaisesti.
5. Jos käyttöaika on alle 50 % tuotteen teknisissä tiedoissa ilmoitetusta akun kestosta jopa täyden latauksen jälkeen, on suositeltavaa vaihtaa akku.
6. Jos poraat laitteeseen tai akkuun reikiä tai purat ne terävällä esineellä, se voi aiheuttaa sähköiskun, räjähdyksen tai tulipalon.
7. Kun käytät Braille eMotion 40 -laitetta akkuvirralla, jäljellä olevan akkuvirran tila ilmoitetaan, kun akun varaus on alhainen. Kun akun varaus laskee alle 15 prosentin, kytke laite verkkovirtasovittimeen latausta varten. Jos jäljellä oleva akun varaus putoaa viiteen prosenttiin eikä laitetta ole kytketty verkkovirtasovittimeen, Braille eMotion 40 siirtyy lepotilaan minuutin kuluttua akun tilan ilmoittamisesta. Jos akun varaustaso laskee 2 prosenttiin, laite sammuu asetusten ja muiden tietojen säilyttämiseksi. Akun kesto

latausta kohden vaihtelee asettamiesi valintojen sekä käynnissä olevien sovellusten määrän ja tyyppin mukaan.

8. Braille eMotion 40 -laitettasi on käsiteltävä varoen. Braille eMotion 40 on erittäin herkkä laite. Käsittele laitetta asianmukaisesti ja huolellisesti. Braille eMotion 40 on erittäin herkkä pölylle. Varmista, että pidät sen poissa pölyisistä ympäristöistä.
9. Pistesolut ovat erittäin herkkiä ja monimutkaisia osia. Jos pistesolut eivät toimi kunnolla pölyn tai muun syyn takia, ota yhteyttä huoltokeskukseemme tai jälleenmyyjään, jolta ostit Braille eMotion 40 -laitteen.
10. Sinun tulisi rekisteröidä Braille eMotion 40 -laitteesi varmistaaksesi huolto-, palvelu- ja päivitystietojen saannin. Yhdysvalloissa rekisteröi tietosi osoitteessa www.hims-inc.com. Jos sinulla on ongelmia tietojesi rekisteröinnissä, ota yhteyttä jälleenmyyjään, jolta ostit Braille eMotion 40 -laitteen. Kansainvälisten asiakkaiden tulisi ottaa yhteyttä alueelliseen jälleenmyyjäänsä tuotteen rekisteröintitietojen saamiseksi.
11. Älä pura Braille eMotion 40 -laitetta itse. Älä myöskään anna kenenkään sellaisen purkaa Braille eMotion 40 -laitetta, jolla ei ole HIMS:in valtuutusta. Jos epäpätevä henkilö purkaa laitteen, voi aiheutua vakavia vaurioita. Jos valtuuttamaton henkilö purkaa laitteen, se jää ilmaisen huollon ulkopuolelle ja takuu raukeaa. Jos neste tai ulkoinen voima vahingoittaa laitetta, se saattaa myös jäädä ilmaisen huollon ulkopuolelle, vaikka vahinko tapahtuisi takuuajana. Braille eMotion 40 sisältää nestekosketusilmaisintarran, joka muuttaa väriä, jos laite joutuu kosketuksiin veden tai muiden nesteiden kanssa. Tämä ilmaisin ei aktivoitu kosteissa tai muissa olosuhteissa, jotka kuuluvat tuotteen normaaleihin ympäristövaatimuksiin.
12. Älä jätä Braille eMotion 40 -laitettasi suljettuihin, korkean lämpötilan ympäristöihin, kuten autoon kuumana kesäpäivänä, sillä akku voi

vaurioitua tai syttyä tuleen. Älä anna Braille eMotion 40 -laitteesi olla tällaisissa ympäristöissä pitkiä aikoja.

13. Välttääksesi mahdolliset kuulovauriot, älä kuuntele ääntä korkealla äänenvoimakkuudella pitkiä aikoja.

Käyttöä koskevat seuraavat kaksi ehtoa.

1. Tämä laite ei saa aiheuttaa haitallisia häiriöitä, ja
2. tämän laitteen on siedettävä kaikki vastaanotetut häiriöt, mukaan lukien häiriöt, jotka voivat aiheuttaa ei-toivottua toimintaa.

Tämä laite voi tuottaa, käyttää ja säteillä radiotaajuusenergiaa. Jos laitetta ei asenneta ja käytetä ohjeiden mukaisesti, se voi aiheuttaa haitallisia häiriöitä radioviestintään. Ei kuitenkaan voida taata, ettei häiriöitä esiintyisi tietyssä asennuksessa.

Jos tämä laite aiheuttaa haitallisia häiriöitä radio- tai televisiovastaanottoon, mikä voidaan määrittää sammuttamalla ja käynnistämällä laite, käyttäjää kehoitetaan yrittämään häiriön korjaamista yhdellä tai useammalla seuraavista toimenpiteistä:

- suuntaa vastaanottoantenni uudelleen tai siirrä se toiseen paikkaan
- lisää laitteen ja vastaanottimen välistä etäisyyttä
- kytke laite eri virtapiirissä olevaan pistorasiaan kuin mihin vastaanotin on kytketty
- pyydä apua jälleenmyyjältä tai kokeneelta radio-/TV-asentajalta

FCC-määräysten vaatimustenmukaisuus

Tämä laite on FCC:n sääntöjen osan 15 mukainen. Käyttöä koskevat seuraavat kaksi ehtoa:

1. Tämä laite ei saa aiheuttaa haitallisia häiriöitä.
2. Tämän laitteen on siedettävä kaikki vastaanotetut häiriöt, mukaan lukien häiriöt, jotka voivat aiheuttaa ei-toivottua toimintaa.

Huomautus: tämä laite on testattu ja sen on todettu noudattavan luokan B digitaalisille laitteille asetettuja rajoja FCC:n sääntöjen osan 15 mukaisesti. Nämä rajat on suunniteltu tarjoamaan kohtuullinen suoja haitallisia häiriöitä vastaan asuinasennuksissa.

Tämä laite tuottaa, käyttää ja voi säteillä radiotaajuusenergiaa. Jos laitetta ei asenneta ja käytetä ohjeiden mukaisesti, se voi aiheuttaa haitallisia häiriöitä radioviestintään. Ei kuitenkaan voida taata, ettei häiriöitä esiintyisi tietyssä asennuksessa. Jos tämä laite aiheuttaa haitallisia häiriöitä radio- tai televisiovastaanottoon, mikä voidaan määrittää sammuttamalla ja käynnistämällä laite, käyttäjää kehoitetaan yrittämään häiriön korjaamista yhdellä tai useammalla seuraavista toimenpiteistä:

- suuntaa vastaanottoantenni uudelleen tai siirrä se toiseen paikkaan
- lisää laitteen ja vastaanottimen välistä etäisyyttä
- kytke laite eri virtapiirissä olevaan pistorasiaan kuin mihin vastaanotin on kytketty
- pyydä apua jälleenmyyjältä tai kokeneelta radio-/TV-asentajalta

Huomautus: valmistaja ei ole vastuussa mistään radio- tai TV-häiriöistä, jotka johtuvat tämän laitteen luvattomista muutoksista. Tällaiset muutokset voivat mitätöidä käyttäjän oikeuden käyttää laitetta.

Radiotaajuusaltistumista koskevat tiedot ja lausunto

Yhdysvaltain (FCC) SAR-rajaa on 1,6 W/kg keskiarvona yhtä kudosgrammaa kohden. Laitetyypit Tablet PC (FCC ID: 2AL4D-B340T) on myös testattu tätä SAR-rajaa vastaan. Korkein tämän standardin mukaisesti raportoitu SAR-arvo tuotesertifiointin aikana keholla käytettynä on 2,4 GHz: 0,85 W/kg, 5 GHz: 0,70 W/kg. Tämä laite testattiin tyypillisessä keholla pidettävässä käytössä siten, että laitteen takaosa pidettiin 0 mm:n etäisyydellä kehosta. FCC:n radiotaajuusaltistumista koskevien vaatimusten täyttämiseksi käytä lisävarusteita, jotka säilyttävät 5 mm:n erotusetäisyyden käyttäjän kehon ja laitteen takaosan välillä. Vyökiinnikkeiden, koteloiden ja vastaavien lisävarusteiden kokoonpanossa ei tulisi olla metallikomponentteja. Sellaisten lisävarusteiden käyttö, jotka eivät täytä näitä vaatimuksia, ei välttämättä ole FCC:n radiotaajuusaltistumista koskevien vaatimusten mukaista, ja sitä tulisi välttää.

5G Wi-Fi vain sisäkäyttöön

I Myyntipakkauksen sisältö

- 1) Braille eMotion 40
- 2) Kantolaukku
- 3) Verkkovirtasovitin
- 4) USB C - USB A -kaapeli
- 5) Pikaopas

II Ohjeen käyttäminen

Tässä ohjeessa näet viittauksia pikanäppäimiin ja pikavalintoihin. Nämä näppäimet viittaavat tapoihin päästä valikkoihin ja toimintoihin nopeasti näppäinyhdistelmiä käyttämällä. Huomaa, että kaikki pikanäppäimet ja pikavalinnat eivät toimi jokaisessa Braille eMotion 40 -laitteen osassa. Jotkin pikanäppäimet ja pikavalinnat ovat ohjelmakohtaisia, eli ne edellyttävät, että olet tietyssä ohjelmassa, jotta ne toimisivat.

Pikavalinnat viittaavat näppäinkomentoihin, joilla aktivoidaan nopeasti jokin toiminto valikossa. Pikanäppäimet viittaavat näppäimiin, jotka aktivoivat toiminnon riippumatta siitä, missä kohtaa ohjelmaa olet. Kun toimintoja kuvataan tässä ohjeessa, pikavalinnat on merkitty sulkeisiin ja pikanäppäimet lainausmerkkeihin.

Tässä käyttöohjeessa opastetaan pikanäppäinten ja pikavalintojen painaminen seuraavasti: samanaikaisesti painettavat näppäimet on erotettu toisistaan yhdysmerkillä (-). Kun näet tekstin väli-b (pisteet 1-2), se tarkoittaa, että sinun tulee painaa väliä ja pisteitä 1 ja 2 samanaikaisesti.

Jos et löydä ratkaisua ongelmaan tästä ohjeesta tai jos tarvitset apua Braille eMotion 40 -laitteen kanssa, lähetä sähköpostia osoitteeseen hims.support@selvashc.com. Voit myös vierailla verkkosivustollamme osoitteessa www.himsintl.com tai soittaa numeroon +82-42-879-3000.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	16
1.1 MIKÄ ON BRAILLE eMOTION 40?	16
1.2 LAITTEESEEN TUTUSTUMINEN	16
<i>1.2.1 Yläpaneeli</i>	<i>17</i>
<i>1.2.2 Etureuna</i>	<i>18</i>
<i>1.2.3 Oikea pääty</i>	<i>19</i>
<i>1.2.4 Vasen pääty</i>	<i>20</i>
1.3 LAITTEISTON TEKNISET TIEDOT	21
1.4 BRAILLE eMOTION 40:N MUISTI	21
2 Braille eMotion 40 -pistenäytön perustoiminnot	22
2.1 KOMENTOJEN ANTAMINEN	22
<i>2.1.1 Perusilmoitukset ja -viestit</i>	<i>22</i>
2.2 VALIKKOKÄSITTEET	23
<i>2.2.1 Säädinsymbolit</i>	<i>26</i>
2.3 FUNKTIONÄPPÄINTEN KÄYTTÖ	28
2.4 VIRTALÄHDE JA AKKU	31
2.5 ÄÄNENVOIMAKKUUDEN JA MUIDEN OMINAISUUKSIEN SÄÄTÄMINEN	32
2.6 PUHEEN JA PISTEKIRJOITUKSEN KÄYTTÖ	33
2.7 TEKSTIN SYÖTTÄMINEN	34
2.8 MONIAJO	34
2.9 NÄPPÄINTEN LUKITSEMINEN	36
2.10 YHDEN KÄDEN TILA	36
2.11 KIRJOITUSTILAN KÄYTTÖ	37
2.12 ERITYISET KÄYNNISTYSKOMENNOT	38

3 Pistenäytön mukauttaminen	38
3.1 PISTEKIRJOITUSVALINNAT	39
3.2 ÄÄNIVALINNAT	41
3.3 YLEISET VALINNAT	43
3.4 ASETA AIKA JA PÄIVÄMÄÄRÄ	45
3.5 INTERNET-ASETUKSET	47
3.5.1 <i>Langattoman lähiverkon asetukset</i>	47
3.6 BLUETOOTH-HALLINTA	50
3.6.1 <i>Bluetooth-laiteluettelo</i>	50
3.6.2 <i>Bluetooth-palveluluettelo</i>	52
3.7 VARMUUSKOPIOI/PALAUTA BRAILLE EMOTION 40 -ASETUKSET	52
3.8 PIKAOPAS	54
3.9 PALAUTA BRAILLE EMOTION 40:N OLETUSASETUKSET	54
4 Tiedostonhallinta	54
4.1 YLEISKATSAUS	55
4.1.1 <i>Tiedostoluettelossa liikkuminen</i>	56
4.1.2 <i>Kansioiden ja tiedostojen valitseminen</i>	57
4.2 TIEDOSTOJEN JA KANSIOIDEN KÄSITTELY	58
4.2.1 <i>Kansioihin siirtyminen ja niistä poistuminen</i>	58
4.3 TIEDOSTO-VALIKKO	58
4.4 MUOKKAA-VALIKKO	60
4.5 NÄYTÄ-VALIKKO	61
4.6 OSOITEIKKUNAN KÄYTTÄMINEN	61
5 Muistio	62
5.1 TIEDOSTO-VALIKKO	63

5.2 MUOKKAA-VALIKKO	65
5.3 LISÄÄ-VALIKKO	66
5.4 SIIRRY-VALIKKO	66
5.5 LUE-VALIKKO	67
5.6 ASETTELU-VALIKKO	68
6 Yhdistettävyy	69
6.1 YHTEYDEN MUODOSTAMINEN	71
6.2 YHDISTÄMINEN RUUDUNLUKIJAA	72
6.2.1 <i>Yhdistäminen tietokoneeseen USB:n kautta</i>	73
6.2.2 <i>Yhdistäminen tietokoneeseen Bluetooth-sarjaportin kautta</i>	73
6.2.3 <i>Braille eMotion 40:n käyttö JAWS for Windowsin kanssa</i>	74
6.2.4 <i>Braille eMotion 40:n käyttö pistenäyttönä NVDA:n kanssa</i>	75
6.2.5 <i>Braille eMotion 40:n käyttö VoiceOverin kanssa Macissa</i>	76
6.2.6 <i>Braille eMotion 40:n käyttö iOS-laitteiden kanssa</i>	77
6.2.7 <i>Braille eMotion 40:n käyttö TalkBackin kanssa Androidissa</i>	77
6.3 PÄÄTTEEN KIRJOITUSPUSKURI	78
7 Asiakirjanlukija	79
7.1 ASIAKIRJASSA LIIKKUMINEN YLEISESTI	79
7.2 TIEDOSTO-VALIKKO	80
7.3 MUOKKAA-VALIKKO	81
7.4 SIIRRY-VALIKKO	82
7.5 LUE-VALIKKO	83

7.6 MERKKI-VALIKKO	83
8 DAISY Player	84
8.1 DAISY PLAYERIN RAKENNE	84
8.2 TIEDOSTO-VALIKKO	86
8.3 ASIAKIRJA-VALIKKO	86
8.4 MERKKI-VALIKKO	87
8.5 OTSIKKO-VALIKKO	88
8.6 MUISTIINPANO-VALIKKO	88
9 Media Player	88
9.1 MEDIA PLAYERIN ASETTELU	89
9.2 TIEDOSTO-VALIKKO	90
9.3 TOISTA-VALIKKO	90
9.4 SIJAINTI-VALIKKO	91
9.5 MERKKI-VALIKKO	92
9.6 ASETUKSET-VALIKKO	92
9.7 ÄÄNIKIRJOJEN TOISTAMINEN	93
9.8 TAUSTATOISTON KÄYTTÄMINEN	94
10 Kirjastopalvelut (ei suomenkielisessä versiossa) .	94
10.1 ONLINE DAISY	94
10.2 BOOKSHARE DOWNLOAD	95
10.2.1 Bookshare Downloadin käynnistäminen	96
10.2.2 Bookshare Downloadin päävalintaikkuna	97
10.2.3 Kirjatulokset	98
10.2.4 Aikakauslehtien etsiminen	99
10.2.5 Lukuluetteloiden etsiminen	100
10.2.6 Historian etsiminen	100

10.2.7 Valikot	100
10.3 VALINNAISET PALVELUT.....	101
11 Apuohjelmat	102
11.1 ÄÄNINAUHURI	102
11.1.1 Tallenteiden tekeminen	103
11.1.2 DAISY-tallenteiden tekeminen	104
11.1.3 Yksittäisten tallenteiden toistaminen	105
11.1.4 Äänitysasetukset.....	105
11.2 LASKIN	107
11.2.1 Yleiset funktiot.....	107
11.2.2 Murtolukuaritmetiikka	108
11.2.3 Muistifunktiot	108
11.2.4 Sinifunktiot.....	110
11.2.5 Kosinifunktiot.....	110
11.2.6 Tangenttifunktiot.....	110
11.2.7 Logaritmfunktiot.....	111
11.2.8 Muunna yksikkö	111
11.2.9 Kopioi leikepöydälle	112
11.2.10 Palauta kaava	113
11.2.11 Valinta-asetukset.....	113
11.3 NÄYTÄ AIKA JA PÄIVÄMÄÄRÄ	114
11.4 HERÄTYS	114
11.5 SEKUNTIKELLO	116
11.6 VARMUUSKOPIOI/PALAUTA FLASH-LEVY	117
11.7 ALUSTA	118
11.8 UNIAJASTIN	119
11.9 PÄIVITÄ BRAILLE EMOTION 40:N LAITEOHJELMISTO	120

11.9.1 Braille eMotion 40:n laiteohjelmiston päivittäminen Internetin kautta	121
11.9.2 Braille eMotion 40:n laiteohjelmiston päivittäminen levyltä.....	122
12 Ohje	123
13 Yhdistettävyyden näppäinkomennot.....	124
13.1 YLEISET YHDISTETTÄVYYDEN KOMENNOT.....	124
13.2 JAWS FOR WINDOWS -KOMENNOT	125
13.2.1 Yleiset komennot:	125
13.2.2 Liikkumis- ja valintakomennot:.....	126
13.2.3 Puheen ja pistenäytön asetuskomennot.....	127
13.2.4 JAWS-komennot:	129
13.3 NVDA-KOMENNOT	129
13.3.1 Alkuperäinen NVDA-näppäinkartta	129
13.3.2 YLEISET USB HID -PISTENÄYTTÖKOMENNOT.....	131
13.4 VOICEOVER-KOMENNOT MACILLE	132
13.4.1 Yleiset ja siirtymisen	132
13.4.2 VoiceOver ja pistenäyttö	133
13.5 IOS-KOMENNOT:.....	135
13.5.1 Yleiset ja liikkuminen.....	135
13.5.2 Lukeminen ja muokkaaminen	136
13.5.3 VoiceOver ja pistenäyttö	137
13.6 ANDROID-KOMENNOT	138
13.6.1 Yleiset komennot	138
13.6.2 Tekstissä liikkuminen ja valinta	140
14 Sisäisten sovellusten näppäinkomennot	140

14.1 YLEISET PIKANÄPPÄIMET	140
14.2 PIKAKÄYNNISTYSKOMENNOT	143
14.3 TIEDOSTONHALLINTA	145
14.3.1 <i>Tiedosto-/kansioluettelon komennot</i>	145
14.3.2 <i>Tiedosto-valikon komennot</i>	146
14.3.3 <i>Muokkaa-valikon komennot</i>	146
14.3.4 <i>Näytä-valikon komennot</i>	147
14.4 MUISTION KOMENNOT	147
14.4.1 <i>Tiedosto-valikon komennot</i>	147
14.4.2 <i>Muokkaa-valikon komennot</i>	147
14.4.3 <i>Lisää-valikon komennot</i>	148
14.4.4 <i>Siirry-komennot</i>	148
14.4.5 <i>Lue-komennot</i>	149
14.4.6 <i>Asettelu-komennot</i>	149
14.4.7 <i>Muut pikanäppäimet</i>	150
14.5 ASIAKIRJANLUKIJAN KOMENNOT	150
14.5.1 <i>Tiedosto-komennot:</i>	150
14.5.2 <i>Muokkaa-komennot:</i>	151
14.5.3 <i>Lue-komennot:</i>	151
14.5.4 <i>Siirry-komennot:</i>	151
14.5.5 <i>Merkki-komennot:</i>	152
14.6 DAISY PLAYERIN KOMENNOT	152
14.6.1 <i>Lukemiskomennot</i>	152
14.6.2 <i>Selauskomennot</i>	153
14.6.3 <i>Merkki- ja muistiinpanokomennot</i>	154
14.7 MEDIA PLAYER -KOMENNOT	154
14.7.1 <i>Tiedostokomennot</i>	154

14.7.2 Toistokomennot.....	155
14.7.3 Merkki- ja sijaintikomennot.....	156
14.7.4 Toistotiedot-välilehden pikanäppäimet.....	156
14.7.5 Soittolista-välilehden pikanäppäimet	157
14.7.6 Taustatoiston komennot.....	157
14.8 KIRJASTOPALVELUJEN KOMENNOT (EI SUOMENKIELISESSÄ VERSIOSSA).....	158
14.8.1 Online DAISY.....	158
14.8.2 Bookshare Download.....	158
14.9 APUOHJELMIEN KOMENNOT	158
14.9.1 Ääninauhurin komennot.....	158
14.9.2 Laskimen komennot.....	159
14.9.3 Herätys.....	160
14.9.4 Sekuntikello.....	160
14.10 ASETUSKOMENNOT	161
14.10.1 Ajan ja päivämäärän asettaminen.....	161
14.10.2 Bluetooth-hallinta	162
14.10.3 Varmuuskopioi/palauta asetukset.....	162

1 Johdanto

1.1 Mikä on Braille eMotion 40?

Braille eMotion 40 on sokeille ja heikkonäköisille tarkoitettu SELVAS Healthcaren kehittämä ja valmistama HIMS-älypistenäyttö. Braille eMotion 40 -laitteessa on useita tehokkaita ominaisuuksia, kuten seuraavat:

1. Käytä Braille eMotion 40 -laitetta USB- tai Bluetooth-pistenäyttönä yhteensopivan ruudunlukijan kanssa. Tällaisia ruudunlukijoita ovat esimerkiksi JAWS, NVDA, SuperNova, Microsoftin Lukija, Macin ja iOS:n VoiceOver sekä Androidin™ TalkBack.
2. Lue TXT-, BRF-, RTF-, PDF-, EPUB- ja Microsoft Word -tiedostoja.
3. Tee muistiinpanoja tai luo yksinkertaisia asiakirjoja Muistiossa.
4. Toista ääni- ja videomediaa Media Playerissa.
5. Lue DAISY-teksti- ja äänikirjoja.
6. Etsi ja lataa sisältöä useista saavutettavista elektronisista kirjastoista (ei suomenkielisessä versiossa).
7. Tee tieteellisiä ja graafisia laskutoimituksia ja aseta herätyksiä ja ajastimia.
8. Tee korkealaatuisia äänitteitä sisäänrakennetuilla stereomikrofoneilla tai USB-kuulokemikrofonilla.

1.2 Laitteeseen tutustuminen

Jotta saat parhaan hyödyn irti Braille eMotion 40 -laitteestasi, on tärkeää tutustua painikkeisiin ja portteihin sekä oppia niiden toiminnot. Tässä osiossa käydään läpi Braille eMotion 40 -laitteen ominaisuudet.

Aseta Braille eMotion 40 työpöydälle tai muulle pöytätasolle niin, että pistenäyttö on lähinnä sinua.

1.2.1 YLÄPANEELI

Braille eMotion 40 -laitteen yläpinnalla, lähellä yläreunaa, on 8 Perkins-tyylistä näppäintä sekä niiden välissä vaakasuuntainen painike (center). Vaakasuuntaisen painikkeen vasemmalla puolella ovat pisteet 1, 2, 3 ja backspace (tai piste 7). Vaakasuuntaisen painikkeen oikealla puolella ovat pisteet 4, 5, 6 ja enter (tai piste 8). Keskellä olevaa vaakasuuntaista painiketta käytetään yksinään vaihtamaan nykyistä pistekirjoitustyyppiä ja yhdessä muiden näppäinten kanssa muuttamaan syöttöasetuksia, kuten nykyistä pistetaulukkoa, tai vaihtamaan itsenäisen tilan ja Päätetilan välillä.

Backspace-näppäimen ylävasemmalla puolella on kolme pientä neliönmuotoista painiketta, joissa on pistekirjoitusmerkinnät. Vasemmanpuoleisin painike on merkitty w-kirjaimella, ja sillä hallitaan Wi-Fiä. Wi-Fi-näppäimen lyhyt painallus kytkee Wi-Fin päälle/pois. Pitkä painallus avaa Internet-asetukset-valintaikkunan. Wi-Fi-näppäimen oikealla puolella on Bluetooth-näppäin, joka on merkitty b-kirjaimella. Se toimii vastaavasti kuin Wi-Fi-näppäin: lyhyt painallus kytkee Bluetoothin päälle/pois, ja pitkä painallus avaa Bluetooth-hallinnan. Bluetooth-näppäimen oikealla puolella on yhdistettävyysspainike, joka on merkitty c-kirjaimella. Yhdistettävyysspainikkeen lyhyt painallus avaa Yhdistettävyystilaa ja palauttaa viimeisimmän käytettävissä olevan yhteyden. Sen pitkä painallus avaa Yhdistettävyyss-valikon.

Enter-näppäimen oikealla puolella on suurempi, neliömäinen painike, jossa on pyöristetyt kulmat. Tämä on virtanäppäin. Kun eMotion on käynnissä, tämän näppäimen lyhyt painallus siirtää laitteen lepotilaan tai palauttaa sen lepotilasta, tai käynnistää laitteen sen ollessa sammutettuna. Kun laite on käynnissä, näppäimen pitkä painallus avaa virtavalinnat. Jos laite ei vastaa tai toimii epävakaasti, voit pakottaa uudelleenkäynnistykseen pitämällä virtanäppäintä painettuna 10 sekunnin ajan.

Näppäimistön vasemmalla ja oikealla puolella ovat suorakulmaiset stereokaiuttimien säleiköt.

Perkins-näppäimistön alapuolella on 40-merkkinen pistenäyttö. Pistenäytön yläpuolella on kohdistimen siirtonäppäimet, jotka vastaavat kutakin 40 pistesolua. Kun muokkaat asiakirjoja, voit näiden näppäinten avulla siirtää kohdistimen vastaavan pistesolun merkin kohdalle. Kohdistimen siirtonäppäimet toimivat myös pikavalintoina luetteloissa ja kenttäryhmissä liikuttaessa laitteen tietyissä osissa. Joka viidennessä kohdistimen siirtonäppäimessä on kohouma suunnistamisen helpottamiseksi.

Pistenäytön kummallakin puolella on kaksi kapselin muotoista näppäintä. Nämä ovat vieritys ylös ja vieritys alas -painikkeet. Vierityspainikkeita käytetään pistenäytön vierittämiseen valikoissa, kentissä, luetteloissa tai tekstissä. Voit käyttää vierityspainikkeita vierittämiseen näytön pituuden, kappaleen, rivin, lauseen tai merkin verran. Voit asettaa vierityspainikkeiden siirtymisyksikön Pistekirjoitusvalinnoissa. (Katso luku 3.)

Pistesolujen alapuolella on hieman viisto alue laitteen keskiosassa. Tällä alueella on kolme näppäintä. Vasemmalta oikealle ne ovat Ctrl-näppäin, väli ja Alt-näppäin.

1.2.2 ETUREUNA

Etureunassa on useita säätimiä. Vasemmalta oikealle ne ovat: vasen kohdistinpainike, F1, F2, vasen stereomikrofoni, home-näppäin, oikea stereomikrofoni, F3, F4, oikea kohdistinpainike ja Micro SD -korttipaikka. Vasen ja oikea kohdistinpainike toimivat yhdessä muiden näppäinten kanssa ja ohjaavat liikkumisen eri osa-alueita. Niiden painaminen erikseen vierittää pistenäyttöä samalla tavalla kuin vasen ja oikea vierityspainike, ja käytettävä siirtymiselementti voidaan määrittää Pistekirjoitusvalinnoissa. Voit vaihtaa kohdistinpainikkeiden siirtymiselementtiä missä tahansa painamalla molempia kohdistinpainikkeita samanaikaisesti. Painamalla jompaakumpaa kohdistinpainiketta yhdessä vasemman tai oikean vierityspainikkeen kanssa voit kiertää siirtymisyksikköä, jolla kyseiset vierityspainikkeet siirtävät.

Toimintonäppäinten F1–F4 toiminta vaihtelee sen mukaan, mitä laitteen toimintoa käytät, ja niitä kuvataan asiayhteydessään tämän oppaan myöhemmissä luvuissa.

Etureunan keskellä olevassa ulkonevassa osassa on home-painike, jonka molemmin puolin on stereomikrofoni. Home-painikkeen lyhyt painallus avaa päävalikon missä tahansa laitteessa, paitsi Päätilassa. Kaksi home-painikkeen lyhyttä painallusta avaa Tehtävienhallinnan. Kolme home-painikkeen lyhyttä painallusta kytkee puhetulostuksen päälle/pois. Näppäimistö lukitaan ja avataan pitämällä home-painiketta painettuna kolme sekuntia.

Etureunassa lähellä oikeaa etukulmaa on pieni suorakaiteen muotoinen Micro SD -korttipaikka lisätallennustilaa varten. Paina Micro SD -korttia paikkaan, kunnes tunnet sen

naksahdavan paikalleen. Poistaaksesi kortin, paina sitä kevyesti ja vapauta.

Kortti työnnyttävästi ulos, jotta saat tartuttua siihen sormillasi ja poistettua sen.

1.2.3 OIKEA PÄÄTY

Braille eMotion 40:n oikeassa päädyssä ovat USB C -portti, kuulokeliitäntä sekä äänensäätöpainike ja äänenvoimakkuuspainikkeet. Lähimpänä takareunaa sijaitsevaa USB C -porttia käytetään laitteen virransaantiin, lataamiseen ja sen yhdistämiseen tietokoneeseen käytettäväksi pistenäyttönä sekä tiedonsiirtoon. Käytä 3,5 mm:n ääniliitäntää liittääksesi kuulokkeet tai ulkoiset kaiuttimet.

Kuulokeliitännän etupuolella on äänensäätöpainike. Sen avulla pääset nopeasti säätämään puhesyntetisaattorin nopeus-, äänenvoimakkuus- ja äänenkorkeusasetuksia tai audiota toistettaessa nopeutta, äänenvoimakkuutta ja taajuuskorjausta. Liiku asetusten välillä painamalla

äänensäätöpainiketta toistuvasti ja käytä äänenvoimakkuuspainikkeita valitun asetuksen säätämiseen. Oletuksena lisää äänenvoimakkuutta- ja vähennä äänenvoimakkuutta -painikkeet säätävät sen sisällön äänenvoimakkuutta, jota paraikaa kuuntelet. Jos kuuntelet mediaa, ne säätävät median äänenvoimakkuutta. Jos luet DAISY-kirjaa tai asiakirjatiedostoa, ne säätävät lukuäänen voimakkuutta. Jos olet valikossa tai luettelossa, oletuksena äänenvoimakkuuspainikkeet säätävät eMotionin pää-äänenvoimakkuutta.

Paina pitkään vähennä äänenvoimakkuutta -painiketta akun tilan ilmoittamiseksi. Paina pitkään lisää äänenvoimakkuutta -painiketta päivämäärän ja kellonajan ilmoittamiseksi. Paina pitkään äänensäätöpainiketta palauttaaksesi nykyisen kontekstin puhe-/ääniasetukset oletusarvoihinsa.

1.2.4 VASEN PÄÄTY

Braille eMotion 40:n vasemmassa päädyssä on äänityspainike ja USB-isäntäportti.

Lähimpänä takakulmaa on äänityspainike. Sen lyhyt painallus avaa Ääninauhuri-sovelluksen. Pitkä painallus aloittaa automaattisesti uuden äänityksen.

Lähempänä etureunaa on USB A -isäntäportti USB-massamuistiasemien, QWERTY-näppäimistöjen ja USB-äänilaitteiden liittämiseksi Braille eMotion 40 -laitteeseen.

Onnittelut! Olet nyt perehtynyt Braille eMotion 40 -laitteen painikkeiden ja porttien perustoimintoihin. Oppaan loppuosassa käsitellään kutakin toimintoa yksityiskohtaisemmin, jotta voit maksimoida Braille eMotion 40 -laitteesi potentiaalin.

1.3 Laitteiston tekniset tiedot

1. Käyttöjärjestelmä: Android™ 12
2. Sisäinen tallennustila: 64 Gt UFS 2.1 (noin 43 Gt käyttäjän käytettävissä).
3. RAM-muisti: 4 Gt LPDDR4X.
4. Suoritin (CPU): Kahdeksanytiminen (Octa) (4 x 2,0 GHz Kryo Gold, 4 x 1,8 GHz Kryo Silver)
5. Akku: Li-ion 3,8 V, 5000 mAh (sisäänrakennettu).
6. Akun kesto: noin 20 tuntia (pistenäyttöä ja puhesyntetisaattoria käytettäessä, sisäinen kaiutin keskitason äänenvoimakkuudella).
7. Näppäimistö: 9-näppäiminen Perkins-tyylinen pistenäppäimistö, Ctrl ja Alt, 4 funktionäppäintä, 4 kohdistimen siirtonäppäintä, 4 vierityspainiketta, 2 kohdistinpainiketta, home-näppäin ja syöttötilan valintapainike.
8. Pistenäyttö: 40 päivittyvää pistesolua.
9. Langattomat yhteydet: Wi-Fi 802.11a/b/g/n/ac, Dual-band; Bluetooth 5.0 (HID, A2DP, HFP)
10. Liitännät: USB C x 1, USB A x 1, 1 Micro SD -korttipaikka (FAT32- ja exFAT-tuki)
11. Ääni: Sisäänrakennetut stereokaiuttimet, stereokuulokeliitântä.
12. Äänitys: Sisäänrakennetut stereo-MEMS-mikrofonit, kuulokemikrofoni/USB-mikrofoni.
13. Värinämoottori: asennettu.

1.4 Braille eMotion 40:n muisti

Braille eMotion 40 -laitteessa on 4 Gt RAM-muistia (käyttömuisti) ja 64 Gt flash-muistia. RAM on muistia, joka on varattu käynnissä oleville ohjelmille. RAM-muisti on väliaikainen tallennuspaikka käynnissä oleville

ohjelmatiedostoille tai avoimille asiakirjoille. RAM-alueen tiedot häviävät, jos akku tyhjenee eikä verkkovirtasovitin ole kytketty. RAM-tiedot häviävät myös, kun Braille eMotion 40 käynnistyy uudelleen mistä tahansa syystä. Tämä tarkoittaa, että jos sinulla on avoin asiakirja, jota et ole tallentanut, tallentamattomat tiedot häviävät.

2 Braille eMotion 40 -pistenäytön perustoiminnot

2.1 Komentojen antaminen

Braille eMotion 40 -pistenäytön ohjaamiseen käytetyt komennot koostuvat erilaisista pistenäppäinten ja funktionäppäinten yhdistelmistä. Tässä käyttöohjeessa yhdysmerkkiä (-) käytetään osoittamaan, että näppäimiä on painettava samanaikaisesti. Esimerkiksi väli-z tarkoittaa, että käyttäjän on painettava väli-näppäintä ja z-näppäintä samanaikaisesti. Tämä ohjekirja sisältää myös ilmaisuja kuten väli-pisteet 2-4-6. Tämä tarkoittaa, että väli-näppäintä ja pisteitä 2, 4 ja 6 on painettava ja vapautettava samanaikaisesti.

Valikossa tai valintaikkunassa, kun kohdistin on haluamasi komennon kohdalla, voit suorittaa useimmat komennot painamalla enter. Peruuttaaksesi toiminnon tai sulkeaksesi ohjelman tai valikon ja palataksesi edelliseen sijaintiin, paina väli-z.

2.1.1 PERUSILMOITUKSET JA -VIESTIT

On tilanteita, joissa Braille eMotion 40 ilmoittaa sinulle tapahtumista, joista olet pyytänyt sitä ilmoittamaan.

Braille eMotion 40:n järjestelmäviestit näytetään ja puhutaan, ja ne katoavat automaattisesti, kun mitä tahansa näppäintä painetaan, tai asetetun sekuntimäärän kuluttua. Esimerkiksi, kun yhdistät verkkolaitteen Braille eMotion 40 -laitteeseen, se puhuu viestin "Verkkolaite yhdistetty". Kun irrotat

sen, Braille eMotion 40 sanoo: "Verkkolaite irrotettu". Voit määrittää, kuinka kauan järjestelmäilmoitukset pysyvät pistenäytöllä seuraavassa luvussa kuvatuissa Pistekirjoitusvalinnoissa.

2.2 Valikkokäsitteet

Braille eMotion 40:n valikot tarjoavat luettelon ohjelmista, toiminnoista tai asetuksista, joista voit valita. Jos valikkokohdalla on alivalikko, sen valitseminen avaa uuden luettelon vaihtoehtoja.

Kun käytät ohjelmaa Braille eMotion 40:ssä, avaa sen valikko painamalla väli-m tai F2. Paina vieritys ylös -näppäintä tai väli-piste 1 siirtyäksesi edelliseen kohteeseen, ja paina vieritys alas -näppäintä tai väli-piste 4 siirtyäksesi seuraavaan kohteeseen.

Siirtyäksesi valikon ensimmäiseen kohteeseen, paina väli-pisteet 1-2-3. Siirtyäksesi valikon viimeiseen kohteeseen, paina väli-pisteet 4-5-6. Kun olet alivalikon ensimmäisessä kohteessa, backspace-näppäimen painaminen palauttaa sinut ylempään valikkoon. Toistaaksesi nykyisen kohteen, paina väli-r. Avataksesi alivalikon tai suorittaaksesi nykyisen kohteen, paina enter.

Voit myös hypätä nopeasti valikkokohteeseen ja suorittaa sen painamalla valikkokohteen pikavalintakirjainta, joka on yleensä kohteen nimen ensimmäinen kirjain. Usein valikkokohteita voi suorittaa myös välittömästi, suoraan nykyisestä sijainnista ohjelmassa, pikanäppäimellä.

Pikavalintakirjaimet näytetään sulkeissa valikoiden nimien perässä. Pikanäppäimet koostuvat yleensä muuntonäppäimestä, kuten enter, väli tai backspace, jota painetaan samanaikaisesti kirjaimen tai pisteyhdistelmän kanssa. Nämä näytetään pikavalintakirjainten perässä.

Esimerkiksi, jos olet Muistiossa ja painat väli-m tai F2 ja sitten enter Tiedostokohdassa, kuulet "Uusi (n) alivalikko enter-n". Sana Uusi on valikkovaihtoehto. Painaisit kirjainta n hypätäksesi kohtaan Uusi Tiedosto-

valikosta. Paina enter-n käyttääksesi Uusi-asiakirjakomentoa mistä tahansa Muistiossa. n on pikavalintakirjain ja enter-n on pikanäppäin. On tärkeää huomata, että jotkin pikanäppäinkomennot ovat globaaleja, joten ne toimivat mistä tahansa laitteella, ja jotkin ovat ohjelmakohtaisia. Esimerkiksi, jos haluat aktivoida Uusi-asiakirjavaihtoehdon Muistiossa, et voi painaa enter-n päävalikosta aktivoidaksesi tämän vaihtoehdon. Sinun on oltava Muistiossa, jotta enter-n aktivoi Uusi-komennon. Jos kuitenkin haluat aktivoida Näytä aika ja päivämäärä -vaihtoehdon Apuohjelmat-valikossa, tämä voidaan tehdä mistä tahansa laitteella käyttämällä väli-t, koska se on globaali pikanäppäin.

Käydään seuraavaksi läpi eri valikot. Kytke ensin laite päälle luvussa 1 kuvatulla tavalla. Avaa nyt Ohjelmat-valikko painamalla home-näppäintä. Ohjelmat-valikko on Braille eMotion 40:n päävalikko. Pääset kaikkiin ohjelmiin, asetuksiin, apuohjelmiin ja ohjeeseen tästä valikosta.

Ohjelmat-valikko koostuu seitsemästä ohjelmasta: Oma eMotion, Tiedostonhallinta, Muistio, Yhdistettävyyys, Asiakirjanlukija, DAISY Player ja Media Player. Lisäksi on kolme alivalikkoa: Apuohjelmat, Asetukset ja Ohje.

Ensimmäinen kohde Ohjelmat-valikossa on Oma eMotion. Jos painat väli-piste 4, seuraava valikkokohde näytetään ja puhutaan. Painamalla väli-piste 4 toistuvasti jatkat liikkumista alaspäin Ohjelmat-valikon luettelossa. Kun saavutat luettelon lopun, Ohje-valikkokohde näytetään, koska se on viimeinen kohde Ohjelmat-valikossa.

Voit myös hypätä nopeasti Ohje-valikkokohteeseen painamalla väli-pisteet 4-5-6, kun Oma eMotion on näkyvissä. Paina väli-pisteet 1-2-3, ja Braille eMotion 40 hyppää takaisin alkuun. Paina enter sen kohteen kohdalla, jonka haluat suorittaa tai avata. Jos olet alivalikossa ja haluat palata Ohjelmat-päävalikkoon, paina väli-e tai F4.

Kirjasto-valikko (ei suomenkielisessä versiossa) sisältää toiminnot Online DAISY, Bookshare Download ja Valinnaiset palvelut.

Apuohjelmat-valikko sisältää toiminnot Ääninauhuri, Laskin, Näytä aika ja päivämäärä, Herätyskello, Sekuntikello, Varmuuskopioi/palauta flash-levy, Alusta, Uniajastin ja Päivitä Braille eMotion 40 -laiteohjelmisto.

Asetukset-valikko sisältää toiminnot Pistekirjoitusvalinnat, Äänivalinnat, Yleiset valinnat, Aseta aika ja päivämäärä, Internet-asetukset, Bluetooth-hallinta, Varmuuskopioi/palauta asetukset, Pikaopas ja Palauta Braille eMotion 40:n oletusasetukset.

Ohje-valikko sisältää toiminnot Käyttöohje ja Tietoja. Käyttöohje-kohde avaa selattavan version Braille eMotion 40:n käyttöohjeesta. Tietoja-valintaikkuna tarjoaa Braille eMotion 40:n tekijänoikeustiedot ja version, käyttöjärjestelmän version, Braille eMotion 40 -laiteohjelmiston version sekä muita hyödyllisiä tietoja, kuten MAC-osoitteen, verkkotiedot ja tiedot siitä, mistä saa huoltoa ja tukea. Kun Tietoja-valintaikkuna on auki, voit tallentaa Braille eMotion 40 -laitteen tiedot painamalla sarkain (väli-pisteet 4-5 tai F3) siirtyäksesi Tallenna-painikkeeseen ja painamalla enter. Laite näyttää ilmoituksen "Tallennus onnistui" ja palauttaa sinut Tallenna-painikkeeseen. Tallennettu tiedosto on nimeltään "bs-information.txt", ja se tallennetaan flash-levylle helppoa käyttöä varten.

Lisätietoja tietystä ohjelmasta on tämän käyttöohjeen kyseistä ohjelmaa koskevassa osassa.

home-komento Ohjelmat-valikkoon siirtymiseksi on esimerkki globaalista pikanäppäimestä. Tämä tarkoittaa, että home-näppäimen painaminen vie sinut välittömästi Ohjelmat-valikkoon mistä tahansa Braille eMotion 40:n sijainnista.

Useimmille Braille eMotion 40 -ohjelmille on myös globaaleja pikakäynnistyskomentoja, jotka koostuvat yleensä joko F1- tai F3-näppäimestä ja kirjaimesta tai pisteyhdistelmästä. Nämä pikakäynnistyskomennot käynnistävät niihin liittyvän sovelluksen välittömästi

mistä tahansa Braille eMotion 40:n sijainnista. Katso täydellinen luettelo pikakäynnistyskomennoista Komentojen yhteenveto -osiosta.

2.2.1 SÄÄDINSYMBOLIT

Braille eMotion 40 käyttää useita säädinsymboleja osoittamaan näytettävän tiedon tyyppiä: esimerkkejä ovat luettelokohteet, valikot ja muokkaukentät. Nämä symbolit voivat ilmestyä ennen tekstiä tai sen jälkeen, tai näiden tietojen näyttäminen voidaan asettaa pois päältä, mikä määritetään Yleisten valintojen Säädintiedot-asetuksessa. Esimerkiksi, jos Säädintiedot on asetettu arvoon Ennen, ja avaat Muistion ohjelma-avalikon, Braille eMotion 40 näyttää "MN Tiedosto (f) alivalikko".

Seuraava taulukko näyttää säädintyyppiä ja symbolit, joita käytetään niiden ilmaisemiseen.

Nimi

Symboli

Kommentit

Valikko

MN

Valikko, jolla on alivalikkoja.

Valikkokohde

MI

Valikkokohde, jolla ei ole alivalikkoa.

Luettelokohde

LI

Kohde, joka on osa luetteloa.

Muokkauskenttä

EB

Tämän symbolin jälkeen näytetään muokkauskentän nimi. Löydät muokkauskentän sen nimen jälkeen. Muokkauskentät, jotka alkavat symbolilla "EB", ovat yksirivisiä, kuten tekstihakuun tarkoitetut kentät.

Monirivinen muokkauskenttä

MEB

Tämä osoittaa monirivisen muokkauskentän.

Tietokonemuokkauskenttä

CE

Muokkauskenttä, joka vaatii ASCII-pistekirjoitussyötettä, kuten tiedostonimeä syötettäessä.

Yhdistelmäruutu

CB

Osoittaa yhdistelmäruudun, josta voit valita kohteen painamalla vieritys ylös- tai vieritys alas -painiketta.

(Esimerkki: "CB Tyyppi:" Muistion Avaa-valintaikkunassa)

Muokattava yhdistelmäruutu

ECB

Valitse haluamasi kohde painamalla vieritys ylös- tai vieritys alas -painiketta, tai kirjoittamalla kohteen nimi suoraan.

(Esimerkki: "ECB Tiedostonimi: (kohdistin)" Muistio-ohjelman Avaa-valintaikkunassa)

Kehotepainike

PB

PB seuraa mitä tahansa kysymystä, johon sinun on valittava Kyllä tai Ei. Voit vaihdella vaihtoehtojen Kyllä ja Ei välillä painamalla väli tai backspace.

(Esimerkki: Kun lopetat Muistion, "PB Tallenna: Kyllä")

Staattinen ruutu

ST

ST osoittaa nykyisen tilan.

(Esimerkki: "ST Nimetön.txt/Lisää/Kirjoitustila" Muistio-ohjelmassa)

Symbolit auttavat sinua ymmärtämään, minkä tyyppisen syöttöohjaimen tai valikon kanssa työskentelet. Esimerkiksi, jos näytössä on MN, MI tai LI, tiedät voivasi siirtyä kohteesta edelliseen ja seuraavaan painamalla vieritys ylös- ja vieritys alas -näppäimiä tai väli-piste 1 ja väli-piste 4. Jos näytössä on ECB, EB, CB tai MEB, tiedät olevasi syöttöalueella, johon sinun on kirjoitettava. Jos näytössä on BT, voit aktivoida painikkeen painamalla enter.

2.3 Funktionäppäinten käyttö

Braille eMotion 40 -laitteessa on neljä funktionäppäintä. Voit käyttää näitä funktionäppäimiä avataksesi valikoita, peruuttaaksesi tehtäviä ja siirtyäksesi muihin kohteisiin.

F1-näppäin avaa Tiedostohaku-valintaikkunan mistä tahansa laitteella, ja sitä käytetään yhdessä muiden näppäinten kanssa erilaisten Braille eMotion 40 -ohjelmien avaamiseen.

Braille eMotion 40 -ohjelmien sisällä F2-näppäin avaa ohjelmakohtaisen valikon, vastaavasti kuin Alt-näppäimen painaminen Windowsissa.

- Huomaa: Voit käyttää myös väli-m suorittaaksesi tämän toiminnon.

F3-näppäin toimii kuten sarkain (väli-pisteet 4-5). Väli-F3 toimii kuten vaihto-sarkain (väli-pisteet 1-2). F3-näppäintä käytetään myös yhdessä muiden näppäinten kanssa Braille eMotion 40 -ohjelmien avaamiseen.

F4-näppäin toimii kuten Esc-näppäin tietokoneessa. Voit käyttää myös väli-e. Huomaa, että Esc ei lopeta ohjelmaa, kuten väli-z tekee, vaan se sulkee valikot, valintaikkunat tai kehoteruudet.

Voit käyttää funktionäppäimiä yhdistelminä suorittaaksesi erilaisia muita tehtäviä. F1- ja F2-näppäinten painaminen samanaikaisesti toimii kuten page up. F3- ja F4-näppäinten painaminen yhdessä toimii kuten page down. F1 ja F4 yhdessä avaavat tehtäväluettelon. F2- ja F3-näppäinten painaminen yhdessä selaa käynnissä olevia ohjelmia vastaavasti kuin Alt-sarkain tietokoneellasi. Tehtäväluettelo ja tehtävien vaihtaminen selitetään tarkemmin luvussa 2.8.

Välinäppäimen vasemmalla ja oikealla puolella olevia näppäimiä kutsutaan Ctrl- ja Alt-näppäimiksi. Tämä johtuu siitä, että käytettäessä eMotionia terminaalitilassa, nämä näppäimet toimivat kuten QWERTY-näppäimistön Ctrl ja Alt, jotta voit hyödyntää pikanäppäimiä, kun niitä on saatavilla. Braille eMotion 40:n omissa sovelluksissa Ctrl ja Alt toimivat samankaltaisesti kuin väli-piste 1 ja väli-piste 4 ja tarjoavat vaihtoehtoisen tavan selata valikkoja ja luetteloita.

Kuten johdannossa on selitetty, etureunan keskellä olevalla home-painikkeella on useita toimintoja. Paina sitä missä tahansa terminaalitilan ulkopuolella siirtyäksesi päävalikkoon. Paina sitä nopeasti kahdesti avataksesi Tehtävienhallinnan. Paina sitä nopeasti kolme kertaa kytkeäksesi puheen päälle tai pois. Paina sitä pitkään yli kolmen sekunnin ajan lukitaksesi ja avataksesi näppäimistön. Terminaalitilassa home-näppäin avaa yleensä yhdistetyn laitteen aloitusnäytön tai työpöydän.

Center-painike sijaitsee näppäimistön keskellä pisteiden 1 ja 4 välissä. Paina sitä nopeasti vaihtaaksesi nykyisen pistekirjoituksen tyyppiin. Paina sitä

enterin kanssa vaihtaaksesi kiertokulussa seuraavaan pistekirjoituskoodiin. Paina sitä backspacen kanssa vaihtaaksesi kiertokulussa edelliseen pistekirjoituskoodiin. Huomaa: Voit myös vaihtaa pistekirjoituskoodia seuraavassa luvussa kuvatuissa Pistekirjoitusvalinnoissa. Center-painiketta käytetään myös yhdessä muiden näppäinten kanssa taustalla toistettavan median ohjaamiseen.

Terminaalitilassa center-painike kutsuu päätteen kirjoituspuskurin. Center-painiketta käytetään myös yhdessä muiden näppäinten kanssa pistenäyttöyhteyksien vaihtamiseen ja muiden yhdistettävyyteen liittyvien toimintojen ohjaamiseen. Paina center-painiketta väli-näppäimen kanssa vaihtaaksesi terminaalitilan ja sisäisten ohjelmatoimintojen välillä.

Kohdistinpainikkeet toimivat muiden näppäinten kanssa tukeakseen siirtymisen eri osa-alueita, taustalla tapahtuvaa mediantoistoa ja muita toimintoja. Jos pidät kohdistinpainikkeita painettuna samalla kun painat vasenta tai oikeaa vieritysnäppäintä, selaat eri vieritysnäppäinasetuksia sille sarjalle, jota parhaillaan painat. Kohdistinpainikkeen ja enterin painaminen yhdessä keskeyttää toiston tai tallennuksen taustalla.

Paina kohdistinpainiketta F1:n tai F3:n kanssa siirtyäksesi taaksepäin nykyisen siirtymisyksikön verran, kun mediaa toistetaan taustalla. Paina kohdistinpainiketta F2:n tai F4:n kanssa siirtyäksesi eteenpäin nykyisen siirtymisyksikön verran taustalla tapahtuvan mediantoiston aikana.

Käytä vasenta kohdistinpainiketta center-painikkeen kanssa vaihtaaksesi edelliseen median siirtymisyksikköön. Käytä oikeaa kohdistinpainiketta center-painikkeen kanssa vaihtaaksesi seuraavaan median siirtymisyksikköön.

Vasemman kohdistinnäppäimen painaminen yksinään vierittää pistenäyttöä taaksepäin, ja oikean kohdistinnäppäimen painaminen vierittää pistenäyttöä eteenpäin. Siirtymisyksikkö, jolla kohdistinnäppäimet vierittävät näyttöä,

voidaan määrittää Pistekirjoitusvalinnoissa, tai sitä voidaan säätää mistä tahansa painamalla molempia kohdistinnäppäimiä samanaikaisesti.

2.4 Virtalähde ja akku

Tarkistaaksesi akun varaustilan, paina väli-pisteet 1-6 tai paina pitkään vähennä äänenvoimakkuutta -näppäintä. Laite näyttää seuraavat kaksi kohdetta:

1. Akun varaustila: ilmaistaan prosentteina jäljellä olevasta akkuvirrasta verrattuna täyteen lataukseen.

2. Virtalähde (akku tai verkkovirta [USB C])

Jos akun varaustila putoaa alle 15 %, Braille eMotion 40 näyttää akun tilan pistenäytöllä ja ilmoittaa, että akkua on jäljellä alle 15 %. Jos akun varaustila laskee alle viiteen prosenttiin, Braille eMotion 40 antaa varoituksen, joka kertoo akun varaustilan olevan alle 5 %, ja Braille eMotion 40 siirtyy automaattisesti lepotilaan yhden minuutin kuluessa, ellet kytke sitä virtalähteeseen. Kun varaustila saavuttaa 2 %, laite sammuu automaattisesti.

*Huomaa: Jos akku on täysin tyhjä, laite ei voi käynnistyä. Kun kytket Braille eMotion 40:n virtalähteeseen tässä tilassa, näkyviin tulee pistekirjoitusviesti, joka osoittaa laitteen latautuvan ja näyttää latausprosentin. Tämän tarkoituksena on varoittaa sinua siitä, että laitetta on ladattava muutaman minuutin ajan ennen kuin voit käynnistää sen.

Suosittellemme laitteen lataamista noin 5 %:iin ennen kuin yrität käynnistää sen. Kun lataustila tulee näkyviin, pidä virtanäppäintä painettuna noin viisi sekuntia.

Lataa akkua vähintään kolme tuntia ennen kuin käytät Braille eMotion 40 -laitetta ensimmäistä kertaa. Voit käyttää laitetta ensimmäisen latauksen

aikana, mutta jos teet niin, on suositeltavaa pitää laite kytkettynä virtalähteeseen vähintään kolme tuntia akun lataamiseksi täyteen.

Braille eMotion 40 voidaan ladata millä tahansa USB-C-laturilla. Se on yhteensopiva Quick Charge -virtamäärityksen kanssa ja sen pitäisi latautua noin 2,5 tunnissa mukana tulevalla verkkolaitteella. Latausaika kuitenkin vaihtelee käytettävän laturin virtamäärityksen mukaan.

Braille eMotion 40 toimii yhdellä latauksella keskimäärin noin 20 tuntia. Tämä kuitenkin vaihtelee suuresti esimerkiksi sen mukaan, onko siihen kytketty USB- tai Bluetooth-laitteita tai toistetaanko laitteella mediaa.

2.5 Äänenvoimakkuuden ja muiden ominaisuuksien säätäminen

Voit käyttää Braille eMotion 40:n oikealla sivulla olevaa äänensäätöpainiketta ja äänenvoimakkuuspainikkeita mediantoiston, opastusäänen ja lukuäänen äänenvoimakkuuden säätämiseen. Voit käyttää niitä myös useiden muiden asetusten, kuten nopeuden ja median taajuuskorjaimen muuttamiseen.

Säätääksesi asetusta paina äänensäätöpainiketta, joka sijaitsee aivan äänenvoimakkuuspainikkeiden yläpuolella toistuvasti, kunnes saavutat haluamasi asetuksen. Käytä sitten äänenvoimakkuuspainikkeita suurentaaksesi tai pienentääksesi kyseisen asetuksen arvoa.

Käytettävissä olevat asetukset vaihtelevat riippuen sijainnistasi Braille eMotion 40:ssä, mutta ne sisältävät aina päääänenvoimakkuuden (Main Volume) asetuksen sekä kontekstikohtaiset vaihtoehdot. Seuraavat asetukset ovat käytettävissä omissa sijainneissaan Braille eMotion 40:ssä.

- 1) Päävalikossa: Opastusäänen voimakkuus, Opastusäänen nopeus ja Opastusäänen korkeus.

- 2) Media Playerissa: Median äänenvoimakkuus, Median toistonopeus ja Median taajuuskorjain.
- 3) DAISY-tekstin ja asiakirjan toiston aikana: Lukuäänen voimakkuus, Lukuäänen nopeus ja Lukuäänen korkeus.
- 4) DAISY-äänen toiston aikana: DAISY-äänenvoimakkuus ja DAISY-äänen nopeus.

*Huomaa: Äänenvoimakkuuspainikkeet palautuvat automaattisesti oletusasetukseensa, eli säätämään parhaillaan kuuntelemasi sisällön äänenvoimakkuutta viiden sekunnin käyttämättömyyden jälkeen. Tiedät tämän tapahtuneen, kun Braille eMotion 40 antaa lyhyen äänimerkin ilmoittaakseen asiasta. Voit palauttaa kaikki nykyiseen kontekstiin liittyvät asetukset niiden oletusarvoihin painamalla pitkään äänensäätöpainiketta.

Voit painaa pitkään vähennä äänenvoimakkuutta -näppäintä kuullaksesi akun varaustilan ja latauksen tilan. Paina pitkään lisää äänenvoimakkuutta -näppäintä kuullaksesi nykyisen ajan.

2.6 Puheen ja pistekirjoituksen käyttö

Braille eMotion 40:tä käytettäessä voit valita, haluatko lukea vain pistekirjoitusta tai kuunnella vain puhetta. Voit myös käyttää pistekirjoitusta ja puhetta samanaikaisesti. Et voi kuitenkaan kytkeä sekä pistekirjoitusta että puhetta pois päältä, koska silloin sinulla ei olisi mitään tapaa vastaanottaa tietoa Braille eMotion 40:ltä. Käytä backspace-F2 kytkeäksesi puheen päälle ja pois. Paina backspace-F3 kytkeäksesi pistenäytön päälle ja pois. Voit myös ohjata näitä asetuksia Pistekirjoitusvalinnoissa ja Äänivalinnoissa.

2.7 Tekstin syöttäminen

Braille eMotion 40:n asiakirjassa, muokkaus kentässä tai monirivisessä muokkaus kentässä voit syöttää joko täyskirjoitusta (grade 1) tai lyhennettyä pistekirjoitusta (grade 2). Oletuksena laite käyttää UEB-pistekirjoitusta, ja voit vapaasti käyttää UEB:tä myös kirjoittaessasi sähköposti- tai verkkosivujen osoitteita. Jos kuitenkin käytät perinteistä US-pistekirjoituskoodia, jotkin laitteen alueet, kuten tiedostonimen muokkaus kentät, sisältävät tietokone muokkaus kentän, joka vaatii tekstin syöttämistä tietokone pistekirjoituksella.

Syöttääksesi ison kirjaimen tietokone pistekirjoituksella, käytä ison kirjaimen merkkiä (väli-u) ennen kirjainta, jonka haluat isona. Esimerkiksi, jos haluat kirjoittaa h-kirjaimen tietokone muokkaus kenttään, paina väli-u ja sitten h. Jos painat väli-u kahdesti, caps lock kytketään päälle. Paina väli-u uudelleen kytkeäksesi caps lockin pois päältä.

Voit myös painaa väli-backspace samanaikaisesti kirjaimen kanssa kirjoittaaksesi sen isolla alkukirjaimella. Syöttääksesi @-merkin (at-merkin), voit joko käyttää väli-u, jota seuraa piste 4, tai väli-backspace-piste 4.

Syöttääksesi numeroita lyhennetyllä tai täyskirjoituksella, käytä numeromerkkiä, jota seuraa numero. Kuitenkin, kun käytät tietokone pistekirjoitusta, et käytä numeromerkkiä ja sinun on syötettävä numerot pudotettuina numeroina (Nemeth-numeroina).

2.8 Moniajo

Braille eMotion 40 pystyy suorittamaan useita tehtäviä samanaikaisesti. Voit esimerkiksi työskennellä Muistiossa samalla kun kuuntelet musiikkia, ja samalla siirtää laskutoimituksia asiakirjaan. Tehdäksesi tämän, avaa Media Player ja toista musiikkitiedosto. Äänen toistuessa paina home-näppäintä avataksesi Ohjelmat-valikon ja käynnistä Muistio.

Jos yrität käynnistää ohjelman, joka on jo käynnissä, Braille eMotion 40 ei avaa ohjelmasta uutta ilmentymää, vaan palauttaa sinut siihen ohjelman ilmentymään, joka on jo käynnissä. Esimerkiksi, työskennellessäsi asiakirjan "muistiinpanot" parissa, päätät suorittaa Tiedostonhallinnan. Seuraavaksi siirryt asiakirjaan nimeltä "päiväkirja" tiedostoluettelossa ja painat enter. Muistio ei lataudu toista kertaa, vaan "päiväkirja" avataan samaan Muistion ilmentymään, jossa "muistiinpanot" on jo ladattuna. Voit vaihtaa useiden avoimien asiakirjojen välillä yhdessä Muistion ilmentymässä F3 ja väli-F3 -näppäimillä. Asiakirjojen vaihtaminen selitetään tarkemmin luvussa 5.

Vaihtaaksesi käynnissä olevien ohjelmien välillä, paina F1-F4 tai home-näppäintä nopeasti kahdesti avataksesi Tehtäväluettelon. Tehtäväluettelo näyttää kaikki parhaillaan käynnissä olevat ohjelmat luettelomuodossa. Palataksesi mihin tahansa sovellukseen, siirry yksinkertaisesti sen kohdalle ja paina enter. Pakottaaksesi sovelluksen sulkeutumisen tässä luettelossa, paina väli-d. Sulkeaksesi kaikki sovellukset, paina F3 siirtyäksesi Sulje kaikki-painikkeeseen ja paina enter, tai paina enter-väli-d.

Jos olet painanut home avataksesi Ohjelmat-valikon tai F1-F4 avataksesi Tehtäväluettelon ja päätät olla siirtymättä toiseen sovellukseen, voit painaa Esc (väli-e tai F4) palataksesi edelliseen sijaintiisi laitteella.

Voit käyttää F2-F3 -näppäimiä selataksesi välittömästi kaikkia käynnissä olevia ohjelmia avaamalla Tehtäväluettelo. Tämä on samankaltaista kuin Alt-sarkain-yhdistelmän käyttö tietokoneellasi. Jos sinulla on käynnissä kolme ohjelmaa ja olet toisessa ohjelmassa, F2:n ja F3:n painaminen siirtää sinut kolmanteen ohjelmaan. Jos painat F2-F3 uudelleen, siirryt ensimmäiseen ohjelmaan.

Yllä olevassa tapauksessa, jos painaisit väli-z sulkeaksesi parhaillaan avoinna olevan ohjelman, sinut siirrettäisiin takaisin edelliseen ohjelmaan. Kuitenkin, jos vain yksi ohjelma on käynnissä, väli-z -näppäimen painaminen sulkee ohjelman ja siirtää sinut Ohjelmat-valikkoon.

2.9 Näppäinten lukitseminen

Voit lukita Braille eMotion 40:n näppäimet estääksesi niiden tahattoman painamisen. Tehdäksesi tämän, paina pitkään home-näppäintä.

Kun olet pitänyt home-näppäintä painettuna riittävän pitkään, eMotion antaa äänimerkin kertoakseen, että voit vapauttaa näppäimen. Braille eMotion 40 ilmoittaa "Kaikki näppäimet lukittu". Tämä tarkoittaa, että laitteen kaikki näppäimet on poistettu käytöstä, virtakytkin mukaan lukien.

Avataksesi näppäimistön lukituksen, paina pitkään home-näppäintä vielä kerran, ja laite palaa normaaliin toimintaan. Laitteen etuosassa olevan näkyvän sijaintinsa vuoksi home-näppäintä saatetaan painaa vahingossa. Tästä syystä, jos home-näppäintä pidetään painettuna yli viisi sekuntia, lukitus-/avaustoimintoa ei aktivoida, koska pitkän painalluksen oletetaan olleen tahaton.

2.10 Yhden käden tila

Braille eMotion 40 tarjoaa Yhden käden tilan käyttäjille, jotka voivat käyttää vain toista kättä pistekirjoituksen syöttämiseen. Kytkeäksesi Yhden käden tilan päälle ja pois, paina backspace-pisteet 1-2-3. Voit myös kytkeä Yhden käden tilan päälle tai pois Yleiset valinnat -valintaikkunassa.

Kun Yhden käden tila on päällä, käytä seuraavia menetelmiä tekstin syöttämiseen:

1. Syöttääksesi merkin, paina pisteitä missä tahansa yhdistelmässä tai järjestyksessä. Kun olet painanut kaikkia pisteitä, paina väli saattaaksesi merkin syötön päätökseen. Esimerkiksi, jos haluat kirjoittaa h-kirjaimen, paina piste 1 ja piste 2 erikseen tai yhdessä ja paina sitten piste 5. Paina lopuksi väli.

2. Painaaksesi komentoa, joka sisältää väli-näppäimen, paina väli sekä ennen pisteyhdistelmää että sen jälkeen. Esimerkiksi, painaaksesi väli-o (pisteet 1-3-5), paina väli, sitten paina piste 1, piste 3 ja piste 5 erikseen tai yhdessä missä tahansa järjestyksessä. Paina sitten väli uudelleen.

3. Painaaksesi komentoa, joka sisältää backspace- tai enter-näppäimen, paina backspace tai enter ennen pisteyhdistelmää. Paina sitten näppäimiä, jotka muodostavat pisteyhdistelmän. Paina lopuksi väli. Esimerkiksi, painaaksesi enter-l (pisteet 1-2-3), paina enter ja sitten paina pisteet 1-2-3. Paina sitten väli.

4. Painaaksesi pelkästään väli-, backspace- tai enter-näppäintä, paina näppäintä kahdesti. Esimerkiksi, painaaksesi väli luodaksesi välilyönnin sanojen väliin, paina väli kahdesti.

Vieritysnäppäinten ja funktionäppäinten toiminta pysyy samana kuin normaalitilassa.

Jos Yhden käden tila on päällä, Braille eMotion 40 ilmoittaa tästä joka kerta, kun laite käynnistetään, sekä sen, kuinka palata normaaliin toimintaan.

2.11 Kirjoitustilan käyttö

Kun kirjoitat asiakirjaa, saatat haluta poistaa siirtymisnäppäinkomennot käytöstä, erityisesti jos kirjoitat erittäin nopeasti, sillä saatat vahingossa siirtyä, kun tarkoitat syöttää tekstiä. Kytkeäksesi Kirjoitustilan päälle, paina backspace-väli-enter-m asiakirjan sisällä. Laite ilmoittaa ja näyttää: "Aloita kirjoitustila".

Kun käytät Kirjoitustilaa, jos painat väli-piste 4, seuraavalle riville siirtymisen sijaan väli ja piste 4 syötetään asiakirjaan.

Peruuttaaksesi Kirjoitustilan, paina backspace-väli-enter-m vielä kerran. Laite ilmoittaa ja näyttää: "Lopeta kirjoitustila". Kun Kirjoitustila on peruutettu, siirtymiskomennot palaavat normaaliin toimintaan.

2.12 Erityiset käynnistyskomennot

Braille eMotion 40 tarjoaa useita pikanäppäimiä laitteen käynnistämiseen tietyissä olosuhteissa, esimerkiksi Yhden käden tilassa tai ilman sitä, tai käynnistämiseen puhe mykistettynä. Jokainen näistä jaksoista tulee aloittaa täydestä virrankatkaisutilasta; ne eivät toimi, kun laite herätetään lepotilasta.

Jos pidät F1-näppäintä painettuna laitteen käynnistyessä, se käynnistyy mykistetyssä tilassa. F2-näppäimen painaminen käynnistyksen aikana käynnistää laitteen puhe päällä.

F3-näppäimen pitäminen painettuna laitteen käynnistyessä käynnistää laitteen Yhden käden tilassa. F4-näppäimen pitäminen painettuna käynnistää laitteen siten, että Yhden käden tila on pois päältä.

Pidä home-painiketta painettuna laitteen käynnistyessä palauttaaksesi kaikki Braille eMotion 40:n asetukset takaisin niiden tehdasasetuksiin. Pidä F3-F4 painettuna laitteen käynnistyessä alustaaksesi sisäisen flash-levyn.

3 Pistenäytön mukauttaminen

Kun vastaanotat pistenäyttösi, yksi ensimmäisistä asioista on varmasti sen määrittäminen toimimaan haluamallasi tavalla. Asetukset-valikko mahdollistaa pistenäytön määrittämisen ja mukauttamisen vastaamaan juuri sinun tarpeitasi ja mieltymyksiäsi.

Avataksesi Asetukset-valikon, paina home-näppäintä avataksesi päävalikon. Paina väli-piste 4, kunnes saavutat Asetukset-kohdan, ja paina enter. Voit myös painaa s päävalikossa hypätäksesi nopeasti Asetukset-valikkoon ja avataksesi sen.

Asetukset-valikko sisältää seuraavat kohteet: Pistekirjoitusvalinnat, Äänivalinnat, Yleiset valinnat, Aseta aika ja päivämäärä, Internet-asetukset, Bluetooth-hallinta, Varmuuskopioi/palauta Braille eMotion 40 -asetukset,

Pikaopas ja Palauta Braille eMotion 40:n oletusasetukset. Seuraavissa luvuissa käsitellään kutakin näistä kohteista yksityiskohtaisesti.

Kun olet asetusvalintaikkunassa, liiku vaihtoehtojen välillä käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4. Voit kytkeä asetuksen päälle tai pois tai selata asetuksen käytettävissä olevia arvoja väli- ja backspace-näppäimillä. Tallentaaksesi muutokset paina enter tai siirry sarkaimella Vahvista-painikkeeseen ja paina enter. Braille eMotion 40 sanoo "Valinnat tallennettu", ja palaat edelliseen sijaintiisi pistenäytöllä. Peruuttaaksesi tallentamatta muutoksia paina F4-näppäintä, väli-e tai väli-z.

Monilla näiden valikoiden eri valinnoista on myös globaalit pikanäppäimet, joiden avulla voit säätää näitä asetuksia mistä tahansa laitteella. Kun olet asettunut jonkin vaihtoehdon kohdalle, paina väli-pisteet 3-6 ilmoittaaksesi kyseisen valintaikkunan pikavalinnan sekä globaalin pikanäppäimen, jos sellainen on olemassa.

Voit myös avata asetusvaihtoehtojen alivalikon milloin tahansa mistä tahansa laitteella painamalla väli-o. Tämä pikanäppäin avaa alivalikon, jossa on pääluokat Pistekirjoitusvalinnat, Äänivalinnat ja Yleiset valinnat. Riippumatta sijainnistasasi laitteella näiden asetusten muuttaminen vaikuttaa koko järjestelmään. On kuitenkin myös mahdollista mukauttaa lukuäänen asetuksia erikseen Muistion, Asiakirjanlukijan ja DAISY Playerin osalta erillään globaaleista järjestelmäasetuksista. Voit käyttää näitä ohjelmakohtaisia asetuksia kunkin kyseisen ohjelman Tiedosto-valikon Ääniasetukset-vaihtoehdosta.

3.1 Pistekirjoitusvalinnat

Pistekirjoitusvalinnat-valintaikkuna sisältää seuraavat asetukset. Kunkin asetuksen kohdalla pikavalintakirjain näkyy sulkeissa, ja globaali pikanäppäin, jos sellainen on saatavilla, näytetään lainausmerkeissä.

- 1) Pistenäyttö: (b). backspace-F3. Kytkee pistenäytön päälle tai pois.

- 2) Pistekohdistin: (c). F4-vieritys ylös. Määrittää, miten pistekohdistin näkyy pistenäytöllä: Aina ylhäällä, Vilkkuu tai Pois. Huomaa, että kohdistin näkyy pisteinä 7 ja 8 useimmissa tilanteissa. Kun valitset tekstiä, se ilmoittaa valinnan lopun vilkkuvilla pisteillä 1-2-3-4-5-6-7-8.
- 3) Kahdeksan pisteen tila: (e). F1-vieritys alas. Kytkee kahdeksan pisteen tilan päälle tai pois ASCII-tekstin syöttöä varten.
- 4) Näytettävä/syötettävä pistekirjoitustyyppi: (g). väli-g tai center-painike. Mahdollistaa sen pistekirjoitustyyppin valitsemisen, jota haluat käyttää tekstiä tarkasteltaessa tai syötettäessä: Täyskirjoitus, Lyhennetty pistekirjoitus tai Tietokonepistekirjoitus.
- 5) Käytä tietokonepistekirjoitusta syöttöön: (i). F2-F3-x. Mahdollistaa siirtymisen tietokonepistekirjoituksen syöttöön riippumatta siitä, mihin näytettävä pistekirjoitustyyppi on asetettu.
- 6) Pistekirjoituskoodi: (c). center-backspace ja center-enter. Määrittää säännöt, joiden mukaan pistekirjoitus käännetään tekstiksi ja päinvastoin: US, UK, UEB tai jokin useista vieraiden kielten pistekirjoituskoodista. Kun vieraskielinen koodi on asetettu, voit lukea ja kirjoittaa pistekirjoitusta kyseisen kielen pistekirjoitussääntöjen mukaisesti. Pistekirjoituskieli vaikuttaa myös luetteloihin, yhdistelmäruutuihin ja muokkauskenttiin. Kehotteet, valikot, painikkeet ja staattiset ruudut pysyvät englanninkielisinä (tai asetetun järjestelmäkielen mukaisina).
- 7) Pistekirjoituksen opiskelutaulukot: (l). Tämä näkyy vain, jos pistekirjoituskoodiksi on asetettu UEB. Tämä mahdollistaa valinnan useista pistekirjoitustaulukoista eri opetussuunnitelmien tasojen mukaisesti käytettäväksi opiskelijoille, jotka siirtyvät täyskirjoituksesta lyhennettyyn pistekirjoitukseen. Kun pistekirjoituksen opiskelutaulukko on asetettu, käänös ja paluukäänös tapahtuvat vain valitun oppituntisarjan tason sisältäville lyhenteille. Oletuksena tämä on pois päältä, mikä tarkoittaa, että jos näytettävä/syötettävä

pistekirjoitustyyppi on asetettu lyhennetyksi, kaikki UEB-lyhenteet käännetään ja paluukäännetään.

- 8) Viestin näyttöaika: (m). määrittää, kuinka Braille eMotion 40 käsittelee järjestelmäviestejä: ohita, odota kunnes painat näppäintä, tai näytä 1–10 sekuntia ennen katoamista.
- 9) Vasemmat vierityspainikkeet: (l, vasen vieritys ylös tai alas vasemman kohdistinnäppäimen kanssa). Määrittää vierityspainikkeiden toiminnan: Vieritä näyttöä, Siirry riveittäin, Siirry merkeittäin, Siirry kappaleittain ja Siirry lauseittain.
- 10) Oikeat vierityspainikkeet: (r, oikea vieritys ylös tai alas oikean kohdistinnäppäimen kanssa). Määrittää oikeiden vierityspainikkeiden toiminnan samoilla vaihtoehdoilla kuin yllä.
- 11) Kohdistinnäppäimet: (k, vasen kohdistin-oikea kohdistin). Määrittää kohdistinnäppäinten liikkumistoiminnot, kun niitä käytetään yksinään; tarjoaa samat liikkumistoiminnot kuin yllä olevat kaksi vieritysnäppäinsarjaa.

3.2 Äänivalinnat

Äänivalinnat-valintaikkuna sisältää seuraavat asetukset. Kunkin asetuksen kohdalla pikavalintakirjain näkyy sulkeissa, ja globaali pikanäppäin, jos sellainen on saatavilla, näytetään lainausmerkeissä.

- 1) Puhe: (v). backspace-F2. Kytkee puhetulosteen päälle tai pois.
- 2) Äänen nimi: (n). Käytä tätä asetusta valitaksesi lukuäänen persoonan.
- 3) Käytä toissijaista ääntä: (u). määrittää, käyttääkö useilla kielillä oleva teksti toissijaisen kielen ääntä jatkuvan lukemisen aikana.
- 4) Toissijaisen äänen nimi: (s). Mahdollistaa toissijaisen äänen persoonan valitsemisen. *Ei näy, jos toissijainen ääni on asetettu pois päältä.

- 5) Vierityspuhe: (s). Valitse, haluatko Braille eMotion 40:n puhuvan käyttäessäsi vierityspainikkeita lukiessasi.
- 6) Puheen äänenvoimakkuus: (l). backspace-F1 ja backspace-F4. Nostaa tai laskee tekstistä puheeksi -äänenvoimakkuutta.
- 7) Puheen nopeus: (r). väli-F1 ja väli-F4. Ohjaa puheen nopeutta.
- 8) Puheen korkeus: (t). enter-F1 ja enter-F4. Säättää Braille eMotion 40:n puheen korkeutta.
- 9) Välimerkkitaso: (p). Käytä tätä asetusta valitaksesi, miten haluat Braille eMotion 40:n lukevan välimerkit ja symbolit: Kaikki, Pois, Välimerkit tai Symbolit.
- 10) Näppäinkaiku: (k). Määrittää, miten Braille eMotion 40 puhuu kirjoittaessasi: Päällä merkeille ja sanoille, Päällä merkeille, Päällä sanoille tai Pois.
- 11) Isojen kirjainten ilmoittaminen: (u). Valitse, miten Braille eMotion 40 ilmoittaa sinulle isosta kirjaimesta, joko kirjoittaessasi tai selatessasi asiakirjaa tai muokkauskenttää merkeittäin: Pois, Sano iso tai Äänenkorkeus.
- 12) Numerot: (n). Määrittää, miten Braille eMotion 40 puhuu luvut: kun asetus on Päällä, Braille eMotion 40 lukee luvut kokonaisina numeroina, ja kun asetus on Pois, se lukee yksittäiset numeromerkit.

*Huomaa: Puheen äänenvoimakkuutta, nopeutta ja korkeutta voidaan säätää myös käyttämällä äänensäätöpainiketta ja äänenvoimakkuuspainikkeita, kuten edellisessä luvussa kuvattiin.

Asentaaksesi lisä-ääniä, paina F3 äänivalintojen luettelossa ja paina enter Asenna ääni -painikkeen kohdalla. Siirryt luetteloon Vocalizer-äänistä, jotka voidaan asentaa Braille eMotion 40 -laitteeseen. Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 liikkuaksesi luettelossa, ja paina enter asentaaksesi valittuna olevan äänen.

Asentaaksesi useita ääniä kerralla ääniluettelosta, paina väli jokaisen asennettavan äänen kohdalla valitaksesi ne, ja paina enter asentaaksesi kaikki valitut äänet.

3.3 Yleiset valinnat

- 1) Pää-äänenvoimakkuus: (v). backspace-väli-F1 ja backspace-väli-F4, tai äänenvoimakkuuspainikkeet. Ohjaa laitteen pää-äänenvoimakkuutta, mukaan lukien järjestelmä-äänet, ääni ja puhe.
- 2) Järjestelmäilmoitukset: (a). Valitse, ilmoittaako Braille eMotion 40 sinulle erilaisista tapahtumista käyttäen äänimerkkejä, värinämerkkejä, molempia vai ei kumpaakaan.
- 3) Akkuvaroitukset: (b). Valitse, miten sinua varoitetaan akun ollessa vähissä: Viesti, Äänimerkki, Lopullinen viesti tai Lopullinen äänimerkki.
- 4) Soita käynnistys-/sammutusääni: (p). Valitse, kuuletko äänen, kun kytket Braille eMotion 40:n päälle/pois.
- 5) Ohita tyhjät rivit: (e). Valitse, haluatko Braille eMotion 40:n ilmoittavan tyhjästä rivistä sanomalla "Tyhjä" tai ohittavan tyhjät rivit.
- 6) Säädentiedot: (i). Määrittää, missä kohdassa ilmoitetaan tieto parhaillaan aktiivisena olevan säätimen tyypistä kuten luettelokohteesta, valikosta, yhdistelmäruudusta jne. Valitse vaihtoehdoista Ennen, Jälkeen ja Pois.
- 7) Piilota salasanat: (p). Valitse, piilotetaanko salasanan merkit niitä kirjoittaessasi.
- 8) Pikanäppäintieto: (h). Määrittää, miten pikanäppäintiedot ilmoitetaan: Kirjaimet, Pistekuviot tai Pois.
- 9) Ilmoita pikavalintakirjaimet: (s). Antaa sinun valita, puhuuko Braille eMotion 40 toiminnon valikon pikavalintakirjaimen, kun kohtaavat sen.
- 10) Lepotila: (p). Aseta Braille eMotion 40 säästämään virtaa sammuttamalla laite automaattisesti tietyn ajan kuluttua: Päällä, Pois tai Viesti. (Aktiivinen vain akkuvirralla.)

- 11) Lepotilan käynnistyminen: (k). Käytä tätä asetusta määrittääksesi käyttämättömyysajan ennen lepotilaan siirtymistä: 10 minuuttia, 40 minuuttia tai 30 minuuttia.
- 12) Yhden käden tila: (h). Tämä asetus sallii käyttäjien, joilla on käytössään vain yksi käsi, käyttää Braille eMotion 40 -laitetta tähän tarkoitukseen mukautetussa erityistilassa. Lisätietoja Yhden käden tilasta on luvussa 2.10.
- 13) Muistion oletusasiakirjatyyppe: (q). Aseta oletusasiakirjatyyppe uusille asiakirjoille, joita luot Muistiossa: DOCX-asiakirja, Sense-asiakirja, Braille-asiakirja, DOC-asiakirja tai Tekstiasiakirja.
- 14) Synkronoi automaattisesti aikapalvelimen kanssa: (t). Tätä ominaisuutta käyttämällä voit varmistaa Braille eMotion 40:n ajan tarkkuuden synkronoimalla sen atomikellon kanssa, kun Braille eMotion 40 on yhdistettynä internetiin.
- 15) Ajan ilmoittaminen: (t). Aseta Braille eMotion 40 ilmoittamaan aika 5 minuutin, 10 minuutin, 30 minuutin tai tunnin välein.
- 16) Edistymisen ilmaisin: (p). Määrittää, miten tehtävien, kuten asiakirjan avaamisen tai tiedostojen kopioinnin, edistyminen ilmaistaan: Hiljainen (ei edistymisen ilmaisinta), Äänimerkki (jatkuvia äänimerkkejä tehtävää suoritettaessa) ja Viesti (edistyminen näytetään prosentteina).
- 17) Lähetä ääntä yhdistettävyyden aikana: (b). määrittää, siirretäänkö yhdistetyn laitteen ääni eMotioniin, kun laite on yhdistetty Bluetooth-pistenäyttönä.
- 18) Kieli: (l). Mahdollistaa laitteen järjestelmäkielen helpon muuttamisen mihin tahansa avoimeen laiteohjelmiston lokalisointiin.
*Huomioitavaa: Tällä hetkellä pistekirjoitus ja tekstistä puheeksi (TTS) on muutettava erikseen niiden omista asetuksista. Lisäksi kaikki avoimet sovellukset on suljettava ja avattava uudelleen, ennen kuin ne näkyvät muutetulla kielellä.

3.4 Aseta aika ja päivämäärä

Asettaaksesi Braille eMotion 40:n sisäisen kellon, paina enter kohdassa Aseta aika ja päivämäärä Asetukset-valikossa. Voit myös avata Aseta aika ja päivämäärä -valintaikkunan valikosta painamalla t. Voit avata Aseta aika ja päivämäärä -valintaikkunan mistä tahansa laitteella painamalla F3-t.

Aseta aika ja päivämäärä on valintaikkuna, joka koostuu seuraavista kohdista: Aikavyöhyke, Aikamuoto, Aika, Päivämäärän muoto, Päivämäärä, Synkronoi aikapalvelimen kanssa, Vahvista-painike ja Peruuta-painike. Voit liikkua näiden kohteiden välillä painamalla F3 tai väli-F3.

Kun aktivoit Aseta aika ja päivämäärä -toiminnon, näkyviin tulee "Aikavyöhyke:", jota seuraa oletusaikavyöhyke. Voit valita haluamasi aikavyöhykkeen siirtymällä siihen käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4, tai kirjoittamalla aikavyöhykkeen ensimmäisen kirjaimen. Kun olet valmis, siirry seuraavaan kohteeseen F3-näppäimellä.

Seuraava kohde on Aikamuoto, jonka vaihtoehtoina ovat 12 tunnin ja 24 tunnin kello. Voit vaihdella näiden kahden välillä käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4.

Seuraava kohde on Aika. Kun kirjoitat ajan, erota tunnit ja minuutit välilyönnillä tai kaksoispisteellä.

Jos valitset 12 tunnin kellon Aikamuodossa, A.M. tai P.M. näytetään tuntien ja minuuttien perässä. 12 tunnin kellossa voit vaihdella A.M. ja P.M. välillä painamalla väli-x.

Siirry sarkaimella Päivämäärän muotoon. Voit valita, näytetäänkö päivämäärä lyhyessä vai pitkässä muodossa. Lyhyt muoto näyttää päivämäärän numeerisesti, kun taas pitkä muoto näyttää kuukauden nimen kokonaan kirjoitettuna ja näyttää päivämäärän muodossa, jossa se esiintyisi

tekstissä. Vaihtelee näiden kahden välillä käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4.

Seuraava kohde on Päivämäärä. Kirjoita päivämäärän kuukausi, päivä ja vuosi muodossa kk/pp/vvvv. Käytä kahta numeroa kuukaudelle, kahta numeroa päivälle ja neljää numeroa vuodelle, erottaen ne välilyönnillä tai vinoviivalla.

Seuraava kohde on Synkronoi aikapalvelimen kanssa, jota käytetään ajan ja päivämäärän synkronoimiseen internetin aikapalvelimen kanssa. Tämä toiminto on erittäin hyödyllinen, kun Braille eMotion 40:n päivämäärä ja aika ovat edellä tai jäljessä nykyisestä ajasta. Suorittaaksesi tämän toiminnon, Braille eMotion 40:n on oltava yhdistettynä internetiin. Kun yhteys on muodostettu, paina enter Synkronoi aikapalvelimen kanssa -painikkeen kohdalla. Synkronoinnin jälkeen synkronoitu aika näkyy Aika-yhdistelmäruudussa. Synkronoitu päivämäärä näytetään myös Päivämäärä-yhdistelmäruudussa.

Jos et halua syöttää päivämäärä- ja aikatunnisteita suoraan, voit liikkua käyttämällä seuraavia komentoja:

Aikaa asetettaessa:

1 tunti eteenpäin: väli-piste 4

1 tunti taaksepäin: väli-piste 1

10 minuuttia eteenpäin: väli-piste 5

10 minuuttia taaksepäin: väli-piste 2

1 minuutti eteenpäin: väli-piste 6

1 minuutti taaksepäin: väli-piste 3

Päivämäärää asetettaessa:

Seuraava päivä: väli-piste 6

Edellinen päivä: väli-piste 3

Seuraava viikko: väli-piste 5

Edelliseen viikko: väli-piste 2

Seuraava kuukausi: väli-piste 4

Edellinen kuukausi: väli-piste 1

Seuraava vuosi: väli-pisteet 5-6

Edellinen vuosi: väli-pisteet 2-3

Kun olet syöttänyt kaikki tiedot, paina enter tallentaaksesi asetuksesi, tai siirry sarkaimella Vahvista-painikkeeseen ja paina enter, jolloin palaat Asetukset-valikkoon.

3.5 Internet-asetukset

Internet-asetukset-toimintoa käytetään määrittämään Braille eMotion 40 käyttämään langatonta yhteyttä internetiin pääsyä varten.

Aktivoidaksesi Internet-asetukset, paina enter Internet-asetukset-kohdassa Asetukset-valikossa, tai paina i. Voit avata Internet-asetukset-valikon mistä tahansa laitteella painamalla F3-i tai painamalla pitkään Wi-Fi-näppäintä näppäimistön vasemmassa yläkulmassa.

3.5.1 LANGATTOMAN LÄHIVERKON ASETUKSET

Varmista ennen langattoman verkkoyhteyden määrittämistä, että langaton yhteys on kytketty päälle. Voit kytkeä langattoman verkon päälle ja pois mistä tahansa Braille eMotion 40:llä painamalla lyhyesti Wi-Fi-näppäintä. Lisäksi, kun valitset tämän vaihtoehdon, Braille eMotion 40 aktivoi langattoman lähiverkon automaattisesti, jos se ei ole päällä.

Langaton lähiverkko -valintaikkuna koostuu tukiasemaluettelosta, Lisäasetukset-painikkeesta, Valinnat-painikkeesta ja Sulje-painikkeesta. Voit

liikkua näiden säätimien välillä painamalla F3 tai väli-F3. Jos langaton verkko ei ole päällä, tukiasemaluettelo näyttää "ei kohteita".

Kun langaton verkko on päällä, tämä luettelo näyttää pistenäytön kantoalueella olevat langattomat tukiasemat (verkot). Tukiasemaluettelo näyttää jokaisen kohteen tukiaseman nimen, salauksen ja signaalin vahvuuden. (Esimerkiksi: Linksys, salaus: WEP, vahvuus: hyvä). Jos luettelossa on useampi kuin yksi tukiasema, voit liikkua niiden välillä painamalla väli-piste 1 tai väli-piste 4. Siirry siihen tukiasemaan, johon haluat yhdistää, ja paina enter. Jos tukiasemassa ei ole salausta, Braille eMotion 40 ilmoittaa "Yhdistetään (tukiaseman nimi)". Jos yhdistäminen onnistuu, kuuluu yhdistämisiäni. Jos verkko on salattu ja vaatii verkkoavaimen, Verkkoavain-muokkauskenttä avautuu, kun painat enter tukiaseman kohdalla. Kirjoita verkkoavain tietokonepistekirjoituksella muokkauskenttään ja paina enter. Jos asetukset ovat oikein, laite sanoo "Profiilin asetus valmis", ja kuuluu yhdistämisiäni.

Lisäasetukset-valintaikkunaa käytetään olemassa olevan profiilin muokkaamiseen, uuden profiilin manuaaliseen lisäämiseen tai olemassa olevan profiilin asetusten tarkistamiseen. Lisäasetukset-painikkeen painaminen enterillä, kun langaton lähiverkko on päällä, näyttää luettelon Braille eMotion 40 -laitteeseen tallennetuista langattoman verkon profiileista.

Lisäasetukset-valintaikkunassa on 6 säädintä: profiililuettelo, Yhdistä-painike, Lisää-valintaikkunapainike, Poista-painike, Ominaisuudet-valintaikkunapainike ja Sulje-painike. Voit liikkua näiden säätimien välillä painamalla F3 tai väli-F3. Selaa profiililuettelon kohteita käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4. Paina enter aktivoiaksesi jonkin painikkeista.

Käytä Lisää-painiketta lisätäksesi profiilin manuaalisesti, erityisesti silloin, kun SSID on piilotettu, eikä se siksi näy tukiasemaluettelossa. Lisää-valintaikkuna sisältää 6 säädintä.

1) Verkon nimi (SSID) -tietokone muokkaus kenttä: Kirjoita verkkotunnus tietokone muokkaus kenttään.

2) Salaus: Käytä väli-näppäintä valitaksesi verkkosi salaustyyppiin.

3) Koska useimmissa verkoissa on jonkinlainen salaus, seuraava kohde sarkainjärjestyksessä on todennäköisesti Salasana. Tämä ei näy, jos valitset Ei mitään (None) tai Enhanced Open. Syötä salasana tietokone pistekirjoituksella ja siirry sarkaimella seuraavaan kohteeseen.

4) Seuraava kohde on valintaruutu, jonka avulla voit päättää, haluatko käyttää muita lisäasetuksia. Jos valitset tämän, sarkainjärjestykseen ilmestyvät seuraavat kohdat:

A) IP-asetukset: Käytä väli-näppäintä valitaksesi Automaattinen (DHCP) tai Manuaalinen (Staattinen). Valitse Manuaalinen, jos sinun on määritettävä laitteellesi tietty IP-osoite. Jos valitset Manuaalinen, siirry sarkaimella lisämuokkaus kenttiin täyttääksesi vastaavat tiedot.

5) Vahvista-painike: Paina enter tämän painikkeen kohdalla tallentaaksesi asetukset.

6) Peruuta-painike: Voit valita tämän painikkeen peruuttaaksesi määrittämyksen. Poistaaksesi profiilikohteen profiililuettelosta, valitse poistettava profiilikohde ja paina r tai siirry sarkaimella Poista-painikkeeseen ja paina enter.

Saadaksesi tietoja valitusta profiilikohdeesta profiililuettelossa, siirry sarkaimella Ominaisuudet-painikkeeseen ja paina enter. Ominaisuudet-valintaikkunassa voit vahvistaa tai muokata jokaisen profiilin tietoja.

Poistuaksesi Lisäasetukset-valintaikkunasta paina väli-e tai väli-z.

Valinnat-valintaikkuna mahdollistaa sen määrittämisen,

miten Braille eMotion 40 etsii ja havaitsee langattomia verkkoja. Käytä väli-näppäintä säätääksesi valintaikkunan vaihtoehtoja, ja paina enter tallentaaksesi asetukset.

Ensimmäinen asetus antaa sinun valita, kytketäänkö Wi-Fi päälle automaattisesti. Toinen asetus mahdollistaa sen valitsemisen, saatko ilmoituksia, kun verkkoja on saatavilla.

3.6 Bluetooth-hallinta

Braille eMotion 40 on Bluetooth-yhteensopiva, eli voit yhdistää Braille eMotion 40:n Bluetooth-yhteensopiviin kuulokkeisiin ja kaiuttimiin ilman kaapeleita. Voit myös käyttää Bluetoothia yhdistääksesi Braille eMotion 40:n pistenäytöksi yhteensopivan ruudunlukijan kanssa (katso luku 6). Toisin kuin perinteinen langaton lähiverkko (WLAN), nämä verkot on rajoitettu noin kymmeneen metriin (30 jalkaa) tai alle. Bluetoothin avulla käyttäjät voivat vaihtaa erityyppisiä tietoja tämän langattoman yhteyden kautta.

Voit kytkeä Bluetoothin päälle/pois mistä tahansa laitteella painamalla Bluetooth-näppäintä näppäimistön vasemmassa yläkulmassa.

Käyttääksesi Bluetooth-hallintaa ohjelmavalikosta, siirry Asetukset-valikkoon ja paina enter. Siirry sitten kohtaan Bluetooth-hallinta ja paina enter. Voit myös käynnistää Bluetooth-hallinnan mistä tahansa laitteella painamalla F3-m.

3.6.1 BLUETOOTH-LAITELUETTELO

Kun Bluetooth-hallinta aktivoidaan, siirryt valintaikkunaan, jossa on kaksi kohdetta: paritettujen laitteiden luettelo ja Etsi-painike saatavilla olevien laitteiden etsimiseen. Siten, jos lähistöllä on Bluetooth-yhteydellä varustetut kuulokkeet, Braille eMotion 40 yrittää löytää ne. Kaikkien kantoalueella olevien Bluetooth-laitteiden löytäminen voi kestää 30–40 sekuntia. Braille eMotion 40 ilmoittaa ja näyttää "Etsitään laitteita. Odota...". Täydet solut täyttyvät pistenäytöllä ilmoittamaan etsinnän edistymisestä.

Kun Bluetooth-laite havaitaan, Braille eMotion 40 ilmoittaa "Löydetty (Bluetooth-laitteen nimi)".

- Huomaa: Kun Braille eMotion 40 etsii Bluetooth-laitteita, se ei voi vastata näppäinpainalluksiin. Et myöskään voi peruuttaa etsintää sen alettua, vaan sinun on odotettava sen valmistumista ennen kuin Braille eMotion 40 palaa normaaliin toimintaan.

Kun etsintäprosessi on valmis, siirryt Bluetooth-laiteluetteloon. Jos Braille eMotion 40 on löytänyt muita kantoalueella olevia Bluetooth-laitteita, ne näkyvät luettelossa.

Jos kantoalueella ei ole muita Bluetooth-laitteita, Braille eMotion 40 ilmoittaa "Ei kohteita". Voit selata luetteloä painamalla väli-piste 1 tai väli-piste 4. Valitaksesi laitteen luettelosta paina enter laitteen nimen kohdalla.

Jos Bluetooth-laite on paritettu aiemmin, laitteen yhdistämisasetukset on tallennettu automaattisesti Braille eMotion 40:een. Jos haluat poistaa nämä tiedot, paina väli-d Bluetooth-laitteen nimen kohdalla luettelossa. Braille eMotion 40 ilmoittaa "Laitteasetukset poistettu". Asetusten poisto koskee vain nykyistä laitetta.

Bluetooth-laiteluettelosta pääset valikkoon painamalla F2. Bluetooth-laiteluettelon valikko sisältää toiminnot Etsi laitteita uudelleen, Poista pariliitostiedot ja Lopeta. Voit liikkua valikkokohteiden välillä käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4.

Ensimmäinen valikkokohde on Etsi laitteita uudelleen. Tämä asetys aloittaa uuden etsinnän muille Bluetooth-laitteille. Aktivoidaksesi tämän kohteen paina enter kohdassa Etsi laitteita uudelleen valikossa. Voit myös aktivoida sen suoraan luettelosta painamalla enter-r.

Seuraava valikkokohde on Poista pariliitostiedot. Tämä kohde mahdollistaa nykyisen laitteen yhteysasetusten poistamisen. Aktivoidaksesi tämän kohteen, paina enter kohdassa Poista pariliitostiedot valikossa, tai paina väli-d aktivoidaksesi sen laiteluettelosta.

Viimeinen kohde Bluetooth-laiteluettelon valikossa on Lopeta. Tämä asetus sulkee Bluetooth-hallintaohjelman. Aktivoidaksesi tämän kohteen paina enter Lopeta-kohdassa valikossa, tai poistu ohjelmasta milloin tahansa painamalla väli-z.

3.6.2 BLUETOOTH-PALVELULUETTELO

Kun löydät Bluetooth-laitteen, johon haluat yhdistää, paina väli-piste 1 tai väli-piste 4 siirtyäksesi laitteen kohdalle Bluetooth-laiteluettelossa ja paina enter laitteen nimessä. Laite ilmoittaa "Etsitään palveluja. Odota...". Huomaa, että Braille eMotion 40 ei vastaa näppäinpainalluksiin etsintäprosessin aikana.

Todentaaksesi palvelun ja yhdistääksesi siihen, paina enter palvelun kohdalla. Braille eMotion 40 ilmoittaa "Yhdistetään profiilia". Jos yhdistäminen onnistuu, eMotion ilmoittaa yhteydestä ja ääni siirretään Bluetooth-kuulokkeisiin tai -kaiuttimeen.

3.7 Varmuuskopioi/palauta Braille eMotion 40 -asetukset

Jos teet Braille eMotion 40:lle kovan palautuksen tai palautat oletusasetukset (Palauta Braille eMotion 40:n oletusasetukset), pääasetukset ja kunkin ohjelman asetukset palautetaan oletusarvoihin. Jos olet luonut varmuuskopion asetuksistasi, voit palauttaa asetukset kovan palautuksen jälkeen.

Voit suorittaa tämän apuohjelman painamalla k Asetukset-valikossa. Voit myös käynnistää Varmuuskopioi/palauta Braille eMotion 40 -asetukset -valintaikkunan mistä tahansa laitteella painamalla F3-k.

Varmuuskopioi/palauta-valintaikkuna sisältää: ohjelma-asetusten valintaruutuluettelon, Valitse kaikki -painikkeen, Varmuuskopioi-painikkeen,

Palauta-painikkeen ja Peruuta-painikkeen. Voit siirtyä ohjelma-asetusten valintaruutuluettelon valintaruutujen välillä painamalla väli-piste 1 tai väli-piste 4. Voit siirtyä valintaikkunan säätimien välillä painamalla F3 tai väli-F3.

Ohjelma-asetusten valintaruutuluettelo sisältää Yleiset valinnat, Pistekirjoitusvalinnat, Äänivalinnat, Tiedostonhallinnan asetukset, Muistion asetukset, Asiakirjanlukijan asetukset, Media Playerin asetukset, Ääninauhurin asetukset, DAISY Playerin asetukset ja Herätyskellon asetukset.

Siirry tässä luettelossa niihin ohjelma-asetuksiin, jotka haluat varmuuskopioida tai palauttaa, ja merkitse kohde painamalla väli. Voit poistaa merkinnän painamalla väli uudelleen. Valitaksesi kaikki ohjelma-asetukset luettelossa, paina enter Valitse kaikki -painikkeen kohdalla.

Kun olet valinnut kaikki varmuuskopioitavat tai palautettavat asetukset, paina enter Varmuuskopioi- tai Palauta-painikkeen kohdalla, tai paina enter-b varmuuskopioidaksesi tai enter-r palauttaaksesi. Jos valitset Varmuuskopioi-painikkeen, sinua kehoitetaan valitsemaan polku varmuuskopiotiedoston tallentamista varten. Voit hyväksyä oletuspolun tai valita vaihtoehdoisen polun. Siirry kansioon, johon haluat tallentaa varmuuskopiotiedostot, käyttämällä normaaleja tiedostojen ja kansioiden siirtymiskomentoja. Valitse kansio tai asema varmuuskopion tallentamista varten painamalla väli ja aloita varmuuskopiointi painamalla enter. Jos valitset Palauta-painikkeen, sinua kehoitetaan valitsemaan polku, josta varmuuskopiotiedostot palautetaan. Käytä jälleen normaaleja tiedostojen ja kansioiden siirtymiskomentoja valitaksesi kansion, joka sisältää varmuuskopiotiedostosi. Jos valitset kansion, jossa ei ole varmuuskopiota, saat ilmoituksen, ettei varmuuskopioasetustiedostoa ole. Palauttaaksesi asetukseksi valitse varmuuskopiotiedostot sisältävä kansio painamalla väli, ja käynnistä palautusprosessi sitten painamalla enter.

3.8 Pikaopas

Pikaopas suorittaa ohjatun aloitustoiminnon, joka esittelee sinulle Braille eMotion 40:n ja sen toiminnot sekä neuvoo, kuinka asettaa perusasetukset. Tämä opas käynnistyy automaattisesti ensimmäisellä kerralla, kun käynnistät laitteesi. Voit käynnistää sen uudelleen milloin tahansa valitsemalla Pikaopas-vaihtoehdon Asetukset-valikossa.

Tämä opas tarjoaa fyysisen katsauksen laitteeseen, esittelee yleiset näppäinkomennot, opastaa ajan ja päivämäärän asettamisessa ja selittää, kuinka laitteen valintoja asetetaan.

3.9 Palauta Braille eMotion 40:n oletusasetukset

Voit käyttää Palauta Braille eMotion 40:n oletusasetukset -vaihtoehtoa palauttaaksesi Braille eMotion 40:n tehdasasetuksiin. *Huomaa: tämä palauttaa kaikki asetukset oletuksiin, mutta ei poista tietoja.

Käynnistääksesi tämän toiminnon, siirry sen kohdalle Asetukset-valikossa ja paina enter, tai paina c.

Saat kehotteen: "Haluatko palauttaa oletusasetukset?". Käytä väli-näppäintä valitaksesi Kyllä tai Ei. Valinta Kyllä aloittaa tehdasasetusten palautusprosessin. Valinta Ei peruuttaa toiminnon ja palauttaa sinut Asetukset-valikkoon.

Voit suorittaa tämän toiminnon myös pitämällä home-näppäintä painettuna käynnistäessäsi Braille eMotion 40:n täydellisestä virrankatkaisutilasta.

4 Tiedostonhallinta

4.1 Yleiskatsaus

Päävalikon kaksi ensimmäistä kohdetta liittyvät tiedostonhallintaan. Oma eMotion -vaihtoehto näyttää sisäisen flash-levyn pääkansiot, joita Braille eMotion 40 käyttää DAISY-sisällön lukemiseen, kirjojen ja asiakirjojen lukemiseen sekä musiikin toistamiseen. Voit avata Oma eMotion -alueen painamalla sen kohdalla enter päävalikossa tai painamalla kirjainta y.

Tiedostonhallinnan toiminnot ja rakenne Braille eMotion 40:ssä ovat samanlaisia kuin PC:n Windowsin Resurssienhallinnassa, ja ne tarjoavat pääsyn kaikkiin flash-levyllä sekä kytketyillä USB-aseilla tai SD-korteilla oleviin tiedostoihin ja kansioihin. Voit suorittaa Tiedostonhallinnan painamalla f Ohjelmavalikossa tai painamalla enter, kun kohdistin on Tiedostonhallinnan kohdalla. Voit käynnistää Tiedostonhallinnan mistä tahansa laitteessa painamalla F1-f. Sulje Tiedostonhallinta tai Oma eMotion painamalla väli-z.

Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Oma eMotion -alue ja varsinainen Tiedostonhallinta toimivat identtisesti, paitsi että Oma eMotion -ohjelma tarjoaa rajatun pääsyn vain niihin sisäisen flash-levyn kansioihin, joita Braille eMotion 40 käyttää automaattisesti. Tämän luvun myöhemmissä ohjeissa viitataan Tiedostonhallintaan, mutta tämä termi koskee yleisesti molempia tiedostonhallintasovelluksia, ellei toisin mainita.

Kuten aiemmin mainittiin, Oma eMotion -ohjelma avautuu luetteloon yleisistä kansioista, joita Braille eMotion 40:n sisäinen ohjelmisto käyttää, mukaan lukien Books, BookShare, DAISY, Documents ja Music.

Kun avaat Tiedostonhallinnan ensimmäisen kerran, siirryt asemaluetteloon. Oletuksena olet sisäisellä flash-levyllä. Jos SD-kortti tai USB-asema on kytketty, se näkyy myös luettelossa. Voit käyttää väli-piste 1 tai väli-piste 4 tai vierityspainikkeita asemaluettelon kohteiden selaamiseen. Paina enter sen aseman kohdalla, jonka haluat avata. Braille eMotion 40 näyttää sitten luettelon kyseisen aseman tiedostoista ja kansioista.

Tiedostonhallinta sisältää sekä valikkoja että pikanäppäimiä, joiden avulla voit helposti aktivoida ohjelman kohteita yhdellä painalluksella ja käyttää toimintoja valikkojen kautta niille komennoille, joita et ole opetellut ulkoa. Voit avata valikot painamalla väli-m tai F2. Tämän luvun ja muun käyttöohjeen ohjeissa käytämme näppäintä F2. Kumpikin näppäinkomento suorittaa kuitenkin tämän toiminnon.

Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 liikkuaaksesi käytettävissä olevien valikkojen välillä. Avaa valikko painamalla enter. Käytä jälleen väli-piste 1 tai väli-piste 4 liikkuaaksesi valikon kohteiden välillä ja paina enter suorittaaksesi valikon kohteen.

Tiedostonhallinta sisältää myös valintaikkunoita. Voit liikkua valintaikkunan säätimien välillä käyttämällä PC:n Tab-näppäintä vastaavia komentoja. Voit käyttää F3 tai väli-pisteet 4-5 Tab-komentona (sarkain) ja väli-F3 tai väli-pisteet 1-2 Shift-Tab-komentona (vaihto-sarkain). Tämän käyttöohjeen ohjeissa käytämme näppäimiä F3 ja väli-F3, tai sinua kehoitetaan käyttämään sarkainta tai vaihto-sarkainta.

4.1.1 TIEDOSTOLUETTELOSSA LIIKKUMINEN

Tiedostonhallinta sisältää kahdenlaisia luetteloita: tiedostoluettelon ja valikkoluettelon, tai paremminkin luettelon Tiedostonhallinnan valikon sisältämistä kohteista. Braille eMotion 40:n valikot kiertävät ympäri. Tämä tarkoittaa, että kun saavutat valikon kohteiden luettelon lopun, Braille eMotion 40 palauttaa sinut automaattisesti luettelon alkuun, kun painat väli-piste 4. Kun kuitenkin saavutat tiedostoluettelon lopun, Braille eMotion 40 pysyy luettelon lopussa, vaikka painaisit väli-piste 4. Seuraavassa on luettelo luetteloissa liikkumiseen käytettävistä näppäinkomennoista:

- Huomaa: seuraavia näppäinkomentoja voidaan käyttää missä tahansa Braille eMotion 40:n luettelossa liikkumiseen.

1. Edellinen kohde: (väli-piste 1) tai vieritys ylös

2. Seuraava kohde: (väli-piste 4) tai vieritys alas

3. Luettelon alku: väli-pisteet 1-2-3

4. Luettelon loppu: väli-pisteet 4-5-6

Seuraavat näppäinkomennot ovat voimassa vain tiedostoluettelossa.

1. Siirry kansio- tai tiedostoluetteloon: väli-pisteet 5-6

2. Siirry osoiteikkunan ja tiedostoluettelon välillä: (väli-pisteet 4-5 tai F3) / (väli-pisteet 1-2 tai väli-F3)

3. Avaa valittu kansio tai tiedosto: enter

4. Yksi taso ylöspäin: backspace

5. Siirry asemaluetteloon: väli-pisteet 1-2-5-6

6. 40 kohdetta ylöspäin: Page up (väli-pisteet 1-2-6 tai F1-F2)

7. 40 kohdetta alaspäin: Page down (väli-pisteet 3-4-5 tai F3-F4)

8. Siirry tiedostoon tai kansioon painamalla kansion tai tiedoston nimen ensimmäistä merkkiä. Sinun on käytettävä ASCII-merkkejä.

4.1.2 KANSIOIDEN JA TIEDOSTOJEN VALITSEMINEN

1. Valitse yksittäinen kohde väli: * näytetään kohteen edessä ilmaisemaan sen valintaa. väli-näppäimen painaminen uudelleen valitun kansion tai tiedoston kohdalla peruuttaa valinnan.

2. Aloita usean tiedoston tai kansion valitseminen enter-b: Tämä valitsee kaikki kohteet siitä kohdasta, jossa tämä komento suoritetaan, siihen kohteeseen, jossa kohdistin sijaitsee. * ilmestyy valittujen kohteiden eteen.

3. Valitse kaikki enter-a: Tämä valitsee kaikki nykyisen luettelon tiedostot ja kansiot. Voit vaihtaa kohteiden valintaa ja valinnan poistoa painamalla väli. Kun Valitse kaikki -komento suoritetaan, Braille eMotion 40 sanoo valittujen tiedostojen määrän, ja * ilmestyy valittujen tiedostojen eteen pistenäytöllä.

4.2 Tiedostojen ja kansioden käsittely

Kun tarkastelet aseman tai kansion sisältöä, lainausmerkeissä olevat kohteet ovat kansioita ja ilman lainausmerkkejä olevat kohteet ovat tiedostoja.

Luettelossa olevien kohteiden perässä on numeroita, kuten 1/5 tai 2/5. Kohteiden perässä olevat numerot ilmaisevat kohteen sijainnin luettelossa ja luettelossa olevien kohteiden kokonaismäärän. Esimerkiksi "database 1/5" tarkoittaa, että database on ensimmäinen kansio viisi kohdetta sisältävässä luettelossa.

4.2.1 KANSIOIHIN SIIRTYMINEN JA NIISTÄ POISTUMINEN

Kansion voi avata usealla tavalla.

1. Avaa valikko painamalla F2. Valitse luettelosta vaihtoehto Avaa ja paina enter.
2. Aktivoi Avaa-komento ja avaa haluamasi kansio painamalla pikanäppäintä enter-o.
3. Lopuksi, kuten edellä on kuvattu, voit yksinkertaisesti painaa enter valitun kansion kohdalla.

Poistu nykyisestä kansioista käyttämällä backspace-näppäintä. Palaat edelliselle tasolle kansiorakenteessa.

4.3 Tiedosto-valikko

Avaa Tiedosto-valikko painamalla F2 avataksesi valikon ja paina enter kohdassa Tiedosto. Käytä normaaleja luettelokomentoja siirtyäksesi haluamaasi vaihtoehtoon ja paina enter.

Braille eMotion 40 tukee seuraavia tiedostomuotoja:

1. Asiakirjatiedostot: hbl, brl, txt, brf, rtf, doc/docx, PDF ja suojaamaton EPUB.
2. Web-muodot: html.
3. Media-tiedostot: ac3, asf, asx, m3u, mp2, mp3, MP4, ogg, pls, wav, wax, wma, wmv ja flac.
4. DAISY-muodot: DAISY 2.0, 3.0, BookShare.

Valikko sisältää seuraavat kohteet. Pikavalinnat on merkitty sulkeisiin ja pikanäppäimet lainausmerkkeihin.

- 1) Avaa: (o) enter-o. Avaa valitun tiedoston sen tiedostotyyppille määritetyssä sovelluksessa.
- 2) Avaa Asiakirjanlukijassa: (k) backspace-r. Näkyy vain tuetuille asiakirjatyypeille ja mahdollistaa tiedoston avaamisen Vain luku -tyyppisessä Asiakirjanlukijassa oletuksena olevan Muistion sijaan.
- 3) Avaa sovelluksessa: (e) enter-e. Mahdollistaa media- ja DAISY-kansioiden avaamisen kokonaisuutena: DAISY-kirjapaketit DAISY Playerissa ja mediakansiot mediasoittolistana Media Playerissa. Voit käyttää tätä toimintoa myös sellaisten tekstipohjaisten tiedostojen avaamiseen eMotionin Muistiossa, joita ei virallisesti tueta, kuten koodaustiedostot.
- 4) Pakkaa: (z) enter-z. Pakkaa nykyisen tiedoston tai kansion.
- 5) Pura: (u) enter-u. Näkyy vain pakatuille tiedostoille, purkaa nykyisen tiedoston.
- 6) Lähetä kohteeseen: (s) enter-s. Mahdollistaa nykyisen tiedoston tai kansion lähettämisen toiseen sijaintiin. Kohteisiin kuuluvat kaikki kytketyt paikalliset asemat.

- 7) Nimeä uudelleen: (r) enter-r. Nimeä nykyinen tiedosto tai kansio uudelleen.
- 8) Uusi asiakirja: (n) enter-n. Luo uusi asiakirja käyttämällä DOCX-, DOC-, TXT-, BRL- tai HBL-muotoa.
- 9) Uusi kansio: (f) enter-f. Luo uusi kansio.
- 10) Tiedoston muunnos: (t) enter-t. Muuntaa valitut asiakirjatiedostot TXT-, BRL- tai HBL-muotoon.
- 11) Etsi tiedostoa: (f) väli-f. Etsi nykyisestä asemasta tai kansiesta tiettyä tiedostoa nimen perusteella.
- 12) Etsi tekstiä: (f) backspace-f. Etsi nykyisellä asemalla tai kansiossa olevista Word-, teksti- ja pistekirjoitustiedostoista tiettyjä merkkijonoja.
- 13) Yhdistä tiedostot: (m) enter-m. Valitse 2 tai useampia teksti- tai pistekirjoitustiedostoja yhdistettäväksi.
- 14) Pilko tiedosto: (p) enter-p. Pilko teksti- tai pistekirjoitustiedostoja kappale- tai sanamäärän, koon tai tietyn yhtä suuren tiedostomäärän perusteella.
- 15) Tiedot: (i) enter-i. Antaa nykyisen tiedoston tai kansion perusominaisuudet.
- 16) Lopeta: (z) väli-z. Sulkee Tiedostonhallinnan.

4.4 Muokkaa-valikko

Muokkaa-valikko sisältää seuraavat kohteet:

- 1) Kopioi: (c) enter-c. Kopioi valitut tiedostot tai kansiot leikepöydälle.
- 2) Leikkaa: (x) enter-x. Leikkaa valitut tiedostot tai kansiot leikepöydälle.
- 3) Liitä: (v) enter-v. Liittää leikepöydällä olevat tiedostot tai kansiot nykyiseen sijaintiin.

4) Poista: (d) väli-d. Poistaa valitut tiedostot tai kansiot.

5) Valitse kaikki: (a) enter-a. Valitsee kaikki nykyisen luettelon tiedostot ja kansiot.

4.5 Näytä-valikko

Näytä-valikko sisältää seuraavat vaihtoehdot:

1) Tiedostojen järjestämisperuste: (g) enter-g. Määrittää, missä järjestyksessä tiedostot ja kansiot näytetään.

2) Aseta tiedoston tiedot: (l) enter-l. Määrittää, mitä tietoja kustakin luettelon tiedostosta tai kansiesta näytetään.

3) Näytä vain tiedostot, jotka ovat tyyppiä: (w) enter-w. Suodattaa tiedostot tiedostotyyppin mukaan.

4) Piilota järjestelmäkansiot: (h) enter-h. Piilottaa Android-järjestelmäkansiot, jotka eivät sisällä käyttäjän sisältöä. Nämä on piilotettu oletuksena.

5) Aseta aloituskansio: (s) backspace-s. Mahdollistaa sen sijainnin valitsemisen, johon Tiedostonhallinta avautuu.

4.6 Osoiteikkunan käyttäminen

*Huomaa: tämä osio koskee erityisesti ja ainoastaan Tiedostonhallinta-sovellusta.

Tähän muokkausruutuun voit kirjoittaa avattavan tiedostonimen suoran polun. Tämä ikkuna sisältää myös historialuettelon, jonka avulla pääset helposti käsiksi äskettäin avattuihin tiedostoihin tai hakemistoihin.

Kun olet tiedosto- tai kansioluettelossa, voit siirtyä osoiteikkunaan painamalla sarkain (väli-pisteet 4-5). Braille eMotion 40 näyttää nykyisen polun, mukaan lukien nykyisen aseman nimen, kuten "flashdisk/download/".

Osoiteikkuna on näkyvässä vain, kun olet tiedosto- tai kansioluettelossa. Kun olet asemaluettelossa, osoiteikkuna ei ole käytettävissä.

Voit muokata tekstiä siirtämällä kohdistinta kohdistimen siirtonäppäimellä; Braille eMotion 40 lisää tekstin kohdistimen sijaintiin. Jos tiedät tarkan polun ja tiedostonimen, voit avata tiedoston asianmukaisessa sovelluksessa kirjoittamalla polun ja tiedostonimen. Jos esimerkiksi kirjoitat osoiteikkunaan "flashdisk/download" ja painat enter, Braille eMotion 40 näyttää luettelon download-kansion tiedostoista. Jos kirjoitat osoiteikkunaan "flashdisk/Documents/sample.txt" ja painat enter, Braille eMotion 40 lataa Muistion ja avaa tiedoston "sample.txt".

Käytä osoiteikkunassa väli-piste 1 tai väli-piste 4 tarkastellaksesi historialuettelo (luettelo tiedosto- ja kansipoluista, jotka olet avannut äskettäin). Avaa historialuettelossa oleva tiedosto painamalla enter. Tiedosto avautuu asianmukaisessa sovelluksessa.

5 Muistio

Braille eMotion 40:n Muistio tukee RTF-, TXT-, HBL-, BRL- ja BRF-tiedostojen sekä muotoilemattomien DOCX-tiedostojen lukemista ja luomista, ja se avaa PDF-, EPUB-, DOCX- ja DOC-tiedostoja.

*Huomaa: vaikka voit avata Word-asiakirjoja Muistiossa, kaikki asiakirjan muotoilut poistetaan. Siirtymisen ja etsimisen vasteaika lyhenee Muistiossa, mutta jos Word-asiakirja tallennetaan sen sisällä, kaikki muotoilut menetetään.

Voit käynnistää Muistion parilla tavalla:

Avaa päävalikko (Ohjelmavalikko) painamalla F1. Siirry kohtaan Muistio käyttämällä näppäinkomentoa väli-piste 4 ja paina enter. Voit myös painaa n päävalikossa siirtyäksesi nopeasti Muistioon ja avataksesi sen.

Voit käynnistää Muistion mistä tahansa laitteessa painamalla F1-n.

Kun käynnistät Muistion Braille eMotion 40:ssä, sinut ohjataan uuteen, tyhjään asiakirjaan. Voit aktivoida kaikki Muistion toiminnot Muistion valikon kautta tai käyttämällä pikanäppäimiä. Muistion valikko koostuu kohteista Tiedosto, Muokkaa, Lisää, Siirry, Lue ja Asettelu. Pääset näihin valikkoihin painamalla väli-m tai F2. Valitse valikon kohde käyttämällä näppäinkomentoa väli-piste 1 tai väli-piste 4 ja paina enter. Tai voit painaa väli-m tai F2 ja sen jälkeen vastaavan valikon kohteen pikavalintaa.

Käytä näppäinkomentoja väli-piste 1 ja väli-piste 4 tai vieritys ylös- ja vieritys alas -painikkeita liikkuaaksesi valikoissa, asetuksissa tai tiedostoluetteloissa. Käytä näppäinkomentoja väli-pisteet 4-5 ja väli-pisteet 1-2 tai F3 ja väli-F3 (sarkain ja vaihto-sarkain) liikkuaaksesi valintaikkunan säätimien välillä.

Suorita kohde painamalla enter.

5.1 Tiedosto-valikko

Tiedosto-valikko sisältää seuraavat vaihtoehdot:

- 1) Uusi: (n). Luo uuden asiakirjan, jonka nimi on oletuksena "nimetön". Voit luoda DOCX- tai DOC-tiedoston ilman muotoiluja tai TXT-, BRL- tai HBL-tiedoston.
- 2) Avaa: (o) enter-o. Avaa olemassa olevan tiedoston. Tuetut tiedostotyypit sisältävät kaikki tämän luvun alussa luetellut tyypit.
- 3) Viimeksi avatut tiedostot: (r) backspace-enter-h. Näyttää tiedostot, jotka olet äskettäin avannut Muistiossa.
- 4) Avoimet asiakirjat: (d) backspace-enter-o. Näyttää kaikki tällä hetkellä avoimet asiakirjat luettelona, jotta sinun ei tarvitse selata niitä kaikkia läpi sarkaimella ja vaihto-sarkaimella.
- 5) Tallenna: (s) enter-s. Tallenna nykyinen tiedosto. Siirry sarkaimella nimen, sijainnin ja tiedostotyypin välillä. Käytä normaalia tiedostonhallinnan liikkumista valitaksesi toisen kansion.

6) Tallenna nimellä: (a) väli-s. Tallenna nykyinen tiedosto toisella nimellä, toisena tyyppinä tai toiseen sijaintiin. Voit suojata tiedostoja salasanalla valitsemalla HPF-tiedostomuodon.

7) Sulje nykyinen asiakirja: (q) väli-q. Näkyy vain, jos useampi kuin yksi asiakirja on tällä hetkellä avoinna, ja sulkee vain nykyisen tiedoston.

8) Asetukset: (e) enter-e. Valintaikkuna erilaisten asiakirjavalintojen asettamiseen. Siirry sarkaimella asetusluettelon, sijaintitietojen valintaruutujen, oletuskansion, Aseta salasana -vaihtoehdon sekä Vahvista- ja Peruuta-painikkeiden välillä. Asetusluettelo sisältää kohteet Näytä muotoilumerkit, Lukuyksikkö (komentoihin väli-piste 1 ja väli-piste 4), Vain luku -tila päälle/pois, Tallenna automaattisesti, Automaattisen vierityksen nopeus, Käytä asetuksia kaikkiin asiakirjoihin, home/end siirtymisyksikkö, Uuden asiakirjan nimi ja Näytä oikealta vasemmalle -pistekirjoituksena. Käytä näppäinkomentoja väli-piste 1 ja väli-piste 4 liikkuaksesi asetusluettelon asetuksissa ja näppäintä väli tai backspace muuttaaksesi asetuksen arvoa.

9) Ääniasetukset: (v) backspace-v. Mahdollistaa Muistion omien luku-/muokkausääniasetusten määrittämisen erillään järjestelmän päääänestä. Voit valita äänen päälle tai pois, valita äänen persoonallisuuden mistä tahansa asentamastasi äänestä ja asettaa äänenvoimakkuuden, korkeuden ja nopeuden. Käytä näppäimiä F3 ja väli-F3 liikkuaksesi asetuksissa ja väli-piste 1 ja väli-piste 4 muuttaaksesi asetuksen arvoa. Tallenna muutokset painamalla enter.

10) Lopeta: (z) väli-z. Sulkee Muistion.

* Braille eMotion 40 mahdollistaa sellaisten tiedostojen salaamisen ja suojaamisen salasanalla, joita et halua kenenkään muun pystyvän avaamaan. Ennen kuin tallennat asiakirjan suojattuna tiedostona, sinun on asetettava salasana Tiedosto-valikon Asetukset-vaihtoehdossa. Aseta salasana -valintaikkuna koostuu viidestä kohteesta: Poista alkuperäinen

tiedosto -valintaruutu, Salasana: -muokkausruutu, Kirjoita salasana uudelleen: -muokkausruutu, Vahvista-painike ja Peruuta-painike. Kun salasana on asetettu, käytä Tallenna nimellä -valintaikkunaa ja valitse tiedostotyyppiä HPF.

5.2 Muokkaa-valikko

Muokkaa-valikko sisältää seuraavat kohteet:

- 1) Aloita valinta: (b) enter-b. Merkitsee valinnan alun. Valinnan loppu on merkitty kohdistimen nykyisellä sijainnilla.
- 2) Kopioi: (c) enter-c. Kopioi valitun tekstin leikepöydälle.
- 3) Leikkaa: (x) enter-x. Leikkaa valitun tekstin leikepöydälle.
- 4) Liitä: (v) enter-v. Liittää tekstin leikepöydältä nykyiseen sijaintiin.
- 5) Poista: (d) väli-d. Poistaa valitun tekstin.
- 6) Poista tyhjät rivit: (l) backspace-e. Poistaa tyhjät rivit valitulta tekstialueelta.
- 7) Lisää leikepöydälle: (p) enter-p. Liittää valitun tekstin leikepöydälle poistamatta aiempaa valintaa.
- 8) Tyhjennä leikepöytä: (e) enter-d. Tyhjentää leikepöydän.
- 9) Valitse kaikki: (a) enter-a. Valitsee asiakirjan koko tekstin.
- 10) Lisäys/korvaustila: (i) väli-i. Määrittää, lisätäänkö kirjoittamasi teksti nykyiseen sijaintiin vai korvaako se nykyisen tekstin.

5.3 Lisää-valikko

- 1) Aseta merkki: (m) enter-m. Asettaa kirjanmerkin kohdistimen nykyiseen sijaintiin.
- 2) Siirry merkkiin: (j) enter-j. Siirtyy aiemmin asetettuun merkkiin.
- 3) Poista merkki: (d) backspace-d. Poistaa aiemmin asetetun merkin.
- 4) Lisää tiedostosta: (i) enter-i. Lisää tietoja toisesta tiedostosta.
- 5) Lisää päivämäärä: (w) enter-w. Lisää nykyisen päivämäärän.
- 6) Lisää aika: (t) backspace-w. Lisää nykyisen ajan.
- 7) Lisää sivunvaihto: (p) backspace-väli-enter-p. Lisää sivunvaihdon.
- 8) Lisää sarkain: (t) backspace-väli-enter-i. Sisentää 5 väliä nykyisestä sijainnista.

5.4 Siirry-valikko

- 1) Etsi: (f) väli-f. Avaa Etsi-valintaikkunan, johon voit syöttää etsittävän merkkijonon, valita huomioidaanko kirjainkoko ja valita etsinnän suunnan.
- 2) Etsi seuraava: (h) enter-f. Etsii aiemmin etsityn merkkijonon seuraavan esiintymän.
- 3) Etsi edellinen: (v) backspace-f. Etsii etsittävän merkkijonon edellisen esiintymän nykyisestä sijainnistasasi.
- 4) Etsi ja korvaa: (r) enter-r. Valintaikkuna merkkijonon etsimiseen ja sen korvaamiseen toisella merkkijonolla. Valitse etsinnän suunta, kirjainkoon huomioiminen ja se, korvataanko yksi esiintymä, kohdistimesta loppuun vai kaikki.
- 5) Siirry sijaintiin: (l) enter-l. Siirry sijaintiin asiakirjassa sivun, kappaleen, rivin tai prosentin mukaan.
- 6) Edellinen lause: (e) väli-pisteet 2-3-6. Siirtyy taaksepäin yhden lauseen.

- 7) Seuraava lause: (x) väli-pisteet 3-5-6. Siirtyy eteenpäin yhden lauseen.
- 8) Edellinen sivu: (b) väli-pisteet 1-2-6. Siirtyy taaksepäin yhden sivun.
- 9) Seuraava sivu: (g) väli-pisteet 3-4-5. Siirtyy eteenpäin yhden sivun.
- 10) Edellinen asiakirja: (p) vaihto-sarkain. Jos useita asiakirjoja on avoinna, siirtyy edelliseen asiakirjaan tiedostojen avausjärjestyksessä.
- 11) Seuraava asiakirja: (n) sarkain. Jos useita asiakirjoja on avoinna, siirtyy seuraavaan asiakirjaan tiedostojen avausjärjestyksessä.

5.5 Lue-valikko

- 1) Lue valittu teksti: (b) backspace-b. Lukee valitun tekstilohkon.
- 2) Lue valitun tekstin alku: (u) enter-u. Lukee valitun tekstilohkon ensimmäisen kappaleen.
- 3) Lue alusta kohdistimeen: (t) backspace-g. Lukee asiakirjan alusta kohdistimen nykyiseen sijaintiin.
- 4) Lue kohdistimesta loppuun: (q) enter-g. Lukee kohdistimen nykyisestä sijainnista asiakirjan loppuun.
- 5) Vieritä automaattisesti: (a) vieritys ylös / vieritys alas. Käynnistää ja pysäyttää automaattisen vieritystoiminnon. Aseta automaattisen vierityksen nopeus Tiedosto-valikon Asetuksissa.
- 6) Lue nykyinen lause: (e) väli-pisteet 1-4-5-6. Lukee nykyisen lauseen.
- 7) Lue nykyinen rivi: (l) väli-pisteet 1-4. Lukee nykyisen rivin.
- 8) Lue nykyinen sana: (w) väli-pisteet 2-5. Lukee nykyisen sanan. Paina kahdesti tavataksesi.
- 9) Lue nykyinen merkki: (c) väli-pisteet 3-6. Lukee nykyisen merkin. Paina kahdesti kuullaksesi vastaavan radioaakkosen.

10) Lue kohdistimen sijainti: (r) väli-pisteet 1-5-6. Lukee kohdistimen nykyisen sijainnin (sivu, kappale, sana ja rivi).

11) Lue tila: (s) väli-pisteet 3-4. Lukee asiakirjan nimen ja ilmoittaa, onko käytössä lisäys- vai korvaustila.

12) Lue merkkimäärä: (i) backspace-i. Lukee nykyisen asiakirjan nykyisen ja kokonaismerkkimäärän.

5.6 Asettelu-valikko

1) Pistekirjoituskappaleen asettelu: (b) backspace-pisteet 1-2-4-6. Määrittää nykyisen kappaleen pistekirjoitusmuodon.

2) Pistekirjoitusasiakirjan asettelu: (p) backspace-p. Määrittää pistekirjoitusasiakirjan muodon tulostamista varten, tai pikemminkin tässä tapauksessa muotoillun pistekirjoitustiedoston (BRF) luomista varten.

6 Yhdistettävyys

Yhdistettävyys-valikon avulla voit hallita ja siirtyä Braille eMotion 40:llä muodostamiesi erilaisten pistenäyttöyhteyksien välillä. Voit avata Yhdistettävyys-valikon päävalikosta siirtymällä sen kohdalle nuolinäppäimillä ja painamalla enter tai painamalla c-kirjainta. Voit myös avata Yhdistettävyys-valikon mistä tahansa painamalla näppäimistön vasemmassa yläkulmassa olevaa yhdistettävyyspainiketta.

Kun avaat Yhdistettävyys-valikon ensimmäisen kerran, sinulta kysytään, haluatko muodostaa Perinteinen USB-tuki-, USB HID -pistenäyttö- tai Bluetooth-yhteyden. Tee valintasi painamalla väli-piste 1 ja väli-piste 4 ja paina enter. Jos valitset jommankumman USB-yhteyksistä, siirryt päätetilaan, ja pistenäyttöyhteys aktivoituu, kun yhdistät laitteen USB-kaapelilla ruudunlukijaa käyttävään laitteeseen. Jos valitset Bluetoothin, siirryt paritustilaan.

Kahden USB-yhteystyyppin osalta käyttämäsi ruudunlukija määrittää, kumpaa niistä tarvitset. JAWS for Windows edellyttää tällä hetkellä Perinteinen USB-tuki -yhteyden käyttöä. NVDA tukee sekä Perinteinen USB-tuki- että USB HID -pistenäyttö -yhteyksiä. Jos sinulla on vanhempi Mac-tietokone, sinun on käytettävä Perinteinen USB-tuki -yhteyttä, mutta uudemmat Apple Silicon -sirulla varustetut Macit käyttävät USB HID -pistenäyttö -yhteyttä. Voit käyttää USB HID -pistenäyttö -yhteyttä myös sitä tukevien matkapuhelinten kanssa.

Yhdistettävyys-valikon viimeinen kohde on Paritettujen laitteiden luettelo. Kun olet muodostanut yhteyksiä, voit aktivoida ne uudelleen tästä luettelosta tai käyttämällä myöhemmin tässä luvussa kuvattuja pikakomentoja.

Kun paritukset on muodostettu, yhdistettävyysspainikkeen lyhyt painallus siirtää sinut päätetilaan ja yrittää yhdistää viimeksi käytettyyn yhteyteen. Jos yhteyttä ei ole saatavilla, siirryt paritustilaan.

Yhdistettävyysspainikkeen pitkä painallus avaa Yhdistettävyyss-valikon.

Braille eMotion 40 tukee yhtä USB- ja viittä Bluetooth-yhteyttä. Paina Paritettujen laitteiden luettelossa väli-piste 1 tai väli-piste 4 siirtyäksesi aktiivisten yhteyksien välillä ja paina enter sen yhteyden kohdalla, johon haluat vaihtaa.

Kun selaat Paritettujen laitteiden luettelo, Braille eMotion ilmoittaa sinulle, onko kukin yhteys aktiivinen tai yhdistetty.

Päätetilassa voit siirtyä aktiivisten yhteyksien välillä painamalla väli ja yhdistettävyysspainike siirtyäksesi Paritettujen laitteiden luettelossa seuraavaan yhteyteen, ja backspace ja yhdistettävyysspainike siirtyäksesi luettelossa edelliseen yhteyteen.

Voit katkaista yhteyden tällä hetkellä yhdistettyyn laitteeseen painamalla väli-d. Voit poistaa tallennetun parituksen painamalla enter-d.

Voit vaihtaa päätetilassa Bluetoothin ja USB:n välillä painamalla center-backspace-u aktivoiaksesi Perinteinen USB-tuki -yhteyden ja center-enter-u aktivoiaksesi USB HID -pistenäyttö -yhteyden. Jos käytät USB-yhteyttä, palaa Bluetoothin käyttöön painamalla center-enter-b.

Kun käytät aktiivista yhteyttä, voit avata Paritettujen laitteiden luettelon painamalla center-l. Aloita uusi Bluetooth-yhteys tai pikemminkin aktivoi paritustila painamalla center-c.

Voit sulkea Yhdistettävyyss-osion ja palata Braille eMotion 40:n sisäisiin ohjelmiin painamalla backspace-väli-z.

Voit myös pitää pistenäyttöyhteyden yhdistettynä ja vaihdella sisäisten ohjelmien ja päätetilan välillä painamalla väli ja center.

Jokainen center-väli-näppäinyhdistelmän painallus vaihtaa tilojen välillä, ja pistenäppäimistö ja komennot toimivat kulloisenkin kontekstin mukaisesti. Jos esimerkiksi vaihdat itsenäiseen tilaan ja painat home-näppäintä, siirryt päävalikkoon. Jos palaat päätetilaan ja painat samaa näppäintä, palaat useimmissa käyttöjärjestelmissä yhdistetyn laitteen aloitusnäyttöön tai työpöydälle.

6.1 Yhteyden muodostaminen

Jos valitset jommankumman USB-vaihtoehtoista, siirryt suoraan päätetilaan. Jos yhdistät Braille eMotion 40:n tietokoneeseen, se tunnistetaan automaattisesti, mutta pistetulostetta ei synny automaattisesti, ellei ruudunlukija ole käynnissä ja ruudunlukijaa ole määritetty käyttämään HIMS-pistenäyttöä.

Kun käytät USB HID -pistenäyttö -yhteyttä VoiceOverin kanssa, huomaa, että sinun tulee käyttää yleisiä VoiceOver-pistenäyttökomentoja eMotionin oman näppäinkartan sijaan. Katso tuetut komennot tämän käyttöohjeen luvusta 12.

Jos valitset Bluetoothin, paritustila käynnistyy, ja sinun on muodostettava Bluetooth-paritus puhelimesi tai tietokoneesi kanssa.

Kun käytät Bluetooth-yhteyttä, voit myös ohjata yhdistetyn laitteen äänen suoraan eMotioniin, jolloin pistetuloste ja ääni ovat samassa laitteessa. Äänen siirtyminen riippuu Braille eMotionin Yleiset valinnat -valikon Lähetä ääni yhteyden aikana -asetuksesta. Oletuksena tämä asetus on pois päältä, joten ääntä ei lähetetä, ellei muuta tätä asetusta Päälle-tilaan Yleiset valinnat -valikossa ennen Yhdistettävyyys-valikkoon siirtymistä.

Muutama huomio äänen lähettämisestä

1. Mac ja iOS: Saat ilmoituksen, joka sinun on hyväksyttävä ennen kuin ääni yhdistyy. Erityisesti Macin kanssa saatat myös huomata, että äänessä on pientä viivettä.

2. Android: Sinun on myös hyväksyttävä ilmoitus, ja lisäksi saatat huomata, että puhelin on hiljainen tai mykistetty, kunnes painat puhelimen lisää äänenvoimakkuutta -painiketta. Tämä näyttää olevan Androidin ja Bluetooth-äänien ominaisuus.
3. Windows: Tämän tuen hiominen on vielä jossain määrin kesken. On olemassa monia Windows-laitekoonpanoja, joissa on eri versioita Windows-käyttöjärjestelmästä, joten monet muuttajat vaikuttavat äänitukeen tällä menetelmällä. Muutamia asioita on hyvä pitää mielessä: Saat ilmoituksen Windowsissa. Vaikka et kuulisi sitä, tarkista Windowsin Ilmoituskeskuksesta, onko se ilmestynyt sinne. Vaikka olisit hyväksynyt ilmoituksen, ääni ei välttämättä vielä muutu. Saatat silti joutua menemään tietokoneen ääniasetuksiin ja valitsemaan eMotionin äänilähteeksi. Ilmoitus näyttää katoavan melko nopeasti, ja saatat joutua käynnistämään parituksen muutaman kerran ennen kuin pystyt aktivoimaan sen. Jatkamme tämän prosessin parantamista tuleviin päivityksiin.

Kun yhteys on aktiivinen, voit kytkeä äänen lähetyksen päälle ja pois painamalla center-enter-a.

Seuraavat ruudunlukijat on testattu ja niiden tiedetään olevan tuettuja.

Kuitenkin minkä tahansa ruudunlukijan, joka tukee HIMS Braille EDGEä, pitäisi tukea myös Braille eMotion 40:tä.

- 1) JAWS (Freedom Scientific)
- 2) SuperNova (Dolphin)
- 3) System Access (Serotek)
- 4) NVDA (NV Access)
- 5) Microsoftin Lukija
- 6) VoiceOver Macille ja iOS:lle (Apple)
- 7) BrailleBack ja TalkBack Braille Androidille (Google)

6.2 Yhdistäminen ruudunlukijaan

6.2.1 YHDISTÄMINEN TIETOKONEESEEN USB:N KAUTTA

Jos haluat yhdistää Braille eMotion 40:n USB:n kautta ruudunlukijaan, kuten Jawsiin, SuperNovaan tai NVDA:han, noudata alla olevia ohjeita. *Huomaa: Koska Braille eMotion käyttää modernia, yleistä USB-yhteyttä, ajureiden asennusta ei tarvita.

- 1) Avaa Yhdistettävyyss-valikko painamalla pitkään yhdistettävyysspainiketta.
- 2) Valitse joko Perinteinen USB-tuki tai USB HID -pistenäyttö - yhteys sen mukaan, mikä on sopiva yhdistämällesi ruudunlukijalle. Braille eMotion 40:n näytöllä lukee "Päätetila".
- 3) Yhdistä Braille eMotion 40 tietokoneeseen USB-kaapelilla.
- 4) Noudata ruudunlukijasi ohjeita pistenäytön yhdistämisestä USB:n kautta.

6.2.2 YHDISTÄMINEN TIETOKONEESEEN BLUETOOTH-SARJAPORTIN KAUTTA

Seuraavat vaiheet opastavat sinua määrittämään Braille eMotion 40:n käytettäväksi ruudunlukijan päätteessä (pistenäyttönä). Varmista ennen aloittamista, että Braille eMotion 40 on päällä ja paritustilassa. Siirry paritustilaan avaamalla Yhdistettävyyss-valikko ja valitsemalla Bluetooth. Braille eMotion 40:n näytöllä lukee "Paritetaan Braille EDGE".

Jos olet jo muodostanut Bluetooth-yhteyden, voit aktivoida paritustilan painamalla center-c.

Huomioi Braille eMotion 40 -laitteellesi määritetty Bluetooth-nimi.

- 1) Avaa Ohjauspaneeli.
- 2) Avaa Laitteet ja tulostimet.
- 3) Siirry sarkaimella Lisää laite -kohtaan ja paina enter.
- 4) Windows etsii laitteita ja näyttää ne luettelossa.

- 5) Käytä ylä- tai alanuolta siirtyäksesi Braille eMotion 40:n kohdalle ja paina enter.
- 6) Tietokoneen pitäisi näyttää viesti "Uusi laite löydetty", ja viimeisen valintaikkunan pitäisi avautua tietokoneen näytölle. Valintaikkunan pitäisi ilmoittaa, että Bluetooth-laitteen asennus onnistui. On erittäin tärkeää painaa mieleen Bluetooth COM -portti pistenäyttöyhteyttä määrittäessä, sillä tarvitset tätä tietoa ruudunlukijasi asetuksissa.

6.2.3 BRAILLE EMOTION 40:N KÄYTTÖ JAWS FOR WINDOWSIN KANSSA

Seuraa näitä ohjeita määrittääksesi Braille eMotion 40:n pistenäytöksi Freedom Scientificin JAWS-ruudunlukijan kanssa:

- 1) Varmista, että Braille eMotion 40 on päällä ja päätetilassa. Jos käytät USB-yhteyttä, yhdistä Braille eMotion 40 tietokoneeseesi mukana toimitetulla USB-kaapelilla.
- 2) Siirry JAWSin ikkunaan ja avaa valikko painamalla Alt.
- 3) Paina enter Asetukset-valikon kohdalla.
- 4) Käytä ylä- tai alanuolta siirtyäksesi kohtaan Pistekirjoitus... ja paina enter.
- 5) Valitse pistenäytöksi HIMS Braille EDGE.
- 6) Siirry sarkaimella kohtaan Muuta asetuksia... ja paina enter.
- 7) Valitse portiksi USB, jos yhdistät USB:n kautta, tai oikea COM-portti, jos käytät Bluetoothia.
- 8) Siirry sarkaimella kohtaan OK ja paina enter.
- 9) Sinulle ilmoitetaan, että JAWS on käynnistettävä uudelleen, jotta asetukset tulevat voimaan. Käynnistä JAWS for Windows uudelleen, ja pistenäytön pitäisi alkaa toimia.

6.2.4 BRAILLE EMOTION 40:N KÄYTTÖ PISTENÄYTTÖNÄ NVDA:N KANSSA

Seuraa näitä ohjeita määrittääksesi Braille eMotion 40:n käytettäväksi pistenäyttönä NV Accessin ilmaisen NVDA-ruudunlukijan kanssa.

- 1) Varmista, että Braille eMotion 40 on päällä ja päätetilassa. Jos käytät USB-yhteyttä, yhdistä Braille eMotion 40 tietokoneeseesi mukana toimitetulla USB-kaapelilla.
- 2) Avaa NVDA-valikko painamalla NVDA-näppäin-n.
- 3) Siirry alanuolella kohtaan Mukautukset ja paina enter, ja paina sitten uudelleen enter kohdassa Asetukset.
- 4) Siirry alanuolella kohtaan Pistekirjoitus, sitten sarkaimella Vaihda... -painikkeeseen ja paina enter.
- 5) Valitse Pistenäyttö-yhdistelmäruudusta HIMS Braille Sense/Braille EDGE tai valitse Automaattinen, jolloin ohjelma etsii sitä automaattisesti.
- 6) Siirry sarkaimella Portti-yhdistelmäruutuun ja varmista, että se on asetettu oikein. (NVDA käyttää automaattista portin tunnistusta, joten tätä asetusta ei pitäisi joutua muuttamaan). Palaa edelliseen ikkunaan painamalla enter.
- 7) Siirry sarkaimella eri yhdistelmäruutuihin valitaksesi asetuksia, kuten tuloste- ja syöttötaulukot, kohdistimen asetukset jne. Käytä ylä- ja alanuolta siirtyäksesi vaihtoehtojen välillä kussakin yhdistelmäruudussa.
- 8) Kun olet valinnut haluamasi asetukset, siirry sarkaimella kohtaan OK ja paina enter.

Huomaa: Varmista, että NVDA:n Asetukset-valikon Yleiset-kohdassa on valittuna Tallenna asetukset lopetettaessa -valintaruutu. Tämä varmistaa, että Braille eMotion 40:n asetukset tallennetaan, jolloin Braille eMotion 40 yhdistyy automaattisesti aina, kun käytät NVDA:ta tulevaisuudessa.

6.2.5 BRAILLE EMOTION 40:N KÄYTTÖ VOICEOVERIN KANSSA MACISSA

Kun haluat käyttää Braille eMotion 40:tä USB-pistenäyttönä VoiceOveria käyttävän Macin kanssa, voit yksinkertaisesti käynnistää Braille eMotion 40:n, valita USB-yhteyden Yhdistettävyyys-valikosta ja yhdistää sen Maciin USB:n kautta. Laite tunnistetaan välittömästi, ja VoiceOverin tuloste näkyy pistenäytöllä.

Seuraa näitä ohjeita yhdistääksesi Braille eMotion 40:n Bluetooth-pistenäyttönä VoiceOveria käyttävän Macin kanssa, kun Braille eMotion 40 on Bluetooth-yhteystilassa:

1. Avaa VoiceOver-työkalu painamalla VO-F8.
2. Siirry kohtaan Luokat ja aloita sen vuorovaikutus painamalla VO-vaihto-alanuoli.
3. Paina b-kirjainta siirtyäksesi kohtaan Pistenäyttö.
4. Lopeta Luokat-ryhmän vuorovaikutus painamalla VO-vaihto-ylänuoli.
5. Paina VO-oikea nuoli siirtyäksesi kohtaan Näyttö, ja aktivoi se painamalla VO-väli.
6. Siirry kohtaan Lisää, ja aktivoi se painamalla VO-väli.
7. VoiceOver ilmoittaa: "Etsitään Bluetooth-laitteita".
8. Siirry Bluetooth-laitteet-luetteloon ja aloita taulukon vuorovaikutus painamalla VO-vaihto-alanuoli.
9. Siirry kohtaan Braille EDGE ja lopeta taulukon vuorovaikutus painamalla VO-vaihto-ylänuoli.
10. Siirry kohtaan Muista tämä laite ja merkitse valintaruutu painamalla VO-väli.
11. Siirry kohtaan Valitse ja aktivoi se painamalla VO-väli.

Sinun pitäisi kuulla merkkiäni, joka osoittaa, että VoiceOver on yhdistänyt Braille eMotion 40 -laitteeseesi, ja VoiceOverin tulosteen pitäisi alkaa näkyä pistenäytöllä.

6.2.6 BRAILLE EMOTION 40:N KÄYTTÖ IOS-LAITTEIDEN KANSSA

Seuraa näitä ohjeita yhdistääksesi Braille eMotion 40:n Bluetooth-pistenäyttönä iPhonesi, iPadisi tai iPodisi kanssa, ja varmista ensin, että Braille eMotion 40 on Bluetooth-yhteystilassa.

Huomaa: Nämä ohjeet viittaavat iPhoneen, mutta ne koskevat kaikkia yhteensopivia iOS-laitteita: iPhone 3GS ja uudemmat, iPad ja iPod Touch 3G ja uudemmat.

iPhonessa:

- 1) Siirry polkua Asetukset / Käyttöapu / VoiceOver / Pistenäyttö.
- 2) Jos Bluetooth ei ole käytössä iPhonessa, laite kehottaa sinua kytkemään sen päälle. Kun Bluetooth on käytössä, iPhone etsii laitteita.
- 3) Braille eMotion 40:n pitäisi näkyä saatavilla olevien pistenäyttöjen luettelossa nimellä "BrailleEDGE".
- 4) Kaksoisnapauta sitä pistenäyttöjen luettelossa.
- 5) Sinun pitäisi kuulla merkkiäni iPhonesta, ja iPhonella näkyvän tekstin pitäisi ilmestyä Braille eMotion 40:n pistenäytölle.

6.2.7 BRAILLE EMOTION 40:N KÄYTTÖ TALKBACKIN KANSSA ANDROIDISSA

Seuraa näitä ohjeita käyttääksesi Braille eMotion 40:tä pistenäyttönä TalkBackin kanssa, ja varmista ensin, että Braille eMotion 40 on Bluetooth-yhteystilassa.

- 1) Avaa TalkBack-valikko Android-puhelimellasi pyyhkäisemällä ylös ja oikealle.
- 2) Pyyhkäise oikealle, kunnes saavut Pistenäytön asetukset -kohtaan, ja kaksoisnapauta sitä.

- 3) Varmista, että Käytä pistenäyttöä -kytkin on päällä. Jos ei ole, muuta sen tilaa kaksoisnapauttamalla sitä.
- 4) Pyyhkäise oikealle, kunnes näet Braille eMotion 40:n luettelossa, ja kaksoisnapauta sitä.
- 5) Siirry Yhdistä-painikkeeseen ja kaksoisnapauta sitä.
- 6) Sinun pitäisi kuulla merkkiäni, ja Android-puhelimesi tekstin pitäisi alkaa näkyä Braille eMotion 40:n pistenäytöllä.

6.3 Pääteen kirjoituspuskuri

Pääteen kirjoituspuskuri antaa sinun luoda ja muokata tekstiä Braille eMotion 40:ssä ennen sen lähettämistä päätetilan kautta yhdistetyn laitteen ruudunlukijalle. Tämä voi olla hyödyllistä esimerkiksi silloin, kun käytät VoiceOveria iOS-laitteessa, jossa merkit käännetään sitä mukaa, kun ne lähetetään iPhoneen tai iPadiin.

Joskus tekstin luominen tai muokkaaminen pistenäyttöä käytettäessä voi olla työlästä. Kuten edellä on selitetty, Pääteen kirjoituspuskuri mahdollistaa tekstin luomisen ja muokkaamisen Braille eMotion 40:ssä ja valmiin tekstin lähettämisen päätetilan kautta yhdistetyn tietokoneen tai älypuhelimien ruudunlukijalle.

Siirry Pääteen kirjoituspuskuriin painamalla pistenäppäinten keskellä olevaa center-painiketta. Braille eMotion 40:n näytöllä lukee "Pääteen kirjoituspuskuri", ja sinut siirretään muokkausruutuun. Kirjoita ja muokkaa tekstiäsi tavallisilla tekstinsyöttö- ja muokkauskomennoilla. Pääteen kirjoituspuskurissa pistenäyttö ja näppäimistö on tilapäisesti poistettu käytöstä tietojen lähettämisen ja vastaanottamisen osalta yhdistetystä tietokoneesta tai iOS-laitteesta, jotta voit käyttää niitä tekstin luomiseen ja muokkaamiseen.

Lisätietoja tekstin syöttämisestä ja muokkaamisesta on tämän käyttöohjeen luvussa 5, jossa käsitellään Muistiota. Kun olet kirjoittanut valmiiksi tekstin, jonka haluat lähettää tietokoneellesi tai älypuhelimellesi, paina enter-s, ja teksti syötetään nopeasti päätetilan kautta laitteen ruudunlukijalle, ja Braille eMotion 40 palaa lähettämään ja vastaanottamaan tietoja yhdistetystä laitteesta.

7 Asiakirjanlukija

Asiakirjanlukijan avulla voit avata useimpia tuettuja tekstipohjaisia tiedostomuotoja Vain luku -ympäristössä, jossa on erityisiä selausominaisuuksia. Yleisesti ottaen sen avulla voit lukea näitä tiedostoja ja käyttää niiden elementtejä vastaavalla tavalla kuin DAISY Playerissa tai Vain luku -tilassa avatussa tiedostossa.

Asiakirjanlukija tukee seuraavia tiedostotyypppejä: Txt, RTF, BRL, BRF, Doc, DOCX, PDF, EPUB, XML, HTM ja HTML.

Voit aktivoida kaikki Asiakirjanlukijan toiminnot valikon kautta tai käyttämällä pikanäppäimiä. Valikko sisältää kohteet Tiedosto, Muokkaa, Siirry, Lue ja Merkki. Pääset näihin valikkoihin painamalla väli-m tai F2. Valitse valikkokohde käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4 ja paina enter. Voit myös painaa väli-m tai F2 ja sen perään vastaavan valikkokohteen pikanäppäintä. Esimerkiksi avataksesi Muokkaa-valikon, paina väli-m tai F2 avataksesi valikon ja paina e.

Asiakirjanlukija sisältää myös erilaisia luetteloita ja asetusvalintaikkunoita. Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 tai vieritys ylös- ja vieritys alas -näppäimiä liikkuaaksesi valikoissa, asetuksissa tai tiedostoluetteloissa. Käytä väli-pisteet 4-5 ja väli-pisteet 1-2 tai F3 ja väli-F3 siirtyäksesi säätimestä toiseen valintaikkunassa.

7.1 Asiakirjassa liikkuminen yleisesti

Kun käynnistät Asiakirjanlukijan ensimmäisen kerran, sinut sijoitetaan oletuksena Avaa-valintaikkunaan. Voit muuttaa Asiakirjanlukijan

aloituskohtaa myöhemmin kuvatun Aloitusasetukset-vaihtoehdon avulla. Pääset Avaa tiedosto -valintaikkunaan milloin tahansa myös valitsemalla Tiedosto-valikosta Avaa tai painamalla enter-o.

Sinut sijoitetaan kansioden ja tiedostojen luetteloon DOCUMENTS-kansiossasi. Käytä normaalia tiedostojen ja kansioden selausta löytääksesi haluamasi tiedoston ja paina enter.

Oletuksena, kun painat enter avataksesi asiakirjan, Braille eMotion sijoittaa sinut kohtaan, josta viimeksi poistuit tiedostosta. Jos haluat, että asiakirjan ääneen lukeminen alkaa automaattisesti, voit muuttaa tätä toimintatapaa kappaleessa 7.2 kuvatuista Ääniasetuksista.

Voit liikkua samalla, kun tiedostoa luetaan ääneen (Jatkuva luku -tila), tai voit painaa enter vaihtaaksesi Manuaaliseen lukutilaan, jolloin tekstiä luetaan vain silloin kun siirryt siihen, ja vain valittu elementti luetaan.

Tämän luvun jäljellä olevissa kappaleissa kuvattujen selausnäppäinten lisäksi voit käyttää normaaleja asiakirjan selauskomentoja lukeaksesi asiakirjoja Asiakirjanlukijassa tämän oppaan luvun 5 mukaisesti.

7.2 Tiedosto-valikko

1) Avaa: (o) enter-o. Avaa Avaa tiedosto -valintaikkunan, josta voit avata minkä tahansa yllä luetelluista tuetuista tiedostotyypeistä.

2) Viimeisimmät asiakirjat: (r) enter-r. Näyttää luettelossa Asiakirjanlukijassa äskettäin avatut asiakirjat. Paina enter sen asiakirjan kohdalla, jonka haluat lukea.

3) Sivun asetukset: (p) backspace-p. Sivun asetusten avulla voit määrittää, miten Asiakirjanlukija laskee tekstin määrän, kun selataan sivuittain. Sivun asetukset -valintaikkuna sisältää 4 kohdetta: muokkausruutu, jossa voit määrittää kohdan Rivejä sivulla, muokkausruutu, jossa voit määrittää kohdan Merkkejä rivillä, Vahvista-painike ja Peruuta-painike.

4) Ääniasetukset: (s) enter-s. Ääniasetukset antavat sinun määrittää, miten asiakirja luetaan puhetta käytettäessä, mukaan lukien mahdollisuus olla käyttämättä puhetta lainkaan. Ääniasetukset-luettelo sisältää seuraavat: Ääni: (Päällä/Pois), Oletuslukutila: (Jatkuva tai Manuaalinen),

Äänenvoimakkuus, Nopeus ja Korkeus. Voit myös asettaa lukuääneksi minkä tahansa asentamistasi Braille eMotion -Vocalizer-äänistä.

5) Asiakirjan tiedot: (i) enter-i. Asiakirjan tiedot -vaihtoehto antaa tietoa nykyisestä sijainnistasi asiakirjassa suhteessa kokonaisuuteen. Tiedot sisältävät nykyisen ja kokonaismäärän sivuille, kappaleille, lauseille ja riveille sekä parhaillaan lukemasi asiakirjan otsikon.

6) Aloitusasetukset: (e) enter-e. Aloitusasetukset määrittää, mihin sinut sijoitetaan, kun Asiakirjanlukija käynnistetään. Aloitusasetukset-yhdistelmäruudun vaihtoehdot ovat Avaa tiedosto -valintaikkuna, Viimeisimmät asiakirjat ja Ei käynnistystoimintoa, jolloin laite yksinkertaisesti avautuu tyhjälle näytölle, josta voit valita suoritettavan toiminnon.

7) Lopeta ja aseta kirjanmerkki: (z) väli-z. Käytä tätä sulkeaksesi Asiakirjanlukijan ja tallentaaksesi sijainnin nykyisessä asiakirjassasi.

8) Lopeta ja poista kirjanmerkki: (q) enter-z. Tämä vaihtoehto sulkee Asiakirjanlukijan ja poistaa kaikki olemassa olevat merkit nykyisestä asiakirjasta.

9) Lopeta asettamatta kirjanmerkkiä: (c) backspace-z. Tämä vaihtoehto sulkee Asiakirjanlukijan, mutta ei tallenna sijaintiasi nykyisessä asiakirjassa.

7.3 Muokkaa-valikko

1) Aloita valinta: (b) enter-b. Mahdollistaa tietyn tekstiosan valitsemisen kopioitavaksi leikepöydälle. Valitun tekstin päätepiste määräytyy sen sijainnin mukaan, johon asetat kohdistimen sen jälkeen, kun olet asettanut aloituspisteen painamalla enter-b.

2) Kopioi: (c) enter-c. Valittuasi tekstin aktivoi Kopioi Muokkaa-valikosta tai paina enter-c ollessasi asiakirjassa.

3) Lisää leikepöydälle: (p) enter-p. Lisätäksesi valitun tekstin leikepöydälle, valitse Muokkaa-valikosta Lisää leikepöydälle tai paina enter-p ollessasi asiakirjassa.

4) Tyhjennä leikepöytä: (e) enter-d. Poistaaksesi tekstin leikepöydältä, valitse Muokkaa-valikosta Tyhjennä leikepöytä tai paina enter-d ollessasi asiakirjassa.

5) Valitse kaikki: (a) enter-a. Valitsee kaiken tekstin nykyisestä asiakirjastasi.

7.4 Siirry-valikko

1) Etsi: (f) väli-f. Etsintätoiminto antaa sinun etsiä tekstiä asiakirjasta. Etsi-valintaikkuna koostuu kentistä Etsittävä teksti, Etsinnän suunta, Huomioi kirjainkoko, Vahvista-painike ja Peruuta-painike.

2) Etsi seuraava: (h) enter-f. Etsi seuraava etsii uusia osumia tekstille, jota etsittiin edellisessä Etsi-toiminnossa.

3) Etsi edellinen: (v) backspace-f. Etsi edellinen -toiminto toimii samalla tavalla kuin edellä kuvattu Etsi seuraava -toiminto, mutta etsii asiakirjasta taaksepäin.

4) Siirry sijaintiin: (g) enter-l. Siirry sijaintiin -komento siirtyy nopeasti tietyille sivulle, kappaleeseen tai riville.

5) Siirry otsikkoluetteloon: (t) enter-t. Siirry otsikkoluetteloon -toiminto näkyy vain silloin, kun luet HTML-, XML- tai EPUB-asiakirjoja, ja se tuo esiin luettelon nykyisen asiakirjan otsikoista. Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 liikkuaksesi otsikoiden välillä ja paina enter hypätäksesi luettelon nykyiseen otsikkoon.

6) Edellinen otsikko: (p) backspace-väli-pisteet 2-3-5. Siirtyy edelliseen otsikkoon EPUB-, XML-, HTM-, HTML- tai DOCX-asiakirjassa.

7) Seuraava otsikko: (n) backspace-väli-pisteet 2-5-6. Siirtyy seuraavaan otsikkoon EPUB-, XML-, HTM-, HTML- tai DOCX-asiakirjassa.

7.5 Lue-valikko

- 1) Lue valittu teksti: (b) backspace-b. Puhuu parhaillaan valitsemanasi olevan tekstin. Huomaa: tämä vaihtoehto on käytettävissä vain Manuaalisessa lukutilassa.
- 2) Vaihda manuaalinen/jatkuva luku -tilaa: (g) enter. Vaihda manuaalinen/jatkuva luku -tilaa -vaihtoehto antaa sinun vaihtaa Jatkuvan luku -tilan ja Manuaalisen lukutilan välillä. Paina enter lukiessasi asiakirjaa vaihtaaksesi Manuaalisen ja Jatkuvan luvun välillä.
- 3) Lue nykyinen sivu: (c) backspace. Puhuu nykyisen sivun. Lue edellinen sivu käyttämällä pisteet 1-2-6 ja lue seuraava sivu käyttämällä pisteet 3-4-5.
- 4) Lue nykyinen kappale: (p) väli-pisteet 2-3-5-6. Puhuu nykyisen kappaleen. Lue edellinen kappale käyttämällä väli-pisteet 2-3 ja lue seuraava kappale käyttämällä väli-pisteet 5-6.
- 5) Lue nykyinen rivi: (l) väli-pisteet 1-4. Puhuu nykyisen rivin. Lue edellinen rivi käyttämällä väli-piste 1 ja lue seuraava rivi käyttämällä väli-piste 4.
- 6) Lue nykyinen lause: (s) väli-pisteet 1-4-5-6. Puhuu nykyisen lauseen.

7.6 Merkki-valikko

- 1) Aseta merkki: (m) enter-m. Voit asettaa merkkejä toistaessasi tiedostoa merkitäksesi muistiin sijainteja, joihin haluaisit palata myöhemmin. Voit asettaa enintään 1000 merkkiä asiakirjaa kohden.
- 2) Siirry merkkiin: (j) enter-j. Sinua pyydetään antamaan "Merkin nimi, johon siirrytään:". Kirjoita merkin nimi muokkausruutuun ja paina enter.
- 3) Poista merkki: (d) väli-d. Sinua pyydetään "Poistettavan merkin nimi:". Kirjoita se ja paina enter.
- 4) Seuraava merkki: (n) enter-n. Seuraava merkki -toiminto antaa sinun siirtyä merkittyyn sijaintiin, joka on nykyisen sijaintisi edellä.
- 5) Edellinen merkki: (b) backspace-m. Edellinen merkki -toiminto antaa sinun siirtyä merkittyyn sijaintiin, joka on ennen nykyistä sijaintiasi.

6) Merkkiluettelo: (k) enter-k. Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 liikkuaksesi luettelossa ja paina enter merkin kohdalla siirtyäksesi sen sijaintiin asiakirjassa.

7) Merkin ilmoitusvalinnat: (o) backspace-o. Voit käyttää Merkin ilmoitusvalinnat -asetusta määrittääksesi, miten haluat saada ilmoituksen lukiessasi, kun asiakirjassa esiintyy merkkejä. Ilmoitusvaihtoehdot ovat Äänimerkki, Viesti ja Ei.

8 DAISY Player

Braille eMotion 40 -laitteen DAISY Playerin avulla voit kuunnella tiedostoja ja lukea kirjoja, jotka käyttävät DAISY-muotoa. DAISY on lyhenne sanoista DIGITAL ACCESSIBLE INFORMATION SYSTEM. Yksi DAISY-kirjojen eduista on, että voit sekä kuunnella ääntä että lukea siihen liittyvää tekstiä sellaisissa DAISY-kirjoissa, joissa on sekä teksti että ääni.

Braille eMotion 40 tukee DAISY-kirjoja, joiden versio on 3.0 tai vanhempi. DAISY Player tukee seuraavia kirjojen tyyppiejä:

DAISY 2.0/2.02/3.0, DAISY XML / Digital Talking Book.

ANSI/NISO Z39.86 4002, 4005.

Bookshare.org DAISY -sisältö,

NIMAS 1.1

DRM: tukee 4006 PDTB2 -todennusta.

8.1 DAISY Playerin rakenne

Käynnistäaksesi DAISY Playerin, paina enter kohdassa DAISY Player Braille eMotion 40:n päävalikossa. Voit myös käynnistää DAISY Playerin mistä tahansa laitteessa painamalla F1-d.

Kun käynnistät DAISY Playerin, siirryt Braille eMotion 40:n asemaluetteloon. Paina enter sen aseman kohdalla, joka sisältää DAISY-kirjan, jonka haluat avata.

Käytä normaalia kansioden selausta löytääksesi kansion, joka sisältää haluamasi DAISY-kirjan. Paina väli valitaksesi sen, ja paina sitten enter avataksesi sen. Sinun on ensin valittava kirjan sisältävä kansio, koska DAISY-kirja sisältää useita tiedostoja, ja näin Braille eMotion 40 tietää tarkalleen, mistä kansioista sen tulee noutaa kaikki kirjan teksti ja tiedot.

Jos toistat kirjaa, jota olet kuunnellut aiemmin, toisto jatkuu siitä kohdasta, josta viimeksi poistuit. Lopettaaksesi DAISY-kirjan toiston, paina väli-z.

Avaa DAISY Playerin valikko painamalla väli-m tai F2. Valikko sisältää kohteet Tiedosto, Asiakirja, Merkki, Otsikko ja Muistiinpano. Voit liikkua valikkokohteissa käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4. Aktivoidaksesi valikkokohteen, paina enter.

Voit myös painaa väli-m tai F2 ja sen perään vastaavan valikkokohteen pikanäppäintä. Esimerkiksi avataksesi Otsikko-valikon, paina väli-m tai F2 avataksesi valikon ja paina h.

DAISY Player sisältää myös erilaisia luetteloita ja valintaikkunoita. Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 tai vieritys ylös- ja vieritys alas -näppäimiä liikkuaaksesi valikoissa, asetuksissa tai tiedostoluetteloissa. Käytä väli-pisteet 4-5 ja väli-pisteet 1-2 tai F3 ja väli-F3 siirtyäksesi säätimestä toiseen valintaikkunassa.

Paina enter suorittaaksesi kohteen.

Kun toistat DAISY-sisältöä, sinut sijoitetaan valintaikkunaan, jossa on käytettävissä neljä säädintä/komponenttia: Otsikko, Tiedot, Toista ja Keskeytä. Siirry näiden tietojen välillä sarkaimen tapaan F3-näppäimellä.

Otsikko näyttää etuliitteellä varustetun otsikon tai selausosan sekä elementin alla olevan tekstin, jos tekstiä on olemassa. Tiedot-kohdasta löydät nykyisen sivun, tason, lauseen, kuluneen ajan ja kokonaisajan. Voit liikkua näiden

kohteiden välillä väli-piste 1- tai väli-piste 4 -näppäimillä. Voit painaa enter kohdassa Keskeytä tai Toista keskeyttääksesi tai toistaaksesi ääntä. Mistä tahansa valintaikkunasta voit myös vaihtaa toiston ja keskeytyksen välillä painamalla väli.

8.2 Tiedosto-valikko

- 1) Avaa DAISY: (o) enter-o. Avaa Avaa DAISY -valintaikkunan.
- 2) Ääniasetukset: (s) enter-s. Määritä automaattisen toiston asetukset, merkin ilmoitukset sekä lukuäänen nopeus, korkeus ja äänenvoimakkuus. Voit myös asettaa lukuääneksi minkä tahansa asentamistasi Braille eMotion 40 -Vocalizer-äänistä.
- 3) Tietoa julkaisusta: (i) enter-i. Hae tietoa parhaillaan toistettavasta DAISY-kirjasta.
- 4) Lopeta: (z) väli-z. Sulkee DAISY Playerin.
- 5) Lopeta ja poista kirjanmerkki: (q) enter-z. Lopettaa ja poistaa mahdollisen poistumismarkin.
- 6) Lopeta asettamatta kirjanmerkkiä: (c) backspace-z. Lopettaa merkitsemättä poistumissijaintiasi.

8.3 Asiakirja-valikko

- 1) Toista/keskeytä: (p) väli-p. Keskeytä ja jatka toistoa. Voit käyttää myös Toista-painiketta.
- 2) Edellinen sivu: (u) väli-pisteet 1-2-6. Siirtyy yhden sivun taaksepäin.
- 3) Seuraava sivu: (d) väli-pisteet 3-4-5. Siirtyy yhden sivun eteenpäin.
- 4) Siirry sivulle: (g) enter-g. Anna sen sivun numero, jolle haluat siirtyä.

- 5) Siirry prosenttiin: (r) enter-e. Siirry tiettyyn sijaintiin kirjassa prosentin mukaan.
- 6) Siirry aikaan: (t) backspace-t. Saatavilla vain DAISY-äänessä: siirry kirjassa sijaintiin kuluneen ajan mukaan.
- 7) Valitun siirtymisyksikön verran taaksepäin: (h) piste 3. Siirry taaksepäin määritetyllä siirtymistyyppillä.
- 8) Valitun siirtymisyksikön verran eteenpäin: (l) piste 6. Siirry eteenpäin määritetyllä siirtymistyyppillä.
- 9) Vaihda edelliseen siirtymisyksikköön: (i) pisteet 2-3. Selaa yksi siirtymistyyppi taaksepäin.
- 10) Vaihda seuraavaan siirtymisyksikköön: (e) pisteet 5-6. Selaa yksi siirtymistyyppi eteenpäin.

8.4 Merkki-valikko

- 1) Aseta merkki: (m) enter-m. Aseta kirjanmerkki sijaintiin.
- 2) Siirry merkkiin: (j) enter-j. Siirry aiemmin asetettuun merkkiin syöttämällä sen numeroarvo.
- 3) Edellinen merkki: (p) enter-piste 3. Siirtyy merkkiin, joka edeltää nykyistä sijaintiasi.
- 4) Seuraava merkki: (n) enter-piste 6. Siirtyy seuraavaan merkkiin nykyisestä sijainnistasi.
- 5) Poista merkki: (d) väli-d. Poista aiemmin asetettu merkki.
- 6) Merkkiluettelo: (l) enter-l. Tuo esiin luettelon asetetuista merkeistä ja niiden sijainneista. Paina enter merkin kohdalla hypätäksesi kyseiseen sijaintiin.

8.5 Otsikko-valikko

- 1) Otsikkoluettelo: (l) enter-h. Avaa kirjan otsikoiden luettelon.
- 2) Selaa otsikoita: (n) enter-n. Siirry seuraavaan saatavilla olevaan otsikkoon.
- 3) Lue otsikko: (w) enter-w. Lue otsikko, jonka alla nykyinen teksti sijaitsee.
- 4) Ensimmäinen otsikko: (t) pisteet 1-3. Siirry ensimmäiseen otsikkoon.
- 5) Viimeinen otsikko: (b) pisteet 4-6. Siirry kirjan viimeiseen otsikkoon.
- 6) Etsi otsikko: (f) väli-f. Etsi tekstiä.
- 7) Etsi seuraava: (r) enter-f. Etsi seuraava osuma Etsi-valintaikkunassa määrittämällesi hakumerkkijonolle.

8.6 Muistiinpano-valikko

- 1) Luo muistiinpano: (m) backspace-m. Lisää huomautus.
- 2) Lue muistiinpano: (r) backspace-r. Lue nykyinen muistiinpano.
- 3) Lue edellinen muistiinpano: (p) backspace-p. Siirry yhden muistiinpanon verran taaksepäin nykyisestä sijainnistasi.
- 4) Lue seuraava muistiinpano: (n) backspace-n. Siirry seuraavaan muistiinpanoon nykyisestä sijainnistasi.
- 5) Poista muistiinpano: (d) backspace-d. Poista nykyinen muistiinpano.

9 Media Player

Voit käyttää Media Playeria ääni- ja videotiedostojen tai soittolistojen toistamiseen. Media Player tukee seuraavia muotoja: ac3, asf, asx, m3u, mp2, mp3, MP4, mpa, mpg, ogg, pls, wav, wax, wma, flac, midi, wmv ja MOV.

Voit hallita mediatiedostojen toistamista pistenäppäimistön komennoilla. Käynnistäaksesi Media Playerin, siirry sen kohdalle päävalikossa ja paina enter. Voit myös käynnistää sen mistä tahansa laitteessa painamalla F1-m.

9.1 Media Playerin asettelu

Toiston valintaikkunassa on kaksi välilehteä: toistotiedot ja soittolista. Paina F3 tai väli-F3 siirtyäksesi näiden välilehtien välillä.

Toistotiedot-välilehti näyttää kappaleen numeron, tiedoston nimen ja nykyisen toiston tilan: (toista, keskeytä tai pysäytä). Jos soittolistassa ei ole tiedostoja, Braille eMotion 40 näyttää "Nimi: Ei näytettäviä kohteita". Jos painat väli-piste 4, Braille eMotion 40 näyttää toistoajatiedot.

Kun olet toistotiedot-välilehdellä, voit käyttää kohdistimen siirtonäppäimiä hypätäksesi tiettyihin mediatiedoston kohtiin. Esimerkiksi, jos haluat siirtyä lähelle tiedoston puoltaväliä, paina kohdistimen siirtonäppäintä 20 tai 21. Jos haluat siirtyä lähelle 75 %, paina kohdistimen siirtonäppäintä 30.

Soittolista-välilehti näyttää kaikki soittolistan tiedostot. Kustakin soittolistan tiedostosta näytetään kappaleen numero, tiedoston nimi, tiedoston sijainti luettelossa ja luettelon tiedostojen kokonaismäärä. Jos soittolistassa ei ole yhtään tiedostoa, Braille eMotion 40 näyttää viestin "Ei kohteita".

Braille eMotion 40:n Media Player tukee sanoitusten näyttämistä sellaisille MP3-tiedostoille, jotka sisältävät ne. Sanoitukset-välilehti ilmestyy välilehtijärjestykseen vain, jos toistettavan tiedoston tiedot sisältävät sanoitukset. Sanoitukset näytetään monirivisessä muokkausruudussa, jota voit lukea ja selata normaaleilla asiakirjan siirtymiskomennoilla.

Media Playerin valikossa on viisi kohdetta: Tiedosto, Toista, Sijainti, Merkki ja Asetukset.

Avaa Media Playerin valikko painamalla väli-m tai F2. Valitse valikon kohde käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4 ja paina enter. Voit myös painaa väli-m tai F2 ja sen perään vastaavan valikkokohteen pikavalintaa.

Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 tai vieritys ylös- ja vieritys alas -painikkeita liikkuaaksesi valikoissa, asetuksissa tai tiedostoluetteloissa. Käytä väli-pisteet 4-5 ja väli-pisteet 1-2 tai F3 ja väli-F3 siirtyäksesi valintaikkunan säätimestä toiseen.

Paina enter suorittaaksesi kohteen.

9.2 Tiedosto-valikko

- 1) Avaa tiedosto: (o) enter-o. Avaa mediatiedoston ja luo uuden soittolistan.
- 2) Avaa kansio: (f) enter-f. Luo uuden soittolistan, jossa on kaikki valitun kansion mediatiedostot.
- 3) Lisää tiedosto: (a) backspace-o. Lisää valitut tiedostot nykyiseen soittolistaan.
- 4) Lisää kansio: (i) backspace-f. Lisää kaikki valittujen kansioiden mediatiedostot nykyiseen soittolistaan.
- 5) Tallenna soittolista: (s) väli-i. Tallentaa nykyisen soittolistan.
- 6) Tallenna soittolistana. Tallentaa parhaillaan toistettavat tiedostot soittolistana.
- 7) Poista kohde: (d) väli-d. Poistaa nykyisen kohteen soittolistasta.
- 8) Merkinnän tiedot: (t) enter-t. Avaa nykyisen mediatiedoston ominaisuudet.
- 9) Lopeta: (z) enter-z. Lopettaa Media Playerin.

9.3 Toista-valikko

- 1) Toista: (p) enter. Aloittaa toiston.

- 2) Edellinen kappale: (b) piste 3. Siirtää 1 kappaleen taaksepäin.
- 3) Seuraava kappale: (n) piste 6. Siirtää 1 kappaleen eteenpäin.
- 4) 5 kappaletta taaksepäin: (d) pisteet 2-3. Siirtää 5 kappaletta taaksepäin.
- 5) 5 kappaletta eteenpäin: (u) pisteet 5-6. Siirtää 5 kappaletta eteenpäin.
- 6) Ensimmäinen kappale: (t) pisteet 1-3. Siirtyy soittolistan ensimmäiseen kappaleeseen.
- 7) Viimeinen kappale: (e) pisteet 4-6. Siirtyy soittolistan viimeiseen kappaleeseen.
- 8) Lisää äänenvoimakkuutta: (h) väli-vieritys ylös. Lisää äänenvoimakkuutta.
- 9) Vähennä äänenvoimakkuutta: (l) väli-vieritys alas. Vähentää äänenvoimakkuutta.
- 10) Nopeuta: (k) pisteet 3-4-5. Lisää toistonopeutta.
- 11) Hidasta: (m) pisteet 1-2-6. Vähentää toistonopeutta.
- 12) Keskeytä: (a) väli. Keskeyttää toiston. Paina uudelleen jatkaaksesi.
- 13) Pysäytä: (s) backspace. Pysäyttää toiston.

9.4 Sijainti-valikko

- 1) Kirjanmerkin sijainti: (m) enter-m. Merkitsee nykyisen sijainnin myöhempää käyttöä varten.
- 2) Poista kirjanmerkki: (d) enter-d. Poistaa kirjanmerkin sijainnin.
- 3) Siirry kirjanmerkkiin: (j) enter-j. Siirtyy aiemmin merkittyyn sijaintiin.
- 4) Siirry aikaan: (g) enter-g. Siirtyy tiedostossa tiettyyn aikaan.
- 5) Siirry prosenttiin: (e) backspace-p. Siirtyy tiedostossa prosentuaaliseen kohtaan.

6) Siirry numeroon: (n) enter-n. Vie sinut tiedostoon, jolla on vastaava numero nykyisessä soittolistassa.

7) Aseta alkupiste: (l) enter-p. Asettaa alkupisteen toistolle.

8) Poista piste: (r) väli-e. Asettaa päätepisteen toistolle.

9) Lukuluettelo: (c) backspace-l. Avaa lukujen luettelon, jos tiedostossa on lukumerkintöjä. Toiston aikana paina väli-pisteet 2-3-6 siirtyäksesi luvun taaksepäin, ja väli-pisteet 3-5-6 siirtyäksesi luvun eteenpäin.

9.5 Merkki-valikko

1) Aseta merkki: (s) backspace-m. Asettaa merkin mediatiedoston tiettyyn kohtaan.

2) Siirry merkkiin: (m) backspace-j. Siirtyy aiemmin asetettuun merkkiin.

3) Edellinen merkki: (p) backspace-piste 3. Siirtyy yhden merkin taaksepäin nykyisestä sijainnista.

4) Seuraava merkki: (n) backspace-piste 6. Siirtyy seuraavaan merkkiin nykyisestä sijainnista eteenpäin.

5) Poista merkki: (d) backspace-d. Poistaa merkin.

6) Merkkienhallinta: (k) backspace-k. Näytä ja muokkaa kaikkia nykyisen tiedoston merkkejä.

9.6 Asetukset-valikko

1) Määrittelyt: (c) backspace-c. Voit määrittää tiedostotietojen näytön, ilmoitukset merkin kohdalla ja sijainnin tallentamisen lopetettaessa.

2) Toistoasetukset: (p) enter-s. Uudelleentoiston ja satunnaistoiston sekä muut soittolistan asetukset. Täällä voit myös valita, näytetäänkö tiedoston toistokohdan edistymisen pisteillä 7-8 pistenäytöllä.

3) Tehosteasetukset: (e) enter-e. Aseta taajuuskorjain ja basson korostus.

9.7 Äänikirjojen toistaminen

Kun toistat äänikirjaa, haluat todennäköisesti, että kirjan muodostavia tiedostoja ja kansioita käsitellään eri tavalla kuin musiikkisoittolistaa, sekä siirtymisen että merkittyjen sijaintien osalta. Tästä syystä tiedostoja ja kansioita, jotka on sijoitettu flash-levyn, SD-kortin tai liitetyn USB-aseman Audiobooks-kansioon, käsitellään eri tavalla kuin äänitiedostoja missä tahansa muussa laitteesi sijainnissa.

Ensinnäkin, riippumatta siitä, miten olet asettanut tallenna toistokohta -asetuksen, lopetuskohdan merkit tallennetaan kaikille Audiobooks-kansion tiedostoille ja kansioille, koska todennäköisesti haluat palata aiempaan sijaintiisi seuraavan kerran, kun avaat sisältöä kyseisestä sijainnista. Lisäksi, jos avaat kansion Media Playerista komennolla enter-f, nämä merkit koskevat koko kansiota yksittäisten tiedostojen sijaan. * Huomautus: jos avaat yksittäisen tiedoston Media Playerista tai Tiedostonhallinnasta, merkitty sijainti voi koskea vain kyseistä tiedostoa.

Samalla tavalla, kun käytät kansiota Audiobooks-kansion sisällä, asettamasi kirjanmerkit koskevat koko kirjaa. Lisäksi Siirry aikaan- ja Siirry prosenttiin -komennot koskevat koko kansiota nykyisen tiedoston sijaan, kuten normaalisti on tapana.

Toistaaksesi minkä tahansa äänitiedostokansion äänikirjana, kopioi se flash-levyn tai minkä tahansa liitetyn aseman Audiobooks-kansioon. Käytä Media Playerissa Avaa kansio -komentoa avataksesi kansion äänikirjana. Oletuksena Androidin tulisi luoda automaattisesti Audiobooks-kansio mille tahansa liitetulle asemalle, mutta on joitakin tapauksia, joissa näin ei tapahdu. Jos tätä kansiota ei luoda automaattisesti liitetulle asemallesi, voit luoda sen, ja Media Player tunnistaa sen ja toimii edellä kuvatulla tavalla.

9.8 Taustatoiston käyttäminen

Saatat usein haluta toistaa mediaa suorittaessasi muita tehtäviä. Braille eMotion 40 mahdollistaa median hallinnan taustalla pikanäppäimillä, kun muut tehtävät ovat etualalla.

Paina kohdistinpainiketta ja enteriä vaihtaaksesi median toiston ja keskeytyksen välillä. Paina kohdistinpainiketta ja F1 tai F3 siirtyäksesi eteenpäin valitun siirtymisyksikön verran, ja kohdistinpainiketta ja F2 tai F4 siirtyäksesi taaksepäin valitun siirtymisyksikön verran. Paina vasenta tai oikeaa kohdistinpainiketta ja center-painiketta valitaksesi edellisen tai seuraavan siirtymisyksikön.

10 Kirjastopalvelut (ei suomenkielisessä versiossa)

10.1 Online DAISY

Online DAISY -ohjelma antaa Kanadan CELA-kirjaston ja Vision Australian kirjastojen asiakkaille mahdollisuuden käyttää ja ladata DAISY-kirjoja, jotka ovat saatavilla heidän verkkokirjahyllynsä kautta.

Käynnistäaksesi Online DAISY -ohjelman, avaa Kirjasto-valikko, siirry kohtaan Online DAISY ja paina enter. Voit myös käynnistää Online DAISY -ohjelman mistä tahansa laitteessa painamalla F1-z.

Kun käynnistät Online DAISY -ohjelman ensimmäisen kerran, sinulta kysytään kirjautumistietojasi. Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 siirtyäksesi palvelimelle, johon haluat kirjautua. Kun tämä on tehty, siirry sarkaimella ID-kenttään ja syötä se tietokonepistekirjoituksella. Siirry sarkaimella Salasana-kenttään ja kirjoita se tietokonepistekirjoituksella. Paina väli vaihtaaksesi valintaruutujen Muista minut ja Tallenna salasana tilaa. Kun olet valinnut kirjautumisasetuksesi, siirry sarkaimella kohtaan Kirjaudu ja paina enter.

Sinulle esitetään yhdistelmäruutu, jossa on 3 kohdetta: Vanhentunut, Uusi ja Lainattu. Paina sarkain (F3 tai väli-pisteet 4-5) päästäksesi haluamasi luokan luetteloon. Voit liikkua kirjaluettelossa käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4.

Ladataksesi kirjan, siirry sen kohdalle ja paina enter. Laite ilmoittaa "Aloita lataaminen" ja näyttää edistymisilmmaisimia kertoakseen sinulle latausprosessin etenemisestä. Kun kirjan lataus on valmis, voit toistaa sen DAISY-soittimella.

Online DAISY -ohjelmalla ladatut kirjat ovat saatavilla Online DAISY -kansiossa DAISY-soittimen Avaa DAISY -valintaikkunasta. Kopiosuojauksen vuoksi nämä kirjat ovat näkyvissä vain DAISY-soittimessa, eikä niihin pääse käsiksi Tiedostonhallinnasta.

Vision Australian käyttäjät voivat ladata myös BRF-kirjoja. Kun BRF-kirja ladataan, sinulla on mahdollisuus avata se Muistiossa, josta voit kopioida tekstin toiseen asiakirjaan tai tallentaa sen toiseen sijaintiin, josta siihen pääsee helpommin käsiksi.

Kun haluat palauttaa kirjan, siirry sen kohdalle luettelossa ja paina enter-r. Tämä palauttaa kirjan virtuaalikirjastoon, jotta sinulle voidaan lainata muita.

10.2 Bookshare Download

Bookshare Download -ohjelma tarjoaa suoran haku- ja latausyhteyden kirjojen ja aikakauslehtien kokoelmaan, joka on saatavilla osoitteesta www.bookshare.org.

Bookshare on saavutettavissa muodoissa olevien kirjojen ja aikakauslehtien kokoelma, joka on tehty saataville kirjoja skannaavien ja oikolukevien vapaaehtoisten työn, materiaalien ostamista ja digitointia rahoittavien liittovaltion apurahojen sekä kirjankustantajien tekstiensä sähköisistä versioista tekemien lahjoitusten avulla.

Bookshare-nimikkeitä on saatavilla useissa muodoissa, mukaan lukien DAISY, BRF, EPUB, Word ja ääni. Braille eMotion tukee useimpien saatavilla olevien muotojen käyttöä Bookshare Download -ohjelman kautta sekä niiden lukemista sen DAISY-soittimessa, Asiakirjanlukijassa ja Muistiossa.

Tullaksesi Bookshare-jäseneksi sinun on suoritettava Booksharen hakuprosessi, johon sisältyy todistuksen toimittaminen lukemisesteestä, ja maksettava niihin liittyvät vuosittaiset jäsenmaksut. Maksu voi olla rahallinen, tai käyttäjät voivat ansaita hyvitystä jäsenmaksuihinsa skannaamalla tai oikolukemalla materiaalia kokoelmaan. Vaikka valtaosa Bookshare-nimikkeistä edellyttää jäsenyyttä niiden käyttämiseksi, useat tuhannet kokoelman nimikkeet ovat public domain -teoksia, ja siten kuka tahansa voi käyttää niitä riippumatta siitä, onko hänellä Bookshare-jäsenyyttä.

Lisätietoja Booksharesta, hakuprosessista tai kokoelmasta saat osoitteesta www.bookshare.org.

10.2.1 BOOKSHARE DOWNLOADIN KÄYNNISTÄMINEN

Avataksesi Bookshare Download -ohjelman päävalikosta, käytä väli-piste 4 siirtyäksesi kohtaan Kirjasto ja paina enter. Käytä Kirjasto-valikossa väli-piste 4 siirtyäksesi kohtaan Bookshare Download ja paina enter. Voit käynnistää Bookshare Downloadin mistä tahansa laitteessa painamalla F1-k.

Bookshare Download -ohjelma käyttää laajasti valintaikkunoita. Käytä väli-pisteet 4-5 ja väli-pisteet 1-2 tai F3 ja väli-F3 siirtyäksesi säätimestä toiseen sarkaimella ja vaihto-sarkaimella valintaikkunassa. Näissä ohjeissa viittaamme yleensä vain sarkaimeen.

Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 tai vieritys ylös- ja vieritys alas -näppäimiä liikkuaaksesi asetuksissa tai luetteloissa. Paina enter suorittaaksesi kohteen.

Kun avaat Bookshare Downloadin, sinut viedään verkkosivulle, jolle voit syöttää Bookshare-tilisi tiedot. Jos haluat käyttää anonyymiä tilaa, tai pikemminkin, jos sinulla ei ole Bookshare-tiliä ja haluat käyttää vain public domain -teoksia, paina väli-z poistuaksesi verkkonäkymästä, ja sinut viedään Booksharen pääohjelmaan ilman kirjautumista.

Syötettyäsi kirjautumistietosi sinua pyydetään hyväksymään HIMS Bookshare -ohjelman käyttö tilisi kanssa. Voit käyttää alkukirjainselausta hypätäkseen Hyväksy-painikkeeseen ja painaa enter.

Kun se on hyväksytty, sinut sijoitetaan Bookshare Downloadin päävalintaikkunaan Etsi sisältöä -yhdistelmäruutuun. Jokaisella seuraavalla kerralla, kun avaat ohjelman, sinut viedään Etsi sisältöä -yhdistelmäruutuun.

10.2.2 BOOKSHARE DOWNLOADIN PÄÄVALINTAIKKUNA

Bookshare Download -valintaikkuna sisältää alun perin 3 kohdetta:

- 1) Etsi sisältöä -yhdistelmäruutu: voit valita etsittäväksi Kirjat, Aikakauslehdet, Lukuluettelot tai lataustesi Historia. Käytä väli muuttaaksesi asetuksen arvoa.
- 2) Hakutyypin yhdistelmäruutu (näkyvä vain silloin, kun Kirjat on valittu Etsi sisältöä -yhdistelmäruudusta): Voit valita etsiä Booksharen kirjakokoelmasta arvoilla Otsikko, Tekijä, ISBN, Avainsana tai Luokka. Käytä väli muuttaaksesi asetuksen arvoa.
- 3) Hakutermin muokkausruutu: Jos olet valinnut haun aikakauslehdellä, sinua pyydetään syöttämään aikakauslehden otsikko tai ID. Jos olet valinnut etsiä kirjakokoelmasta otsikolla, tekijällä tai ISBN:llä jne., muokkausruutu pyytää kyseistä kohdetta.

enterin tai sarkaimen painaminen käynnistää haun ja sijoittaa sinut tulosten luetteloon.

10.2.3 KIRJATULOKSET

Kun haku on valmis, sinut sijoitetaan luetteloon tuloksista, jotka vastaavat hakuasi. Liiku luettelossa käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4.

Bookshare Download -valintaikkuna sisältää nyt 3 lisäkohdetta: Hakutulokset-luettelon, jossa nyt olet, Lataa-painikkeen ja Kirjan tiedot -painikkeen.

Jos tulosluettelo sisältää yli 50 kohdetta, seuraava tulossivu latautuu automaattisesti, kun saavutat luettelon lopun. Jos olet aivan varma, että kohteita on yli 50, voit painaa enter-n ladataksesi seuraavan sivun milloin tahansa. Jos ladattavia tuloksia ei enää ole, Braille eMotion ilmoittaa: "Ei enää tuloksia".

Jos painat enter Kirjan tiedot -painikkeen kohdalla tai painat sen pikanäppäintä enter-i, sinut sijoitetaan valintaikkunaan, joka tarjoaa lisätietoja kirjasta. Tiedot-luettelo sisältää seuraavat kohteet:

- 1) Otsikko näyttää kirjan koko otsikon.
- 2) Tekijä luettelee teoksen tekijän tai tekijät.
- 3) ISBN luettelee kansainvälisen standardikirjanumeron.
- 4) Tiivistelmä antaa lyhyen yleiskatsauksen teoksesta.
- 5) Luokka luettelee luokan, johon kirja on kirjattu Bookshare-kirjastossa.
- 6) Kieli luettelee kielen, jolla kirja on painettu.
- 7) Julkaisija luettelee kirjan julkaisijan.
- 8) Julkaisupäivä luettelee teoksen tekijänoikeusvuoden.
- 9) Muoto luettelee kaikki saatavilla olevat muodot, joissa voit ladata nykyisen kirjan.

Voit ladata kirjan Hakutulokset-luettelossa joko painamalla enter kirjan otsikon kohdalla luettelossa, tai siirtymällä Lataa-painikkeeseen ja painamalla enter. Jos olet kirjautunut sisään anonyymissä tilassa ja painat enter, ja kirja ei ole osa public domain -kokoelmaa, Braille eMotion ilmoittaa ja näyttää: "Tämä sisältö ei ole ilmainen" ja palauttaa sinut Hakutulokset-luetteloon.

10.2.4 AIKAKAUSLEHTIEN ETSIMINEN

Jos valitset Etsi sisältöä -yhdistelmäruudusta Aikakauslehdet, valintaikkunan seuraava kohde on muokkausruutu, johon voit syöttää koko aikakauslehden otsikon tai osan siitä. Syötä hakutermisi muokkausruutuun ja paina enter tai sarkain käynnistääksesi aikakauslehtihaun. Kun haku on valmis, näytetään luettelo saatavilla olevista aikakauslehdistä, jotka vastasivat hakuasi. Etsi haluamasi aikakauslehti ja paina sarkain tai enter uudelleen saadaksesi luettelon kyseisen aikakauslehden saatavilla olevista numeroista.

Jos et tiedä sen aikakauslehden nimeä, jonka haluat löytää, jätä muokkausruutu yksinkertaisesti tyhjäksi ja paina enter. Jos et ole kirjoittanut muokkausruutuun mitään, koko luettelo saatavilla olevista aikakauslehdistä näytetään aakkosjärjestyksessä. Paina enter haluamasi aikakauslehden kohdalla, ja luettelo kyseisen aikakauslehden saatavilla olevista numeroista näytetään.

Numeroluettelo sisältää myös Tarkat tiedot -painikkeen jokaiselle kohteelle. Aikakauslehtien numeroiden Tarkat tiedot sisältävät seuraavat tiedot:

1. ID: ID-numero, jonka Bookshare antaa aikakauslehdelle
2. Otsikko: aikakauslehden numeron otsikko
3. Luokka: aikakauslehden tyyppi (sanomalehti, aikakauslehti jne.)
4. Versio: Bookshareen lähetetyn aikakauslehden verkkoversion versionumero
5. Versioaika: aika, jolloin uusin versio lähetettiin Bookshareen (Hyödyllinen silloin, jos versio sisältää virheitä DAISY-rakenteessa tai -tekstissä, sillä voit tarkistaa, oletko ladannut uusimman version)

Kuten kirjan kohdalla, ladataksesi aikakauslehden numeron luettelosta, paina yksinkertaisesti enter sen kohdalla tai siirry sarkaimella Lataa-painikkeeseen ja paina enter.

10.2.5 LUKULUETTELOIDEN ETSIMINEN

Etsiäksesi lukuluetteloita, joita sinä tai koulusi olette luoneet tietyille tilillesi, tai julkisesti jaettuja lukuluetteloita Booksharella, valitse Etsi sisältöä -yhdistelmäruudusta joko Julkiset lukuluettelot tai Omat lukuluettelot. Paina sarkain tai enter saadaksesi luettelon saatavilla olevista lukuluetteloista ja paina sarkain uudelleen saadaksesi luettelon kirjoista parhaillaan kohdistettuna olevassa lukuluettelossa.

Voit saada lisätietoja tai ladata luettelossa olevan kirjan samalla tavalla kuin Kirjat-hakutilan tuloluettelosta.

10.2.6 HISTORIAN ETSIMINEN

Etsiäksesi lataushistoriasta valitse Historia Etsi sisältöä -yhdistelmäruudusta ja paina sarkain tai enter. Sinulle esitetään samanlainen kirjaluetelo kuin se, joka tulee näkyviin saadessasi tuloksia Kirjat-hakutilassa. Kirjaluetelo sisältää luettelon kirjoista, jotka olet aiemmin ladannut miltä tahansa Bookshareen yhdistämältäsi laitteelta. Kirjat on lueteltu latausjärjestyksessä alkaen uusimmasta. Aivan kuten Kirjat-haun tuloksissa, voit saada kirjasta tarkkoja tietoja ja ladata sen.

10.2.7 VALIKOT

Bookshare Download -ohjelma sisältää 2 valikkoa: Tiedosto ja Lukuluettelo.

Tiedosto-valikko sisältää seuraavat kohteet:

- 1) Valinnat: (o) enter-o. Avaa Valinnat-valintaikkunan, jossa voit määrittää oletuslatausmuodon, lataussijainnin ja sen, purkaako ja/tai avaako Braille eMotion Bookshare-kirjat automaattisesti.
- 2) Kirjautu ulos: (x). Kirjaa sinut ulos nykyiseltä Bookshare-tililtä, minkä jälkeen voit kirjautua sisään toiselle tilille verkkonäkymän kautta tai toimia anonyymissä tilassa.

3) Lopeta: (z) väli-z. Sulkee Bookshare Download -ohjelman.

Lukuluettelo-valikko sisältää seuraavat vaihtoehdot:

- 1) Luo lukuluettelo: (c) enter-r. Avaa valintaikkunan, jossa voit nimetä lukuluettelon, kirjoittaa kuvauksen ja määrittää onko pääsy yksityinen, jaettu vai organisaation sisäinen.
- 2) Muokkaa lukuluettelo: (e) enter-e. Mahdollistaa tietojen muokkaamisen parhaillaan kohdistettuna olevalle lukuluettelolle.
- 3) Lisää nimike lukuluetteloon: (a) enter-a. Avaa valintaikkunan, josta voit valita, mihin lukuluetteloon nykyinen nimike lisätään.
- 4) Poista nimike lukuluettelosta: (d) väli-d. Lukuluettelo tarkasteltaessa poistaa kohdistetun nimikkeen luettelosta.

10.3 Valinnaiset palvelut

Valinnaiset palvelut -alue antaa sinun ladata muita palveluita, jotka ovat aluekohtaisia tai joita ei muista syistä ole automaattisesti sisäänrakennettu laiteohjelmistoon. Nähdäksesi mitä valinnaisia palveluita on saatavilla, avaa Kirjasto-valikko, käytä väli-piste 4 siirtyäksesi kohtaan Valinnaiset palvelut ja paina enter.

Braille eMotion tarkistaa palvelimeltamme, mitä valinnaisia kirjastopalveluita on saatavilla, ja esittää ne luettelossa. Tämän kirjoittamishetkellä vain Sense Bible on saatavilla. Muita palveluita kehitetään kuitenkin parhaillaan, ja ne tuodaan saataville tälle alueelle heti, kun ne valmistuvat.

Asentaaksesi valinnaisen kirjastopalvelun, siirry siihen väli-piste 1- tai väli-piste 4 -näppäimellä ja paina enter. Palvelu ladataan ja asennetaan, ja sinut palautetaan Kirjasto-valikkoon, jonne uusi palvelu ilmestyy.

Voit poistaa valinnaisen palvelun asennuksen siirtymällä kyseiseen kohteeseen Kirjasto-valikossa ja painamalla väli-d. Kun uusia palveluita tai päivityksiä tulee saataville, niistä ilmoitetaan julkisesti, ja sen jälkeen voit käyttää niitä Valinnaiset palvelut -alueelta.

11 Apuohjelmat

Apuohjelmat-valikko tarjoaa useita erityistoimintoja ja asetuksia Braille eMotion 40:lle. Liiku Apuohjelmat-valikon kohteiden välillä käyttämällä väli-piste 1 ja väli-piste 4 ja avaa kohde painamalla enter.

Pääset kunkin ohjelman toimintoihin käyttämällä pikanäppäimiä tai kyseisen ohjelman valikoiden tai valintaikkunoiden kautta. Jos ohjelmassa on valikkoja, avaa valikko painamalla väli-m tai F2. Valitse valikon kohde käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4 ja paina enter. Voit myös painaa väli-m tai F2 ja sen perään vastaavan valikkokohteen pikavalintaa.

Valintaikkunoissa käytä väli-pisteet 4-5 ja väli-pisteet 1-2 tai F3 ja väli-F3 siirtyäksesi säätimestä toiseen sarkaimella ja vaihto-sarkaimella.

Käytä väli-piste 1 ja väli-piste 4 tai vieritys ylös- ja vieritys alas -painikkeita liikkuaaksesi valikoissa, asetuksissa tai tiedostoluetteloissa. Paina enter suorittaaksesi kohteen.

11.1 Ääninauhuri

Ääninauhuri-sovellus mahdollistaa yksittäisten MP3- tai WAV-tallenteiden luomisen tai DAISY-kirjojen äänittämisen WAV- tai MP3-muodossa sisäisillä stereomikrofoneilla, 4-napaisella kuulokemikrofonilla tai Android-yhteensopivalla USB-äänilaitteella.

Voit käynnistää Ääninauhurin siirtymällä Apuohjelmat-valikkoon ja painamalla v tai painamalla lyhyesti äänityspainiketta.

Äänitä-valintaikkuna sisältää Äänitä-painikkeen, Äänitysasetukset-painikkeen, Tallenteet-painikkeen, Lopeta-painikkeen ja tila-alueen. Käytä F3 ja väli-F3 siirtyäksesi säätimestä toiseen.

11.1.1 TALLENTEIDEN TEKEMINEN

Kun käynnistät Ääninauhurin, laite kehottaa sinua äänittämään ja näyttää lähteen, josta äänität: Mikrofoniäänitys, USB-äänitys jne. Voit asettaa äänityslähteen käyttämällä Äänitysasetukset-valintaikkunaa, jota kuvataan myöhemmin. Jos liität USB-lähteen, aseta Äänityslähde-asetukseksi Kuulokemikrofoni.

Kun näet Äänitä-kehotteen, olet valmiustilassa. Paina enter aloittaaksesi äänityksen. Paina väli-z, kun olet valmis. Voit myös painaa pitkään äänityspainiketta aloittaaksesi äänityksen välittömästi ilman kehotetta. Paina sitä uudelleen lopettaaksesi. Käytä kohdistinpainiketta ja enteriä äänityksen aikana keskeyttääksesi ja jatkaaksesi äänitystä.

* Huomautus: Braille eMotion 40 tukee äänitystä ja toistoa yleisten plug and play -USB-äänilaitteiden kautta, mukaan lukien mikserit, USB-kuulokemikrofonit, USB-mikrofonit ja muut yleiset USB-äänikorttilaitteet. Vaikka monia laitteita tuetaan, huomaa, että erityisiä ohjaimia tai sovelluksia vaativat laitteet eivät todennäköisesti toimi. Et myöskään voi käyttää moniraitaäänityslaitteita, koska ne vaativat yleensä digitaalisen äänenkäsittelyohjelmiston (DAW) toimiakseen. Useimmat stereolähtöön miksaavat plug and play -äänilaitteet toimivat kuitenkin erinomaisesti.

Kun käytät ulkoisia laitteita, on huomioitava muutama asia:

- i. Jos liität mitkä tahansa kuulokkeet, 4-napaiset tai muut, kun USB-lähde on liitettynä, USB-äänilyhteys peruutetaan ja nauhuri käyttää laitteen kuulokeliitintään liitettyä kuulokemikrofonia.
- ii. Oletuksena Braille eMotion 40:n äänet mykistetään äänityksen aikana, jotta vältetään äänen kiertämiseen liittyvät ongelmat joidenkin kuulokemikrofonien kanssa. Jos haluat kierrättää Braille eMotion 40:n äänen mikserin kautta, varmista, että Kuulokemonitorointi- ja Mykistä järjestelmän äänet tallennettaessa -asetukset on kytketty pois päältä, ja käytä itse mikseriä lähdön monitorointiin.

11.1.2 DAISY-TALLENTEIDEN TEKEMINEN

Voit käyttää Braille eMotionin Äänitä-toimintoa DAISY-tiedostojen sekä yksinkertaisten WAV- ja MP3-tallenteiden äänittämiseen. Äänittäaksesi DAISY-muodossa, aseta äänitysmenetelmäksi DAISY-tallennus Äänityasetukset-valintaikkunassa.

Kun aloitat DAISY-äänityksen, saat kehoitteen "Aloita nimen tallennus", minkä jälkeen Braille eMotion antaa sinulle noin 10 sekuntia aikaa äänittää nimi ennen kuin se siirtyy automaattisesti otsikon 1 äänittämiseen.

Voit lisätä siirtymispisteitä DAISY-kirjoihisi manuaalisesti äänityksen aikana. Paina backspace-h lisätäksesi otsikon. Paina backspace-p lisätäksesi lauseen. Paina backspace-g lisätäksesi sivun. Aina, kun painat jotain näistä näppäimistä, Braille eMotion näyttää siirtymispisteen alun: esimerkiksi "Aseta nykyinen virke sivuksi 8" tai "Aloita otsikon 3 tallennus".

Kun pysäytät äänityksen, laite ilmoittaa "Kootaan DAISY-kirjaa..." kertoakseen, että DAISY-kirjaa luodaan. Äänitetyt DAISY-tiedostot tallennetaan kansioon flashdisk/DAISY/Record, ja niitä voidaan toistaa DAISY Playerissa. Voit tietysti myös etsiä yksittäiset tallenteet Tiedostonhallinnalla ja toistaa niitä Media Playerissa.

11.1.3 YKSITTÄISTEN TALLENTEIDEN TOISTAMINEN

Kun olet valmis yksittäisen tallenteen luomisessa, olet Toista-painikkeen kohdalla, jotta voit kuunnella juuri äänittämäsi sisällön. Paina enter tämän painikkeen kohdalla aloittaaksesi toiston. Vaihtoehtoisesti voit painaa enter-p toistaaksesi kohdistettuna olevan tallenteen.

Kuunnellaksesi aiemmin äänitettyjä tiedostoja, siirry sarkaimella Tallenteet-painikkeeseen ja paina enter. Sinut siirretään kansioon, jonka olet asettanut äänitettyjen tiedostojen tallennuspaikaksi; oletuksena tämä on flashdisk/music/record. Voit käyttää normaalia tiedostojen/kansioiden selausta päästäksesi mihin tahansa laitteen WAV- tai MP3-tiedostoon ja aloittaa toiston painamalla enter.

Toiston aikana paina väli vaihtaaksesi toiston ja keskeytyksen välillä, ja backspace pysäyttääksesi toiston. Säädä äänenvoimakkuutta näppäimillä väli-vieritys ylös ja väli-vieritys alas, ja säädä nopeutta näppäimillä pisteet 3-4-5 ja pisteet 1-2-6. Käytä kohdistimen siirtonäppäimiä siirtyäksesi eri kohtiin tiedostossa aivan kuten Media Playerissa.

11.1.4 ÄÄNITYSASETUKSET

Äänitysasetykset-valintaikkuna sisältää seuraavat valinnat:

- 1) Äänityksen tyyppi: valitse joko WAV tai MP3.
- 2) Näytteenottotaajuus: valitse useista vaihtoehdoista väliltä 8000 Hz – 48000 Hz.
- 3) Bittinopeus: määrittää MP3-tallenteen laadun, ei näy, kun tyyppi on valittu WAV. Valitse vaihtoehdoista väliltä 64K - 340K, joka on CD-laatu.
- 4) Mikrofonin äänenvoimakkuus: määrittää mikrofonien herkkyuden, aseta Korkea, Keskitaso tai Matala.
- 5) Äänityslähde: Mikrofoni käyttää sisäänrakennettuja stereomikrofoneja; Kuulokemikrofoni käyttää 4-napaista

kuulokemikrofonia tai USB-laitetta, jos se on liitetty, ja sisäänrakennettuja mikrofoneja, jos ei.

- 6) Tiedoston nimen tyyppi: määrittää, nimitäänkö tallenteet numeron vai niiden luomisajan ja -päivämäärän mukaan.
- 7) Kuulokemonitorointi: Päälle/Pois. Määrittää, kuuletko äänitettävän sisällön kuulokkeiden kautta äänityksen aikana. Huomaa, että jos kuulokemonitorointi on päällä, järjestelmän äänet mykistetään äänityksen ajaksi riippumatta siitä, miten kyseinen asetus on määritetty.
- 8) Mykistä järjestelmän äänet tallennettaessa: Päälle/Pois. Oletuksena tämä on päällä, jotta järjestelmän äänet ja puhesyntetisaattori eivät keskeytä äänittämistäsi. Järjestelmän kehoitteet näytetään edelleen pistekirjoituksella. Jos haluat äänittää järjestelmän ääntä esittelyä varten tai äänittääksesi suoratoistoa jne., kytke tämä asetus pois päältä ja käytä mikseriä, joka tarjoaa Loop Back- tai USB Return -ominaisuuden lähettääksesi järjestelmän äänen tallenteeseesi.
- 9) Äänitysmenetelmä: Normaali äänitys tai DAISY-tallennus. Normaali äänitys luo yksittäisiä WAV- tai MP3-tiedostoja, kun taas DAISY-tallennus kokoaa useita tallenteita DAISY-äänikirjaksi niiden siirtymispisteiden mukaisesti, joita luot äänityksen aikana.
- 10) Aseta kansio: määrittää, mihin yksittäiset tai DAISY-tallenteet tallennetaan. Jos valitset Normaali äänitys -menetelmän, oletuskansio on flashdisk/music/record. Jos valitset DAISY-tallennus -menetelmän, oletuskansio on flashdisk/daisy/record.
- 11) Äänitteen tiedostonimi: määrittää tallenteiden perusnimen. Oletuksena tämä on "record", mutta voit muokata sitä haluamaksesi. Tiedostonimen loppuosa määräytyy edellä kuvatun Tiedoston nimen tyyppi -asetuksen mukaan.

11.2 Laskin

Käyttämällä Braille eMotion 40:n laskinta, voit tehdä yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä sekä monimutkaisia tieteellisiä laskutoimituksia. Tulokset ja lausekkeet näytetään pistekirjoituksella, ja Braille eMotion 40 puhuu ne.

Käyttääksesi laskinta, paina c Apuohjelmat-valikossa. Voit käynnistää Laskimen mistä tahansa laitteessa painamalla F3-c. Kun laskin on avattu, 0 näytetään tietokonepistekirjoituksella.

Voit kirjoittaa käyttämällä tietokonepistekirjoitusta, UEB- tai Nemeth-pistekirjoitusta, kun lisäät lausekkeitä. Paina backspace-g selataksesi pistetaulukoita. Tyhjennä laskin näppäimillä backspace-c. Jos lisäät numeroita tai funktion tulokseen, tulos häviää; ja jos syötät operaattoreita, siirryt seuraavaan vaiheeseen. Lisäksi voit pitää tuloksesi laskimen muistissa ja hakea sen myöhemmin. Voit aktivoida funktiot ja operaattorit laskimen valikon kautta, tai voit käyttää eri funktioihin kytkettyjä pikanäppäimiä.

11.2.1 YLEISET FUNKTIOT

Päästäksesi yleisiin matemaattisiin toimituksiin, avaa valikko painamalla väli-m tai F2 ja paina enter kohdassa Yleiset funktiot. Laskuriviltä pääset kohteeseen Yleiset funktiot painamalla enter-g.

Yleiset funktiot on valintaikkuna, joka sisältää Yleisten funktioiden luettelon, Vahvista-painikkeen ja Peruuta-painikkeen. Voit liikkua operaattoreiden välillä käyttämällä väli-piste 1 tai väli-piste 4. Voit myös painaa sen operaattorin ensimmäistä kirjainta, johon haluat siirtyä.

Valitse haluamasi toiminto ja paina enter suorittaaksesi sen. Voit myös käyttää pikanäppäimiä toimintojen nopeaan suorittamiseen. Paina väli-h nähdäksesi Laskimen pikanäppäinten luettelon.

Syöttääksesi negatiivisia lukuja, kirjoita miinus (pisteet 3-6) ja luku sulkuihin. Prosenttitoimitusta varten kirjoita ensin luvut ja niiden perään prosenttimerkki. Välittömästi kun olet kirjoittanut prosenttimerkin (%), kirjoittamasi luku muunnetaan prosenttiarvoksi.

11.2.2 MURTOLUKUARITMETIIKKA

Braille eMotion 40 voi suorittaa murtolukutoimituksia, kuten murtolukujen sieventäminen ja kertominen sekä murtolukujen muuntaminen desimaaliluvuiksi.

Voit myös muuntaa murtolukuja desimaaliluvuiksi, desimaalilukuja murtoluvuiksi, epämurtolukuja sekaluvuiksi tai sekalukuja epämurtoluvuiksi. Kun tuloksesi on murtoluku, voit avata Murtolukuvaihtoehto-valinnan painamalla väli-pisteet 3-4. Paina väli-piste 1 ja väli-piste 4 liikkuaaksesi saatavilla olevien vaihtoehtojen välillä. Jos murtoluku on yksinkertainen murtoluku, vaihtoehdot ovat Murtoluku desimaaliluvuksi ja Alkuperäinen murtoluku. Jos murtoluku on epämurtoluku, sinulla on myös vaihtoehto valita Epämurtoluku sekaluvuksi. Jos murtolukusi on sekaluku, esiin tulee Sekaluku epämurtoluvuksi. Lopuksi, jos tuloksesi on desimaaliluku ja painat väli-pisteet 3-4, desimaaliluku muunnetaan murtoluvuksi.

11.2.3 MUISTIFUNKTIOT

Muistifunktiot vaikuttavat muistiin tallennettuihin vastauksiin ja laskutoimituksiin. Päästäksesi näihin funktioihin, avaa valikko painamalla F2 ja paina enter kohdassa Muistifunktiot.

Hae kohteet on valintaikkuna, joka sisältää kohteet Muuttujaluettelo, Poista, Näytä yksityiskohta, Vahvista ja Peruuta. Pääset valintaikkunaan painamalla laskurivillä backspace-r tai valitsemalla sen Muistifunktiot-valikosta.

Muuttujaluettelo näyttää "kohteen nimi: arvo". Lisää arvo laskutoimitukseesi painamalla enter kohteen nimen kohdalla. Voit myös kopioida kohteita Muuttujaluettelo-valikossa. Paina väli valitaksesi kohteen Muuttujaluettelo-valikossa. Paina sitten enter-i kopioidaksesi valitut kohteet leikepöydälle.

Näytä yksityiskohta näyttää kohteen nimen ja sen tuloksen, ja oletuksena on Ei. Tarkastellaksesi yksityiskohtaisia tietoja, paina väli vaihtaaksesi arvoon Kyllä. Tämän jälkeen se näyttää pistekirjoituksella "kohteen nimi: lauseke = sen tulosarvo".

Poista-toimintoa käytetään muuttujakohteen poistamiseen luettelosta.

Voit poistaa kaikki tallennetut kohteet, jotka on tallennettu kohteeseen Hae kohteet. Valitse Poista kaikki tallennetut kohteet Muistifunktiot-valikosta tai paina enter-d laskuriviltä.

Tallenna kohteet on valintaikkuna, jonka avulla voit määrittellä muuttujia laskimen nykyisen lausekkeen tai tuloksen perusteella ja tallentaa ne myöhempää käyttöä varten. Valintaikkuna sisältää muokkausruudun muuttujan nimen kirjoittamista varten, Vahvista-painikkeen ja Peruuta-painikkeen. Valitse Tallenna kohteet Muistifunktiot-valikosta tai paina backspace-s laskuriviltä.

Kun valintaikkuna on avattu, kohdistus on Kohteen nimi - muokkausruudussa. Kirjoita muuttujalle nimi ja paina enter tai siirry kohtaan Vahvista ja paina enter. Nykyinen lauseke tai tulos tallennetaan sitten juuri määrittämäsi muuttujan nimellä.

Jos kirjoitat nimiä muuttujille, jotka on jo luotu, sinulta kysytään: "Korvaa funktio xx nykyisellä arvolla:". Jos kirjoitat funktioiden nimiä, kuten "sin", "cos" tai "pi", muuttujan nimeksi, sinua varoitetaan: "Kohteen nimi ei kelpaa.", sillä et voi käyttää näitä funktioita muuttujien nimissä.

Voit myös määrittellä muuttujia suoraan laskuriviltä kirjoittamalla "muuttuja=lauseke" ja painamalla enter tallentaaksesi muuttujan.

Jos valitset Tilastofunktiot, avautuu valintaikkuna, joka koostuu luetteluroidusta, jossa on kaikki tallennetut muuttujat ja niiden arvot, luetteluroidusta, joka näyttää useiden funktioiden tulokset, sekä Sulje-painikkeesta. Paina backspace-t aktivoidaksesi tämän funktion laskuriviltä.

Paina väli valitaksesi luettelosta jokaisen muuttujan, jonka haluat sisällyttää siihen tietojoukkoon, josta tilastot lasketaan. Siirry sarkaimella Tuloluettelo-kohtaan nähdäksesi valittujen muuttujien summa, keskiarvo, varianssi ja keskihajonta. Voit myös valita kohteita tuloluettelosta ja kopioida ne leikepöydälle.

11.2.4 SINIFUNKTIOT

Valitse Sinifunktiot Laskimen valikosta tai paina enter-s laskurivillä. Sinifunktioiden luettelo koostuu toiminnoista Sini, Arkussini ja Hyperbolinen sini. Jos painat enter jonkin näistä kolmesta funktiosta kohdalla, voit lisätä sen laskutoimitukseesi.

11.2.5 KOSINIFUNKTIOT

Valitse Kosinifunktiot Laskimen valikosta tai paina enter-i laskurivillä. Kosinifunktioiden luettelo koostuu toiminnoista Kosini, Arkuskosini ja Hyperbolinen kosini. Jos painat enter jonkin näistä kolmesta funktiosta kohdalla, laskutoimitus suoritetaan. Voit myös aktivoida jonkin kolmesta kosinifunktiosta painamalla niiden ensimmäistä kirjainta luettelossa.

11.2.6 TANGENTTIFUNKTIOT

Voit avata Tangenttifunktiot painamalla enter-t laskuriviltä tai valitsemalla Tangenttifunktiot Laskimen valikosta. Tangenttifunktioiden luettelo koostuu

toiminnoista Tangentti, Arkustangentti ja Hyperbolinen tangentti. Jos painat enter jonkin näistä kolmesta funktiosta kohdalla, laskutoimitus suoritetaan.

11.2.7 LOGARITMIFUNKTIOT

Voit avata Logaritmfunktiot painamalla enter-l laskuriviltä tai valitsemalla Logaritmfunktiot Laskimen valikosta.

Logaritmfunktiot on valintaikkuna, joka sisältää funktioluettelon, Vahvista-painikkeen ja Peruuta-painikkeen. Funktioluettelo koostuu toiminnoista Kymmenkantainen logaritmi ja Luonnollinen logaritmi. Jos painat enter jommankumman logaritmfunktion kohdalla, laskutoimitus lisätään laskurivillesi.

11.2.8 MUUNNA YKSIKKÖ

Muunna yksikkö -valintaikkuna mahdollistaa massan, pinta-alan, tilavuuden, etäisyyden ja lämpötilan mittojen muuntamisen metrijärjestelmästä brittiläiseen järjestelmään sekä muihin mittausstandardeihin ja saman järjestelmän sisäisiin mittayksiköihin. Se muuntaa myös useita ohjelmointiin ja tietokoneisiin liittyviä mittayksiköitä.

Avataksesi Muunna yksikkö -valintaikkunan, valitse Muunna yksikkö Laskimen valikosta tai paina enter-u missä tahansa Laskimessa.

Muunna yksikkö -valintaikkuna sisältää seuraavat kohteet: Yksikköluokka-yhdistelmäruutu, Nykyinen yksikkö -yhdistelmäruutu, Vaihda yksikköä -yhdistelmäruutu, Syötä luku -muokkausruutu, Muunna-painike, Peruuta-painike ja Tulos-staattinen ruutu. Voit liikkua valintaikkunan säätimien välillä käyttämällä näppäintä sarkain (F3 tai väli-pisteet 4-5) tai vaihto-sarkain (väli-F3 tai väli-pisteet 1-2). Käytä väli-piste 1 tai väli-piste 4 liikkuaaksesi kohteiden välillä yhdistelmäruuduissa.

Saatavilla olevat yksikköluokat ovat Etäisyys, Pinta-ala, Massa, Tilavuus, Lämpötila, Tiedot, Luku ja Teksti. Kun olet valinnut mittausluokan, Nykyinen yksikkö - ja Vaihda yksikköä -yhdistelmäruudut sisältävät valitsemaasi luokkaan kuuluvat mittayksiköt. Saatavilla olevat etäisyyden yksiköt ovat: Millimetrit, Senttimetrit, Metrit, Kilometrit, Tuumat, Jalat, Jaardit ja Mailit. Saatavilla olevat pinta-alan yksiköt ovat: Neliometri, Aari, Neliöjalka, Neliöjaardit, Eekkerit ja Hehtaarit. Saatavilla olevat massan yksiköt ovat: Grammat, Kilogrammat, Tonnit, Graani, Unssit ja Paunat. Saatavilla olevat tilavuuden yksiköt ovat: Desilitra, Millilitra, Litra, Kuutiosenttimetri, Kuutiometri, Kuutioituuma, Kuutiojalka, Kuutiojaardi, Gallona, Nesteunssi, Kupit ja Kvartit. Saatavilla olevat lämpötilan yksiköt ovat: Celsius, Fahrenheit ja Kelvin.

Saatavilla olevat tiedon yksiköt ovat bitti, tavu, kilotavu, megatavu ja gigatavu. Saatavilla olevat lukuyksiköt ovat Heksa, desimaali ja binääri. Lopuksi tekstin muuntaminen mahdollistaa minkä tahansa tekstimerkin ASCII-vastineen selvittämisen.

Valitse yksikkö, josta muunnetaan, ensimmäisessä yhdistelmäruudussa. Valitse yksikkö, johon muunnetaan, Vaihda yksikköä -yhdistelmäruudussa. Kirjoita muunnettava luku Syötä luku -muokkausruutuun. Lopuksi muuntaaksesi mitan, siirry sarkaimella Muunna-painikkeeseen ja paina enter. Jos haluat peruuttaa muunnoksen, siirry sarkaimella Peruuta-painikkeeseen ja paina enter. Kun aktivoit Muunna-painikkeen, muunnostulos näytetään Tulos-staattisessa ruudussa.

11.2.9 KOPIOI LEIKEPÖYDÄLLE

Kopioi leikepöydälle -toimintoa käytetään lausekkeen tai tuloksen kopioimiseen leikepöydälle, jotta voit liittää sen asiakirjaan. Voit myös käyttää jopa 40 riviä laskuhistoriaa ja kopioida myös ne. Paina enter valikon Kopioi leikepöydälle -vaihtoehdon kohdalla, tai paina enter-c laskurivillä

kopioidaksesi nykyisen lausekkeen. Voit nyt liittää laskutoimituksen Muistion asiakirjaan tai johonkin toiseen laitteeseen sovellukseen.

Päästäksesi kumulatiiviseen laskuhistoriaan, paina enter-h. Voit sitten käyttää normaaleja valintakomentoja valitaksesi ne historian rivit, jotka haluat kopioida. Paina väli-d poistaaksesi kohteen kumulatiivisesta historiasta.

11.2.10 PALAUTA KAAVA

Tuloksen tarkastelun jälkeen saatat joskus haluta palauttaa mieleen, mitä lauseketta käytit kyseisen tuloksen saamiseksi. Palauta kaava -toiminto mahdollistaa juuri syöttämäsi lausekkeen palauttamisen.

Kun tuloksesi näytetään, paina enter-r, tai valitse valikosta Palauta kaava.

Syöttämäsi lauseke nykyisen tuloksen saamiseksi näytetään.

11.2.11 VALINTA-ASETUKSET

Voit aktivoida Valinta-asetukset painamalla enter valikon vaihtoehdon kohdalla, tai paina laskuriviltäsi enter-o.

Valinta-asetukset-valintaikkuna sisältää yhdistelmäruutuja eri asetusten muuttamiseen, OK-painikkeen ja Peruuta-painikkeen. Saatavilla olevat asetukset ovat Kulman yksikkö:, Laskimen pistetaulukko:, Näytettävät desimaalit ja Näytä käyttäen tieteellistä merkintätapaa. Voit liikkua säätimien välillä käyttämällä F3 tai väli-F3. Käytä väli muuttaaksesi kunkin asetuksen arvoa.

Kun asetat kulman yksikköä, ja valitset Radiaanit, voit saada pii-arvon käyttäessäsi trigonometristä funktiota. Jos valitset Asteet ja aktivoit piin, saat väärän vastauksen, koska tämä ei ole kelvollinen laskutoimitus.

Voit asettaa Laskimen pistetaulukon tietokonepistekirjoitukseen, Nemethiin tai UEB-matematiikkaan aiemmin kuvatulla tavalla. Voit käyttää väli-g muuttaaksesi tätä asetusta missä tahansa laskimessa.

11.3 Näytä aika ja päivämäärä

Tämän toiminnon avulla voit tarkistaa nykyisen päivämäärän ja ajan. Siirry Apuohjelmat-valikon kohtaan Näytä aika ja päivämäärä ja paina enter. Voit myös tarkistaa ajan ja päivämäärän mistä tahansa Braille eMotion 40:n kohdasta painamalla väli-t tai painamalla pitkään lisää äänenvoimakkuutta -painiketta. Painamalla sarkainta voit näyttää kuluvan päivän päivämäärän.

11.4 Herätys

Tämän toiminnon avulla voit asettaa useita herätyksiä muistuttamaan toistuvista tapahtumista tai herättämään sinut eri aikoina eri viikonpäivinä. Avataksesi Herätyksen, siirry Apuohjelmat-valikossa väli-piste 1:llä tai väli-piste 4:llä kohtaan Herätys ja paina enter. Voit käynnistää Herätyksen mistä tahansa laitteen kohdasta painamalla F3-a. Jos et ole vielä asettanut aikaa tai päivämäärää Braille eMotion 40:ssä, laite kysyy: "Aseta aika:". Kun olet asettanut ajan, Braille eMotion 40 näyttää Herätys-valintaikkunan.

Herätys-valintaikkuna sisältää 5 kohdetta: herätysluettelo, Lisää-painike, Muokkaa-painike, Poista-painike ja Sulje-painike. Siirry säätimestä toiseen painamalla F3 ja väli-F3. Selaa herätysluetteloä painamalla väli-piste 1 ja väli-piste 4. Voit myös lisätä herätyksen painamalla enter-a, muokata sitä painamalla enter-m ja poistaa herätyksen painamalla väli-d.

Lisää herätys -valintaikkuna sisältää: Aseta aika, Näyte, Toisto, Herätyksen kesto, Herätysäänen toistoväli, Herätysäänen toistokerrat, Vahvista-painike ja Peruuta-painike.

Kun herätys soittaa, pistenäytöllä lukee: "Herätys. Paina Esc pysäyttääksesi sen."

Kun avaat Herätys-valintaikkunan, Braille eMotion 40 näyttää Aseta aika -kentän. Arvoksi on asetettu nykyinen aika tai aiemmin määritetty aika. Tässä voit kirjoittaa ajan suoraan tai asettaa ajan pikavalintanäppäimillä, kuten on selitetty tämän käyttöohjeen Aika ja päivämäärä -osiossa.

Siirry sarkaimella seuraavaan kenttään ja valitse herätykselle jokin 3 herätysäänestä, värinä tai mediatiedosto. Vaihda herätysääntä painamalla väli-piste 1 tai väli-piste 4. Kun liikut äänien välillä, eri herätysäänät soitetaan. Kun tulet 4. vaihtoehtoon, Värinämoottori, Braille eMotion 40 tuottaa pitkän värinän, joka vastaa värinää, jonka tuntisit, jos valitsisit tämän vaihtoehdon herätykseesi.

Jos valitset Mediatiedosto, siirry sarkaimella Tiedoston nimi -painikkeeseen ja paina enter selataksesi tiedostoa, jota haluat käyttää herätysäänenä. Sinut siirretään Tiedostonhallinta-säätimeen siten, että kohdistin on Media-kansion sisällä. Etsi haluamasi tiedosto ja paina enter.

Kun olet valinnut haluamasi herätystyyppin, siirry sarkaimella seuraavaan kenttään.

Toisto-kentässä voit asettaa, minä viikonpäivinä herätys soi. Vaihtoehtoja on neljä: Pois, Kerran, Viikonpäivät ja Joka päivä. Jos Toisto-asetuksena on Pois, herätys ei soi määritettynä aikana riippumatta siitä, miten valintaikkunan muut vaihtoehdot on asetettu.

Kesto-vaihtoehto asettaa ajan, jonka herätys soi. Vaihtoehdot ovat 1 minuutti, 2 minuuttia tai 3 minuuttia. Jos asetat soiton kestoksi 1 minuutti, herätys soi minuutin ajan ja vaikenee sitten. Pysäyttääksesi herätyksen ennen kuin minuutti on kulunut, paina backspace-enter.

Herätysäänen toistoväli määrittää ajan, joka kuluu herätysten välillä. Esimerkiksi, jos asetat toistoväliksi kolme minuuttia, herätys soi uudelleen 3

minuutin kuluttua sen jälkeen, kun se on lakannut soimasta. Käytettävissä olevat asetukset ovat 1, 3, 5, 10, 15 tai 40 minuuttia.

Jos herätystä ei sammuteta painamalla backspace-enter, se toistuu Herätysäänen toistokerrat -vaihtoehdossa asettamasi kertamäärän mukaisesti. Käytettävissä olevat asetukset ovat 1 - 10.

Paina enter tallentaaksesi asetukseksi tai väli-z peruuttaaksesi herätyksen asettamisen.

11.5 Sekuntikello

Voit käynnistää Sekuntikellon mistä tahansa laitteen kohdasta painamalla F3-w. Voit myös siirtyä siihen Apuohjelmat-valikossa ja painaa enter.

Näytölle tulee "00:00:00". Paina enter käynnistääksesi sekuntikellon. Paina enter uudelleen keskeyttääksesi, jolloin Braille eMotion 40 ilmoittaa kuluneen ajan ja näyttää sen pistekirjoituksella. Painamalla enter uudelleen sekuntikello käynnistyy taas.

Jos painat backspace sekuntikellon ollessa keskeytettynä tai käynnissä, Braille eMotion 40 ilmoittaa kuluneen ajan ja nollautuu lukemaan "00:00:00". Sekuntikellon käydessä painamalla väli kuulet kuluneen ajan. Koska sekuntikello on edelleen käynnissä, pistenäyttö näyttää jatkuvasti ajan kulumista sekunti sekunnilta.

Paina väli-F2 lopettaaksesi ajan näyttämisen. Jos painat väli-F2 uudelleen, aika näkyy jälleen.

Siirry sarkaimella Ajastimeen. Sinua pyydetään kirjoittamaan tunnit, minuutit ja sekunnit. Kirjoita kaksinumeroinen luku tunneille, minuuteille ja sekunneille käyttämällä tietokonepistekirjoitusta tai lyhentämätöntä pistekirjoitusta. Sinun ei tarvitse käyttää numeromerkkiä. Jos painat enter kirjoittamatta mitään numeroita, Ajastin aloittaa lähtölaskennan oletusajasta,

joka on asetettu yhteen minuuttiin. Kun Ajastin on käynnistetty, se näyttää "Lähtölaskenta xx minuuttia" ja alkaa käydä.

Paina enter Ajastimen kohdalla, ja Braille eMotion 40 kertoo jäljellä olevan ajan ja keskeyttää lähtölaskennan. Paina enter uudelleen käynnistääksesi ajastimen uudelleen. Painamalla backspace Ajastin nollautuu. Jos ajastin saavuttaa nollan, kuuluu 10 sekuntia kestävä äänimerkki ja Ajastin nollautuu. Jos painat backspace-enter äänimerkin soidessa, äänimerkki pysähtyy, ajastin nollautuu ja on valmis vastaanottamaan uuden ajan.

Poistuaksesi Sekuntikello-ohjelmasta, paina väli-z.

11.6 Varmuuskopioi/palauta flash-levy

Varmuuskopioi/palauta flash-levy -apuohjelman avulla voit luoda salasanalla suojatun zip-varmuuskopion flash-levysi tiedoista SD-kortille tai liitetulle USB-asemalle. Voit suorittaa tämän apuohjelman painamalla k Apuohjelmat-valikossa tai F3-p mistä tahansa laitteen kohdasta.

Sinut siirretään Varmuuskopioi-painikkeeseen, joka ilmoittaa myös varmuuskopioitavien tietojen määrän. Voit painaa F3 tai väli-F3 päästäksesi Palauta- ja Sulje-painikkeisiin.

Painamalla enter Varmuuskopioi-painikkeen kohdalla sinut siirretään luetteloon käytettävissä olevista asemista, joille voit tallentaa varmuuskopion, ja jokaisen kohdalla ilmoitetaan vapaan tilan määrä. Paina enter sen aseman kohdalla, jota haluat käyttää.

*Huomaa: Suosittelemme käyttämään ExFat-SD-kortteja tai yli 64 Gt:n asemia. Yli 4 Gt:n zip-tiedostoa ei ole mahdollista luoda FAT32-asemalle tai -kortille, ja useimmat varmuuskopiot ovat yli 4 Gt, koska käyttäjän flash-levylle mahtuu lähes 44 Gt tietoa.

Kun olet valinnut aseman, sinua pyydetään luomaan salasana. Jos haluat suojata zip-varmuuskopiosi salasanalla, kirjoita tietokonemuokkausruutuun salasana, jossa on enintään 8 merkkiä. Paina F3 kirjoittaaksesi salasanan

uudelleen. Jos et halua käyttää salasanaa, siirry sarkaimella vielä kerran kohtaan Älä käytä salasanaa ja paina enter.

Braille eMotion 40 luo pakatun varmuuskopion ja ilmoittaa edistymisen prosentteina. Kun se on valmis, laite päivittää tiedostojärjestelmän. Tämä voi kestää muutaman minuutin. Lopuksi sinulta kysytään, haluatko irrottaa levyn. Jos haluat irrottaa aseman välittömästi, valitse kyllä, muuten tiedostojärjestelmä ei välttämättä pysy ehjänä. Jos aiot jättää levyn kytketyksi joksikin aikaa, voit valita ei. Kun irrotat sen myöhemmin, järjestelmän pitäisi toimia oikein.

Kun varmuuskopio on valmis, varmuuskopioaseman juureen ilmestyy kansio nimeltä "Braille eMotion 40 Backup", joka sisältää zip-tiedoston Braille eMotion 40 -laitteen nimellä sekä kellonajalla ja päivämäärällä.

Palauttaaksesi varmuuskopion, valitse asema ja sitten varmuuskopiotiedosto palautusvalintaikkunasta. Jos suojasit varmuuskopiosi salasanaalla, sinua pyydetään syöttämään salasana ennen kuin palautus alkaa.

11.7 Alusta

VAROITUS!! Braille eMotion 40 mahdollistaa flash-levyn alustamisen korruptoitumisongelmien ratkaisemiseksi ja/tai sisäisen aseman tyhjentämiseksi. Flash-levyn alustaminen poistaa kaiken flash-levyllä olevan sisällön. Ole erittäin varovainen suorittaessasi tätä komentoa. Jos suoritat tämän komennon, menetät kaikki tietosi. ET pysty palauttamaan näitä tietoja, kun komento on suoritettu. Alustaaksesi flash-levyn, pidä home-näppäintä painettuna samalla kun käynnistät laitteen sen ollessa kokonaan sammutettu.

Pääset Alusta-toimintoon myös painamalla f Apuohjelmat-valikossa. Voit myös käynnistää sen mistä tahansa Braille eMotion 40:n kohdasta painamalla F3-f.

Kun alustat minkä tahansa levyn Braille eMotion 40:ssä, kaikki tiedot poistetaan. Siksi ennen alustamista on suositeltavaa varmuuskopioida kaikki tärkeät tiedot, jos se on mahdollista.

1) Paina Apuohjelmat-valikossa enter kohdassa Alusta, ja kohdistin on flash-levy -kohdassa. Paina enter tai valitse toinen levy luettelosta ja paina enter.
*Huomaa: levy alustetaan sen nykyisen tiedostojärjestelmän mukaan, FAT32 tai ExFat.

2) Sinulta kysytään: "Alustetaanko flash-levy? Kyllä". Paina enter.

3) Sinulta kysytään: "Kaikki tiedot menetetään. Jatketaanko? Kyllä". Paina enter.

4) Laite ilmoittaa "Alustetaan flash-levy" ja alustus käynnistyy.

5) Kun alustus on valmis, palaat levyluetteloon.

Peruuttaaksesi alustuksen paina väli tai paina enter Ei-kohdassa vaiheessa 2 tai 3.

11.8 Uniajastin

Voit asettaa uniajastimen sammuttamaan Braille eMotion 40:n määritetyn ajan kuluessa riippumatta siitä, mitä olet tekemässä.

Asettaaksesi uniajastimen, siirry Apuohjelmat-valikon kohtaan Uniajastin ja paina enter. Tai paina väli-j mistä tahansa laitteen kohdasta.

Sinulta kysytään: "Uniajastin: 0". Kirjoita uniajastimen minuuttimäärä muokkausruutuun. Käytettävissä olevat asetukset ovat välillä 0 - 180. Paina enter.

Kun uniajastin on asetettu, laite sammuu määritetyn ajan kuluessa, vaikka se olisi aktiivisena. Jos asetat uniajastimeksi "5" minuuttia ja painat väli-j

(pisteet 2-4-5) 2 minuutin kuluttua, muokkausruudussa näkyy "3", mikä osoittaa jäljellä olevan ajan ennen kuin uniajastin sammuttaa laitteen.

11.9 Päivitä Braille eMotion 40:n laiteohjelmisto

Tämän apuohjelman avulla voit päivittää Braille eMotion 40:n joko Internet-yhteyden kautta tai päivitystiedostot sisältävältä ulkoiselta tietovälineeltä. Jos valitset Yhdistetty-menetelmän, varmista, että sinulla on aktiivinen Internet-yhteys ennen päivityksen yrittämistä. Kun päivität Braille eMotion 40:n, asetukset yleensä säilyvät. Kuitenkin, jos laiteohjelmiston asetusarvoihin on tehty muutoksia, kaikki asetukset alustetaan. Siksi on suositeltavaa varmuuskopioida asetuksesi käyttämällä Asetukset-valikon Varmuuskopioi/palauta-apuohjelmaa. Flash-levyllä olevat tiedot on suojattu. Suosittelemme kuitenkin tiedostojen varmuuskopiointia ennen Braille eMotion 40:n laiteohjelmiston päivittämistä, sillä odottamattomia ongelmia voi ilmetä.

- Huomaa: Päivitystä ei voi peruuttaa sen käynnistyttyä. Et saa nollata laitetta päivityksen aikana. Laite on pidettävä kytkettynä verkkovirtaan koko päivitysprosessin ajan. Suosittelemme, ettet koske Braille eMotion 40 -laitteeseen sen päivittyessä. Braille eMotion 40:n päivittäminen voi kestää jopa 60 minuuttia, mahdollisesti jopa kauemmin riippuen Internet-yhteytesi nopeudesta ja asennettujen sovellusten määrästä.
- Huomaa myös: päivitystiedostot tallennetaan tilapäisesti flash-levylle asennusta varten. Jos flash-levyllä ei ole riittävästi muistia käytettävissä, Braille eMotion 40 ei pysty päivittymään ennen kuin teet tilaa päivitystiedostoille.

Pääset Päivitä laiteohjelmisto -vaihtoehtoon Apuohjelmat-valikon kautta tai voit käynnistää sen mistä tahansa laitteen kohdasta käyttämällä F3-u.

Kun olet valinnut päivitysmenetelmäsi ja päivitystiedostot on ladattu tai havaittu, Braille eMotion 40 purkaa kaikki tarvittavat ohjelmätiedostot. Edistymisestä ilmoitetaan muutaman sekunnin välein.

Tämän jälkeen Braille eMotion 40 käynnistyy uudelleen ja järjestelmätiedostot päivitetään. Tämän prosessin aikana ei ole puhetta, mutta edistyminen näkyy pistekirjoituksella prosentteina.

Kun tämä on valmis, kaikki sovellukset päivitetään.

Kun järjestelmätiedostot on päivitetty ja sovellukset alustettu, ohjelmisto latautuu ja käynnistyy. Tämän prosessin aikana Braille eMotion 40 näyttää pistekirjoituksella "Starting Braille eMotion 40", ja oikealle ilmestyy muuttuvista pisteistä koostuva edistymisilmaisina.

Kun järjestelmä käynnistyy uudelleen, jos laiteohjelmistossa ei ole uusia tai muuttuneita asetusarvoja, Päävalikko latautuu ja asetukset palautetaan. Jos asetusarvoja on muutettu, kaikki asetukset alustetaan, järjestelmä käynnistyy ja suorittaa Pikaoppaan.

Kun järjestelmä käynnistyy päivitysprosessin päätteeksi, näytetään julkaisutiedote. Paina F4 poistuaksesi Päävalikkoon. Jos haluat tallentaa julkaisutiedotteen Documents-kansioon, siirry sarkaimella Tallenna-painikkeeseen ja paina enter. Voit näyttää sen uudelleen milloin tahansa painamalla Päävalikossa F2-F3-r.

11.9.1 BRAILLE EMOTION 40:N LAITEOHJELMISTON PÄIVITTÄMINEN INTERNETIN KAUTTA

Päivittääksesi Braille eMotion 40:n laiteohjelmiston Internetin kautta, toimi seuraavasti:

1) Varmista, että olet yhdistettynä Internetiin ja kytkettynä verkkovirtaan. Paina enter Apuohjelmat-valikon kohdassa Päivitä Braille eMotion 40:n laiteohjelmisto.

2) Paina enter kohdassa Päivitys: Yhdistetty. Braille eMotion 40 muodostaa yhteyden HIMS-palvelimeen, ja nykyistä ohjelmistoversiotasi verrataan HIMS-palvelimen versioon. Sinua pyydetään jatkamaan päivitystä.

3) Braille eMotion 40 alkaa ladata päivitystiedostoja. Päivitys on kooltaan noin 1,3 Gt. Tästä johtuen lataus voi kestää kauan Internet-yhteytesi nopeudesta riippuen. Jos päivitys epäonnistuu, saatat saada viestin "Ei Internet-yhteyttä". Yrittääksesi päivitystä uudelleen, paina väli-z peruuttaaksesi ja valitse Päivitä Braille eMotion 40:n laiteohjelmisto uudelleen. Jos yhteys onnistuu, päivitystiedostot ladataan.

4) Päivitystiedostojen lataamisen jälkeen Braille eMotion 40 aloittaa automaattisesti päivitysprosessin. Muista, ettet saa koskea Braille eMotion 40 -laitteeseen ennen kuin päivitys on valmis, sillä näppäinten painaminen, nollaus tai laitteen irrottaminen voi keskeyttää päivitysprosessin ja johtaa epätäydelliseen asennukseen. Kun päivitys on valmis, palaat ohjelmavalikkoon ja laite ilmoittaa "Tiedostonhallinta".

5) Kun päivitys on valmis, tarkista ohjelmistoversio painamalla väli-v ohjelmavalikossa.

11.9.2 BRAILLE EMOTION 40:N LAITEOHJELMISTON PÄIVITTÄMINEN LEVYLTA

Päivittääksesi Braille eMotion 40:n laiteohjelmiston levyltä, toimi seuraavasti:

1) Lataa päivitystiedosto HIMS:n verkkosivustolta. Huomaa: tiedosto on .bin-tiedosto, mutta jotkin Windows-versiot voivat nimetä sen uudelleen .zip-tiedostoksi. Älä pura tätä tiedostoa. Nimeä vain tiedostotunniste takaisin muotoon .bin. Kopioi tiedosto ulkoisen tallennuslaitteen, kuten SD-kortin tai USB-muistitikun, juureen.

- 2) Liitä SD-kortti tai USB-asema Braille eMotion 40 -laitteeseen ja varmista, että Braille eMotion 40 on kytketty verkkovirtaan. Paina sitten enter Apuohjelmat-valikon kohdassa Päivitä Braille eMotion 40:n laiteohjelmisto.
- 3) Näytölle tulee Päivitys: Yhdistetty. Paina väli-piste 4 siirtyäksesi Päivitys: Ei yhdistetty -vaihtoehtoon. Paina enter.
- 4) Jos käytät jo ohjelmiston uusinta versiota, sinulta kysytään, haluatko jatkaa päivitystä. Jos painat enter kohdassa Ei, päivitys peruutetaan. Paina väli vaihtaaksesi vaihtoehtojen Kyllä ja Ei välillä.
- 5) Braille eMotion 40 aloittaa päivitysprosessin. Muista, ettet saa koskea Braille eMotion 40 -laitteeseen ennen kuin päivitys on valmis. Kun päivitys on valmis, palaat ohjelmavalikkoon ja näytölle tulee "Tiedostonhallinta".
- 6) Kun päivitys on valmis, tarkista ohjelmistoversio painamalla väli-v ohjelmavalikossa.

12 Ohje

Ohje-valikko sisältää selattavan version Braille eMotion 40:n käyttöohjeesta sekä yleisiä tietoja Braille eMotion 40 -laitteestasi. Päästäksesi käyttöohjeeseen avaa Ohje-valikko ja paina enter kohdassa Käyttöohje.

Voit myös käynnistää käyttöohjeen mistä tahansa laitteessa painamalla F1-h.

Käyttöohje latautuu, ja sinut ohjataan Siirtymisvalikkoon. Käytä komentoja väli-piste 1 ja väli-piste 4 siirtyäksesi osioon, jonka haluat lukea. Paina F3 aktiivisen osion aliosioihin siirtymistä varten. Käytä sitten jälleen komentoja väli-piste 1 ja väli-piste 4 selataksesi aliosioita. Palataksesi rakenteessa tason taaksepäin paina väli-F3.

Paina enter kohdistetun osion kohdalla avataksesi ohjeen kyseisestä kohdasta ja aloita lukeminen. Siirtymisnäppäimet ovat samat kuin

Muistiossa. Luettelo siirtymisnäppäimistä löytyy luvusta 5. Voit palata Siirtymisvalikkoon milloin tahansa painamalla väli-n.

Kun luet käyttöohjetta Braille eMotion 40 -laitteessa, voit etsiä tekstiä painamalla väli-f. Kirjoita etsittävä teksti ja paina enter. Voit etsiä hakemasi tekstin seuraavan esiintymän painamalla enter-f.

Johdanto-osio opastaa Braille eMotion 40 -laitteen fyysisiin ominaisuuksiin ja antaa yleiskatsauksen sen toiminnallisuudesta.

Osio Perustoiminnot antaa yleiskatsauksen Braille eMotion 40 -laitteen toiminnoista ja käytöstä.

Osio Pistenäytön mukauttaminen tarjoaa selityksen ajan ja päivämäärän asetuksille, Internet-asetuksille, Bluetooth-yhteydelle sekä Pistekirjoitusvalinnoille, Äänivalinnoille ja Yleisille valinnoille. Se neuvoo, kuinka voit käyttää näitä määrittääksesi Braille eMotion 40 -laitteen omien mieltymystesi mukaisesti.

Useimmat jäljellä olevista osioista käsittelevät Braille eMotion 40 -laitteen kutakin toimintoa yksityiskohtaisesti.

Komentoyhteenvedo-osio on pikaopas Braille eMotion 40 -laitteen kaikkien ohjelmien pikanäppäimiin. Se on hyödyllinen, kun haluat vain tietää toiminnon suorittamiseen tarvittavan näppäinkomennon lukematta tietyn ohjelman koko ohjetta.

Voit myös saada ohjeita suorittamaasi tiettyyn tehtävään. Käytä komentoa väli-h missä tahansa ohjelmassa nähdäksesi luettelon kyseisessä ohjelmassa käytettävissä olevista näppäinkomennoista.

13 Yhdistettävyyden näppäinkomennot

13.1 Yleiset yhdistettävyyden komennot

Aktivoi yhdistettävyytila: paina yhdistettävyyispainiketta

Avaa Yhdistettävyyss-valikko: yhdistettävyysspainikkeen pitkä painallus
Siirry seuraavaan aktiiviseen yhteyteen: väli-yhdistettävyysspainike
Siirry edelliseen aktiiviseen yhteyteen: backspace-yhdistettävyysspainike
Katkaise nykyinen yhteys: väli-d
Poista nykyinen yhteys: enter-d
Vaihda Perinteinen USB-tuki -yhteyteen: center-backspace-u
Vaihda USB HID -pistenäyttö -yhteyteen: center-enter-u
Vaihda Bluetoothiin: center-enter-b
Avaa Paritettujen laitteiden luettelo: center-l
Käynnistä Bluetooth-paritustila: center-c
Kytke Bluetooth-äänien lähetys päälle/pois: center-enter-a
Vaihda sisäisten ohjelmien ja päätetilan välillä: center-väli
Sulje Yhdistettävyyss: backspace-väli-z

13.2 JAWS for Windows -komennot

13.2.1 YLEISET KOMENNOT:

Mykistä puhe: Ctrl

Avaa Käynnistä-valikko: F1

Napsauta hiiren kakkospainiketta: F2

Sarkain: F3

Esc: F4

Vaihto-sarkain: väli-F3

Alt-sarkain: F2-F3

Alt-enter: Alt-enter

Alt ja hiiren ykköspainikkeen napsautus: Alt-piste 5

Luettele ilmaisinalueen kuvakkeet: enter-l

Näytä ilmoitushistoria: enter-n

Siirry työpöydälle: home

Ilmoita akun ja latauksen tila: backspace-väli-b

Ilmoita akun ja yhteyden tila: backspace-väli-w

Ilmoita järjestelmän aika: väli-t

Ilmoita viimeisin ilmoitus: väli-pisteet 1-2-3-4-5-6

Edistymispalkin ilmoitukset päälle/pois: backspace-p

Lue korostettu sana kontekstissa: backspace-väli-c

Lue ikkunan otsikko: backspace-väli-t

Lue ikkunan alaosa: enter-pisteet 4-5-6

Lue valintaikkuna sarkainjärjestyksessä: enter-b

Aktivoi Lue kaikki -toiminto: enter-g

Liikkumisen pikanäppäimet päälle/pois: väli-q

13.2.2 LIIKKUMIS- JA VALINTAKOMENNOT:

Edellinen kappale: väli-pisteet 2-3

Seuraava kappale: väli-pisteet 5-6

Page Up: väli-pisteet 1-2-6

Page Down: väli-pisteet 3-4-5

Home / rivin alku: väli-pisteet 1-3

End / rivin loppu: väli-pisteet 4-6

Tiedoston alku: väli-pisteet 1-2-3

Tiedoston loppu: väli-pisteet 4-5-6

Seuraava asiakirjaikkuna: backspace-n

Sulje asiakirjaikkuna: Ctrl-pisteet 2-5-6

Sulje luettelualue: Ctrl-l

Näytä linkkiluettelo: backspace-väli-l

JAWS-etsi: väli-f

JAWS etsi seuraava: enter-f

JAWS etsi edellinen: backspace-f

Valitse edellinen rivi: backspace-väli-piste 1

Valitse edellinen sana: backspace-väli-piste 2

Valitse edellinen merkki: backspace-väli-piste 3

Valitse seuraava rivi: väli-enter-piste 4

Valitse seuraava sana: väli-enter-piste 5

Valitse seuraava merkki: väli-enter-piste 6

Lue valittu teksti: backspace-väli-s

Kopioi leikepöydälle: Ctrl tai enter-c

Leikkaa leikepöydälle: Ctrl tai enter-x

Liitä leikepöydältä: Ctrl tai enter-v

Lähetä ikkunan teksti leikepöydälle: backspace-w

Kumoa: Ctrl tai enter-z

13.2.3 PUHEEN JA PISTENÄYTÖN ASETUSKOMENNOT

Vähennä puheen äänenvoimakkuutta: backspace-F1

Vähennä puheen nopeutta: väli-F1

Laske puheen korkeutta: enter-F1

Lisää puheen äänenvoimakkuutta: backspace-F4

Lisää puheen nopeutta: väli-F4

Nosta puheen korkeutta: enter-F4

Mykistä puhesyntetisaattori: backspace-F2

Aseta näppäinkaiku: enter-F2

Aseta välimerkkitaso: enter-F3

Aseta näytön kaiku: väli-s

Säädä JAWSin puheliaisuutta: väli-v

Puhehistoria päälle/pois: backspace-väli-h

Mykistä puhe: backspace-enter

Vieritä pistenäyttöä vasemmalle: vieritys ylös tai vasen kohdistin

Vieritä pistenäyttöä oikealle: vieritys alas tai oikea kohdistin

Aseta pistenäkö: Alt-v

Jaettu vieritys vasemmalle: backspace-väli

Jaettu vieritys oikealle: väli-enter

Näytä aika tilasoluissa: väli-pisteet 3-4

Taulukon otsikoiden pistenäyttö päälle/pois: backspace-väli-t

Taulukon solujen lukeminen pistenäytöllä päälle/pois: enter-t

Merkintä pisteillä pois: backspace-väli-m

Vaihda pistekirjoitustyyppiä: backspace-g

13.2.4 JAWS-KOMENNOT:

Asiakirjan tekstintunnistus (OCR): enter-o

Suorita JAWS-hallinta: backspace-pisteet 2-3

Käynnistä JAWS-tehtäväluettelo: F1-F4

13.3 NVDA-komennot

13.3.1 ALKUPERÄINEN NVDA-NÄPPÄINKARTTA

Siirrä pistesoluun: kohdistimen siirtonäppäin

Vieritä pistenäyttöä taaksepäin: vieritys ylös tai vasen kohdistin

Vieritä pistenäyttöä eteenpäin: vieritys alas tai oikea kohdistin

Siirry nykyiseen kohdistukseen: vieritys ylös-vieritys alas

Ctrl: F1

Windows-näppäin: F3

Alt: väli-m tai F2

Vaihto: vasen kohdistin

Insert: väli-i tai oikea kohdistin

Sovellusnäppäin: väli-p tai F2

Caps Lock: väli-u

Sarkain: väli-pisteet 4-5 tai F3

Vaihto-Alt-sarkain: F1-F2-F3

Alt-sarkain: F2-F3

Vaihto-sarkain: väli-pisteet 1-2 tai väli-F3

Alt-F4: väli-z

Home: väli-pisteet 1-3

End: väli-pisteet 4-6

Ctrl-home: väli-pisteet 1-2-3

Ctrl-end: väli-pisteet 4-5-6

Page Up: väli-pisteet 1-2-6

Page Down: väli-pisteet 3-4-5

Ctrl-Page Up: väli-enter-pisteet 1-2-6

Ctrl-Page Down: väli-enter-pisteet 3-4-5

Ylänuoli: väli-piste 1

Alanuoli: väli-piste 4

Ctrl-ylänuoli: väli-pisteet 2-3

Ctrl-alanuoli: väli-pisteet 5-6

Alt-ylänuoli: backspace-väli-pisteet 2-3

Alt-alanuoli: backspace-väli-pisteet 5-6

Vaihto-ylänuoli: väli-vieritys ylös

Vaihto-alanuoli: väli-vieritys alas

Vasen nuoli: väli-piste 3

Oikea nuoli: väli-piste 6

Ctrl-vasen nuoli: väli-piste 2

Ctrl-oikea nuoli: väli-piste 5

Alt-vasen nuoli: backspace-väli-piste 2

Alt-oikea nuoli: backspace-väli-piste 5

Esc: väli-e tai F4

Delete: väli-d

F1: väli-h

F3: väli-enter-c

F4: backspace-F1

Windows-b: F3-b

Windows-d: F3-d

13.3.2 Yleiset USB HID -pistenäyttökomennot

Vieritä pistenäyttöä taaksepäin: vieritys ylös tai vasen kohdistin

Vieritä pistenäyttöä eteenpäin: vieritys alas tai oikea kohdistin

Siirrä pistesoluun: kohdistimen siirtonäppäin

Vaihda pistenäytön sidontaa: vieritys ylös-vieritys alas

Ylänuoli: väli-piste 1

Alanuoli: väli-piste 4

Vasen nuoli: väli-piste 3

Oikea nuoli: väli-piste 6

Vaihto-sarkain: väli-pisteet 1-3

Sarkain: väli-pisteet 4-6

Alt: väli-m

Esc: väli-e

Enter: piste 8

Windows-näppäin: väli-pisteet 3-4

Alt-sarkain: väli-t

NVDA-valikko: väli-n

Windows-d: väli-d

Lue kaikki -toiminto: väli-pisteet 1-2-3-4-5-6

13.4 VoiceOver-komennot Macille

13.4.1 YLEISET JA SIIRTYMINENNEN

Siirry edelliseen kohteeseen: väli-piste 1

Siirry seuraavaan kohteeseen: väli-piste 4

Siirry ylös: väli-piste 3

Siirry alas: väli-piste 6

Siirry ensimmäiseen kohteeseen: väli-pisteet 1-2-3 tai F1

Siirry viimeiseen kohteeseen: väli-pisteet 4-5-6 tai F2

Aloita vuorovaikutus: väli-pisteet 2-3-6

Lopeta vuorovaikutus: väli-pisteet 3-5-6

Kohteen valitsin: väli-i

Etsi: väli-f

Siirry valikkoriville: väli-s tai Ctrl

Avaa pikavalikko: väli-pisteet 2-5

Esc: väli-pisteet 1-2

Vieritä vasemmalle yksi sivu: väli-pisteet 2-4-6

Vieritä oikealle yksi sivu: väli-pisteet 1-3-5

Vieritä ylös yksi sivu: väli-pisteet 3-4-5-6

Vieritä alas yksi sivu: väli-pisteet 1-4-5-6

Lue näytettävä sivunumero tai rivit: väli-pisteet 3-4

Valitse edellinen roottorin asetus: väli-pisteet 2-3

Valitse seuraava roottorin asetus: väli-pisteet 5-6

Suorita toiminto kohteelle: väli-pisteet 3-6

Siirry Dockiin: F3

Siirry työpöydälle: F4

Lisää äänenvoimakkuutta: väli-pisteet 3-4-5

Vähennä äänenvoimakkuutta: väli-pisteet 1-2-6

Lue sivu ylhäältä: väli-w

Lue VoiceOver-kohdistimen sisältö: väli-r

Lue tekstin määreet: väli-pisteet 2-3-4-5-6

Valitse kaikki: väli-pisteet 2-3-5-6

Valitse vasemmalta: väli-pisteet 2-3-5

Valitse oikealta: väli-pisteet 2-5-6

13.4.2 VOICEOVER JA PISTENÄYTTÖ

Avaa VoiceOver-työkalu: väli-u

Näyttöverho päälle/pois: väli-pisteet 1-2-3-4-5-6

Keskeytä tai jatka puhetta: väli-p

Puhe päälle/pois: väli-m

Avaa VoiceOver-ohje: väli-h tai home

Näppäimistöohje päälle/pois: väli-k

Luo mukautettu nimike: väli-pisteet 1-2-3-4-6

Pikasiirtyminen päälle/pois: väli-q

Vieritä pistenäyttöä vasemmalle: väli-piste 2 tai vasen kohdistin

Vieritä pistenäyttöä oikealle: väli-piste 5 tai oikea kohdistin

Ilmoitushistoria päälle/pois: väli-n

Käännä: väli-pisteet 4-5

Määritä pistenäppäin Delete-näppäimeksi: väli-d

Määritä pistenäppäin Return-näppäimeksi: väli-e

Määritä pistenäppäin sarkaimeksi: väli-t

Vaihda lyhennetyin ja lyhentämättömän pistekirjoituksen välillä: väli-g

Siirry työpöydälle: backspace-pisteet 2-5-6

Määritä pistenäppäin vaihto-näppäimeksi: backspace-väli-piste 4

Määritä pistenäppäin kytkemään vaihto-näppäin päälle/pois: väli-enter-piste 4

Määritä pistenäppäin komentonäppäimeksi: backspace-väli-piste 1

Määritä pistenäppäin kytkemään komentonäppäin päälle/pois: väli-enter-piste 1

Määritä pistenäppäin Ctrl-näppäimeksi: backspace-väli-piste 3

Määritä pistenäppäin kytkemään Ctrl-näppäin päälle/pois: väli-enter-piste 3

Määritä pistenäppäin optio-näppäimeksi: backspace-väli-piste 2

Määritä pistenäppäin kytkemään optio-näppäin päälle/pois: väli-enter-piste 2

Määritä pistenäppäin Fn-näppäimeksi: backspace-väli-piste 5

Määritä pistenäppäin kytkemään Fn-näppäin päälle/pois: väli-enter-piste 5

Määritä pistenäppäin Delete-näppäimeksi: backspace tai backspace-väli

Määritä pistenäppäin Return-näppäimeksi: enter tai väli-enter

13.5 iOS-komennot:

Huomaa: käytettäessä USB HID -pistenäyttö -yhteyttä on käytettävä pistenäppäimistön vastineita tapauksissa, joissa sekä eMotion-kohtaiset että pistenäppäimistökomennot ovat käytettävissä. Perinteistä Bluetooth-yhteyttä käytettäessä voidaan käyttää Braille eMotion -kohtaisia näppäimiä.

13.5.1 YLEISET JA LIIKKUMINEN

Siirry edelliseen kohteeseen: väli-piste 1

Siirry seuraavaan kohteeseen: väli-piste 4

Siirry ensimmäiseen kohteeseen: väli-pisteet 1-2-3

Siirry viimeiseen kohteeseen: väli-pisteet 4-5-6

Siirry keskimmäiseen kohteeseen: backspace-väli-c

Kohteen valitsin: väli-i

Aktivoi valittu kohde: kohdistimen siirtonäppäin

Valitun kohteen pitkä painallus: backspace-enter-pisteet 3-6

Valitun kohteen 3D Touch: väli-pisteet 3-5-6

Lue kohteen yhteenveto: väli-pisteet 3-4

Vieritä ylös yksi sivu: F1 tai väli-pisteet 3-4-5-6

Vieritä alas yksi sivu: F2 tai väli-pisteet 1-4-5-6

Vieritä vasemmalle yksi sivu: väli-pisteet 2-4-6

Vieritä oikealle yksi sivu: väli-pisteet 1-3-5

Lue näytettävä sivunumero tai rivit: väli-pisteet 3-4

Siirry seuraavaan ikkunaan: väli-pisteet 2-6

Siirry edelliseen ikkunaan: väli-pisteet 3-5

Siirry edelliseen säiliöön: backspace-väli-piste 1

Siirry seuraavaan säiliöön: backspace-väli-piste 4

Edellinen roottorin kohde: väli-piste 3

Seuraava roottorin kohde: väli-piste 6

Edellinen roottorin asetus: F3 tai väli-pisteet 2-3

Seuraava roottorin asetus: F4 tai väli-pisteet 5-6

Aloituspainike: home tai väli-h

Sovelluksenvaihtaja: väli-h kahdesti

Takaisin-painike: väli-b

Tilarivi: väli-s

Ohjauskeskus: väli-pisteet 2-5

Ilmoituskeskus: väli-pisteet 4-6

Lisää äänenvoimakkuutta: väli-pisteet 3-4-5

Vähennä äänenvoimakkuutta: väli-pisteet 1-2-6

Toista/keskeytä musiikki: väli-pisteet 1-5-6

13.5.2 LUKEMINEN JA MUOKKAAMINEN

Lue nykyisestä sijainnista: väli-r

Lue ylhäältä: väli-w

Valitse kaikki: väli-pisteet 2-3-5-6

Valitse vasemmalta: väli-pisteet 2-3-5

Valitse oikealta: väli-pisteet 2-5-6

Sarkain: väli-t

Vaihto-sarkain: väli-pisteet 1-2-5-6

Leikkaa: väli-x

Kopioi: väli-c

Liitä: väli-v

Paina Delete-näppäintä: väli-d

Paina Return-näppäintä: väli-e

Kumoa kirjoitus: väli-z

Tee kirjoitus uudelleen: väli-pisteet 2-3-4-6

Tekstihaku: väli-f

Tulosten tekstityyli: väli-pisteet 2-3-4-5-6

Aloita sanelu tekstikentässä: väli-pisteet 1-5-6

13.5.3 VOICEOVER JA PISTENÄYTTÖ

Vieritä pistenäyttöä vasemmalle: väli-piste 2 tai vasen kohdistin

Vieritä pistenäyttöä oikealle: väli-piste 5 tai oikea kohdistin

Käännä: väli-pisteet 4-5

Seuraava pistetuloste: Ctrl tai väli-g

Seuraava pistesyöte: Alt tai väli-pisteet 2-3-6

Näytä/piilota näppäimistö: väli-pisteet 1-4-6

Ilmoitushistoria päälle/pois: väli-n

Keskeytä tai jatka puhetta: väli-p

Puhe päälle/pois: väli-m

Pikasiirtyminen päälle/pois: väli-q

Yksikirjaiminen pikasiirtyminen päälle/pois: backspace-väli-q

Näyttöverho päälle/pois: väli-pisteet 1-2-3-4-5-6

Luo mukautettu nimike: väli-pisteet 1-2-3-4-6

VoiceOver-ohje: väli-k

13.6 Android-komennot

13.6.1 YLEISET KOMENNOT

Edellinen kohde: backspace-pisteet 1-2

Seuraava kohde: enter-pisteet 4-5

Aktivoi nykyinen kohde: kohdistimen siirtonäppäin

Kosketa ja pidä painettuna nykyistä kohdetta: väli-enter

Vieritä taaksepäin: backspace-pisteet 2-4-6

Vieritä eteenpäin: enter-pisteet 1-3-5

Säädä lukuohjainta ylös: backspace-piste 3

Säädä lukuohjainta alas: enter-piste 6

Edellinen lukuohjain: backspace-pisteet 2-3

Seuraava lukuohjain: enter-pisteet 5-6

Edellinen ikkuna: backspace-w

Seuraava ikkuna: enter-w

Sivun tai tekstin alku: väli-pisteet 1-2-3

Sivun tai tekstin loppu: väli-pisteet 4-5-6

Edellinen otsikko: backspace-h

Seuraava otsikko: enter-h

Edellinen verkkosäädin: backspace-c

Seuraava verkkosäädin: enter-c

Edellinen linkki: backspace-l

Seuraava linkki: enter-l

Vieritä alas: oikea vieritys alas tai vasen kohdistin

Vieritä ylös: oikea vieritys ylös tai oikea kohdistin

Yksi rivi alas: vasen vieritys alas

Yksi rivi ylös: vasen vieritys ylös

Automaattinen vieritys päälle/pois: väli-pisteet 1-2-4-5-6

Siirry takaisin: väli-b

Siirry aloitusnäyttöön: väli-h

Avaa ilmoitukset: väli-n

Avaa viimeisimmät sovellukset: väli-r

Avaa pika-asetukset: väli-q

Avaa kaikki sovellukset: väli-p

Avaa näyttöhaku: väli-pisteet 3-4

Muokkaa mukautettua nimikettä: väli-enter-m

Avaa TalkBack-valikko: väli-m

TalkBackin puhe päälle/pois: backspace-enter-m

Lopeta lukeminen: backspace-enter

Avaa TalkBack-asetukset: backspace-enter-t

Vaihda seuraavaan syöttökieleen: backspace-enter-i

Vaihda seuraavaan lukukieleen: backspace-enter-o

Vaihda pistekirjoitustyyppiä: väli-g

Pistenäytön näppäimistöohje: backspace-enter-k

Avaa pistenäytön asetukset: backspace-enter-b

Sammuta pistenäyttö: pisteet 1-2-3-4-5-6-7-8

13.6.2 TEKSTISSÄ LIIKKUMINEN JA VALINTA

Edellinen merkki: väli-piste 3

Seuraava merkki: väli-piste 6

Edellinen sana: väli-piste 2

Seuraava sana: väli-piste 5

Edellinen rivi: väli-piste 1

Seuraava rivi: väli-piste 4

Valitse kaikki: väli-enter-pisteet 1-2-3-4-5-6

Valitse edellinen merkki: väli-enter-piste 3

Valitse seuraava merkki: väli-enter-piste 6

Valitse edellinen sana: väli-enter-piste 2

Valitse seuraava sana: väli-enter-piste 5

Kopioi teksti: väli-enter-c

Leikkaa teksti: väli-enter-x

Liitä teksti: väli-enter-v

Poista: backspace

Enter: enter

Poista sana: backspace-väli-piste 2

14 Sisäisten sovellusten näppäinkomennot

14.1 Yleiset pikanäppäimet

Puhe päälle/pois: backspace-F2

Pistenäyttö päälle/pois: backspace-F3

Vierityspuhe päälle/pois: F3-vieritys ylös

Lisää puheen äänenvoimakkuutta: backspace-F4 tai lisää äänenvoimakkuutta

Vähennä puheen äänenvoimakkuutta: backspace-F1 tai vähennä äänenvoimakkuutta

Lisää puheen nopeutta: väli-F4 tai lisää äänenvoimakkuutta äänensäätöpainikkeen asetuksen muuttamisen jälkeen

Vähennä puheen nopeutta: väli-F1 tai vähennä äänenvoimakkuutta äänensäätöpainikkeen asetuksen muuttamisen jälkeen

Nosta puheen korkeutta: enter-F4

Laske puheen korkeutta: enter-F1

Lisää pää-äänenvoimakkuutta: backspace-väli-F4 tai lisää äänenvoimakkuutta äänensäätöpainikkeen asetuksen muuttamisen jälkeen

Vähennä pää-äänenvoimakkuutta: backspace-väli-F1 tai vähennä äänenvoimakkuutta äänensäätöpainikkeen asetuksen muuttamisen jälkeen

Yhden käden tila päälle/pois: backspace-pisteet 1-2-3

Bluetooth päälle/pois: paina lyhyesti Bluetooth

Langaton lähiverkko päälle/pois: paina lyhyesti Wi-Fi

Avaa päävalikko: paina lyhyesti home

Avaa käynnissä olevien tehtävien luettelo: F1-F4 tai home kahdesti

Seuraava käynnissä oleva tehtävä: F2-F3

Edellinen käynnissä oleva tehtävä: väli-F2-F3

Avaa ohjelmakohtainen valikko: F2 tai väli-m (pisteet 1-3-4)

Lopeta: väli-z (pisteet 1-3-5-6)

Esc: F4 tai väli-e (pisteet 1-5)

Sarkain valintaikkunassa: F3 tai väli-pisteet 4-5

Vaihto-sarkain valintaikkunassa: väli-F3 tai väli-pisteet 1-2

Edellinen merkki: väli-piste 3

Seuraava merkki: väli-piste 6

Edellinen sana: väli-piste 2

Seuraava sana: väli-piste 5

Edellinen rivi/kohde: väli-piste 1

Seuraava rivi/kohde: väli-piste 4

Rivin/kohteen alku: väli-pisteet 1-3

Rivin/kohteen loppu: väli-pisteet 4-6

Asiakirjan tai luettelon alku: väli-pisteet 1-2-3

Asiakirjan tai luettelon loppu: väli-pisteet 4-5-6

Page up: väli-pisteet 1-2-6

Page down: väli-pisteet 3-4-5

Vieritä taaksepäin: vieritys ylös tai vasen kohdistin

Vieritä eteenpäin: vieritys alas tai oikea kohdistin

Siirrä kohdistin soluun tai luettelokohteeseen: vastaava kohdistimen siirtonäppäin

Toista nykyinen kohde: väli-r (pisteet 1-2-3-5)

Avaa ohje: väli-h (pisteet 1-2-5)

Tarkista ohjelmistoversio: väli-v (pisteet 1-2-3-6) vain päävalikossa

Sano nykyinen aika: väli-t (pisteet 2-3-4-5) tai paina pitkään vähennä äänenvoimakkuutta

Näytä virtatila: väli-pisteet 1-6 tai paina pitkään lisää äänenvoimakkuutta

Näytä verkon tila: väli-n (pisteet 1-3-4-5) päävalikossa

Näytä flash-levyn vapaa tila: väli-i (pisteet 2-4) päävalikossa

Vaihda pistekirjoitustyyppiä: center tai väli-g (pisteet 1-2-4-5)

Vaihda seuraavaan pistekirjoituskoodiin: center-enter

Vaihda edelliseen pistekirjoituskoodiin: center-backspace

Vaihda edelliseen vieritysnäppäintoimintoon: kohdistin ja vieritys ylös

Vaihda seuraavaan vieritysnäppäintoimintoon: kohdistin ja vieritys alas

Lukitse/avaa näppäimistö: paina pitkään home

Kirjoitustila päälle/pois: backspace-väli-enter-m (pisteet 1-3-4)

Kahdeksan pisteen tila päälle/pois: F1-vieritys alas

Valitse pistekohdistimen tyyppi: F4-vieritys ylös

Valitse säädintietojen näyttäminen: F2-vieritys alas

Piilota salasanat päälle/pois: F3-vieritys alas

Aseta välimerkkitaso: enter-F3

Aseta näppäinkaiku: enter-F2

Kytke lepotila päälle/pois: Ctrl-Alt-s (pisteet 2-3-4)

Aseta uniajastin: väli-j (pisteet 2-4-5)

14.2 Pikakäynnistyskomennot

Käytä seuraavia komentoja käynnistääksesi niihin liittyvät sovellukset mistä tahansa Braille eMotionissa.

Käytä F1-näppäintä yhdessä kunkin kirjaimen kanssa käynnistääksesi seuraavat sovellukset:

Yhdistettävyys: c (pisteet 1-4)

DAISY Player: d (pisteet 1-4-5)

Tiedostonhallinta: f (pisteet 1-2-4)

Ohje: h (pisteet 1-2-5)

Bookshare Download: k (pisteet 1-3)

Media Player: m (pisteet 1-3-4)

Muistio: n (pisteet 1-3-4-5)

Asiakirjanlukija: r (pisteet 1-2-3-5)

Oma eMotion: y (pisteet 1-3-4-5-6)

Online DAISY: z (pisteet 1-3-5-6)

Käytä F3-näppäintä yhdessä kunkin kirjaimen kanssa käynnistääksesi alla olevat sovellukset:

Herätyskello: a (piste 1)

Pistekirjoitusvalinnat: b (pisteet 1-2)

Laskin: c (pisteet 1-4)

Alusta: f (pisteet 1-2-4)

Internet-asetukset: i (pisteet 2-4)

Varmuuskopioi/palauta asetukset: k (pisteet 1-3)

Bluetooth-hallinta: m (pisteet 1-3-4)

Yleiset valinnat: o (pisteet 1-3-5)

Varmuuskopioi/palauta flash-levy: p (pisteet 1-2-3-4)

Aseta aika ja päivämäärä: t (pisteet 2-3-4-5)

Äänivalinnat: v (pisteet 3-4-5-6)

Päivitä Braille eMotion: u (pisteet 1-3-6)

Sekuntikello: w (pisteet 2-4-5-6)

14.3 Tiedostonhallinta

14.3.1 TIEDOSTO-/KANSIOLUETTELON KOMENNOT

Edellinen kohde: väli-piste 1 tai vieritys ylös

Seuraava kohde: väli-piste 4 tai vieritys alas

Luettelon alku: väli-pisteet 1-2-3 tai väli-pisteet 1-3

Luettelon loppu: väli-pisteet 4-5-6 tai väli-pisteet 4-6

Siirry kansio- tai tiedostoluetteloon: väli-pisteet 5-6

Siirry osoiteikkunan ja tiedostoluettelon välillä: sarkain (väli-pisteet 4-5 tai F3) / vaihto-sarkain (väli-pisteet 1-2 tai väli-F3)

Avaa valittu kansio tai tiedosto: enter

Yksi taso ylöspäin: backspace

Siirry aseman ylätasolle: väli-pisteet 1-2-5-6

40 kohdetta ylöspäin: väli-pisteet 1-2-3 tai F1-F2

40 kohdetta alaspäin: väli-pisteet 3-4-5 tai F3-F4

Valitse yksittäinen kohde: väli

Aloita usean tiedoston tai kansion valitseminen: enter-b (pisteet 1-2)

Valitse kaikki: enter-a (piste 1)

14.3.2 TIEDOSTO-VALIKON KOMENNOT

Avaa: enter-o (pisteet 1-3-5)

Avaa Asiakirjanlukijassa: backspace-r (pisteet 1-2-3-5)

Avaa sovelluksessa: enter-e (pisteet 1-5)

Pakkaa: enter-z (pisteet 1-3-5-6)

Pura: enter-u (pisteet 1-3-6)

Lähetä kohteeseen: enter-s (pisteet 2-3-4)

Nimeä uudelleen: enter-r (pisteet 1-2-3-5)

Uusi asiakirja: enter-n (pisteet 1-3-4-5)

Uusi kansio: enter-f (pisteet 1-2-4)

Tiedoston muunnos: enter-t (pisteet 2-3-4-5)

Etsi tiedostoa: väli-f (pisteet 1-2-4)

Etsi tekstiä: backspace-f (pisteet 1-2-4)

Yhdistä tiedostot: enter-m (pisteet 1-3-4)

Pilko tiedosto: enter-p (pisteet 1-2-3-4)

Tiedot: enter-i (pisteet 2-4)

14.3.3 MUOKKAA-VALIKON KOMENNOT

Aloita valinta: enter-b (pisteet 1-2)

Kopioi: enter-c (pisteet 1-4)

Leikkaa: enter-x (pisteet 1-3-4-6)

Liitä: enter-v (pisteet 1-2-3-6)

Poista: enter-d (pisteet 1-4-5)

Valitse kaikki: enter-a (piste 1)

14.3.4 NÄYTÄ-VALIKON KOMENNOT

Tiedostojen järjestämisperuste: enter-g (pisteet 1-2-4-5)

Aseta tiedoston tiedot: enter-l (pisteet 1-2-3)

Näytä vain tiedostot, jotka ovat tyyppiä: enter-w (pisteet 2-4-5-6)

Piilota järjestelmäkansiot: enter-h (pisteet 1-2-5)

Aseta aloituskansio: backspace-s (pisteet 2-3-4)

14.4 Muistion komennot

14.4.1 TIEDOSTO-VALIKON KOMENNOT

Uusi asiakirja: enter-n (pisteet 1-3-4-5)

Avaa: enter-o (pisteet 1-3-5)

Viimeksi avatut tiedostot: backspace-enter-h (pisteet 1-2-5)

Avoimet asiakirjat: backspace-enter-o (pisteet 1-3-5)

Tallenna: enter-s (pisteet 2-3-4)

Tallenna nimellä: väli-s (pisteet 2-3-4)

Sulje nykyinen asiakirja: väli-q (pisteet 1-2-3-4-5)

Asetukset: enter-e (pisteet 1-5)

Lopeta: väli-z (pisteet 1-3-5-6)

14.4.2 MUOKKAA-VALIKON KOMENNOT

Aloita valinta: enter-b (pisteet 1-2)

Kopioi: enter-c (pisteet 1-4)

Lisää leikepöydälle: enter-p (pisteet 1-2-3-4)

Tyhjennä leikepöytä: enter-d (pisteet 1-4-5)

Poista: väli-d (pisteet 1-4-5)

Leikkaa: enter-x (pisteet 1-3-4-6)

Liitä: enter-v (pisteet 1-2-3-6)

Poista tyhjät rivit: backspace-e (pisteet 1-5)

Valitse kaikki: enter-a (piste 1)

Lisäys/korvaustila: väli-i (pisteet 2-4)

14.4.3 LISÄÄ-VALIKON KOMENNOT

Aseta merkki: enter-m (pisteet 1-3-4)

Siirry merkkiin: enter-j (pisteet 2-4-5)

Poista merkki: backspace-d (pisteet 1-4-5)

Lisää tiedostosta: enter-i (pisteet 2-4)

Lisää päivämäärä: enter-w (pisteet 2-4-5-6)

Lisää aika: backspace-w (pisteet 2-4-5-6)

Lisää sivunvaihto: backspace-väli-enter-p (pisteet 1-2-3-4)

Lisää sarkain: backspace-väli-enter-i (pisteet 2-4)

14.4.4 SIIRRY-KOMENNOT

Etsi: väli-f (pisteet 1-2-4)

Etsi seuraava: enter-f (pisteet 1-2-4)

Etsi edellinen: backspace-f (pisteet 1-2-4)

Etsi ja korvaa: enter-r (pisteet 1-2-3-5)

Siirry sijaintiin: enter-l (pisteet 1-2-3)

Edellinen lause: väli-pisteet 2-3-6

Seuraava lause: väli-pisteet 3-5-6

Edellinen sivu: väli-pisteet 1-2-6 tai F1-F2

Seuraava sivu: väli-pisteet 3-4-5 tai F3-F4

Edellinen asiakirja: sarkain (väli-pisteet 1-2 tai väli-F3)

Seuraava asiakirja: vaihto-sarkain (väli-pisteet 4-5 tai F3)

14.4.5 LUE-KOMENNOT

Lue valittu teksti: backspace-b (pisteet 1-2)

Lue valitun tekstin alku: enter-u (pisteet 1-3-6)

Lue alusta kohdistimeen: backspace-g (pisteet 1-2-4-5)

Lue kohdistimesta loppuun: enter-g (pisteet 1-2-4-5)

Automaattinen vieritys: vieritys ylös / vieritys alas

Lue nykyinen kappale: väli-pisteet 2-3-5-6

Lue nykyinen lause: väli-pisteet 1-4-5-6

Lue nykyinen rivi: väli-pisteet 1-4

Lue nykyinen sana: väli-pisteet 2-5

Lue nykyinen merkki: väli-pisteet 3-6

Lue tila: väli-pisteet 3-4

Lue kohdistimen sijainti: väli-pisteet 1-5-6

Lue merkkimäärä: backspace-pisteet 2-4

14.4.6 ASETTELU-KOMENNOT

Pistekirjoitusasiakirjan asettelu: backspace-p (pisteet 1-2-3-4)

Pistekirjoituskappaleen asettelu: backspace-pisteet 1-2-4-6

14.4.7 MUUT PIKANÄPPÄIMET

Poista nykyinen kappale: backspace-pisteet 2-3-5-6

Poista nykyinen rivi: backspace-pisteet 1-4

Poista nykyinen sana: backspace-pisteet 2-5

Poista nykyinen merkki: väli-d (pisteet 1-4-5)

Vaihda lukemisyksikkö: väli-pisteet 2-4-6

Vain luku -tila päälle/pois: väli-pisteet 3-4-6

14.5 Asiakirjanlukijan komennot

14.5.1 TIEDOSTO-KOMENNOT:

Avaa tiedosto: enter-o (pisteet 1-3-5)

Viimeisimmät asiakirjat -luettelo: enter-r (pisteet 1-2-3-5)

Sivun asetukset: backspace-p (pisteet 1-2-3-4)

Ääniasetukset: enter-s (pisteet 2-3-4)

Aloituserasetukset: enter-e (pisteet 1-5)

Asiakirjan tiedot: enter-i (pisteet 2-4)

Lopeta ja aseta kirjanmerkki: väli-z (pisteet 1-3-5-6)

Lopeta ja poista kirjanmerkki: enter-z (pisteet 1-3-5-6)

Lopeta asettamatta kirjanmerkkiä: backspace-z (pisteet 1-3-5-6)

14.5.2 MUOKKAA-KOMENNOT:

Aloita valinta: enter-b (pisteet 1-2)

Kopioi: enter-c (pisteet 1-4)

Lisää leikepöydälle: enter-p (pisteet 1-2-3-4)

Tyhjennä leikepöytä: enter-d (pisteet 1-4-5)

Valitse kaikki: enter-a (piste 1)

14.5.3 LUE-KOMENNOT:

Vaihda manuaalinen/jatkuva luku -tilaa: enter.

Keskeytä/jatka lukemista: väli

Lue valittu teksti: backspace-b (pisteet 1-2)

Lue nykyinen sivu: backspace.

Lue nykyinen kappale: väli-pisteet 2-3-5-6.

Lue nykyinen rivi: väli-pisteet 1-4.

Lue nykyinen lause: pisteet 2-3-5-6.

14.5.4 SIIRRY-KOMENNOT:

Etsi: väli-f (pisteet 1-2-4)

Etsi seuraava: enter-f (pisteet 1-2-4)

Etsi edellinen: backspace-f (pisteet 1-2-4)

Siirry sijaintiin: enter-g (pisteet 1-2-4-5)

Siirry otsikkoluetteloon: enter-t (pisteet 2-3-4-5)

Edellinen otsikko: backspace-väli-pisteet 2-3-5

Seuraava otsikko: backspace-väli-pisteet 2-5-6

Siirry taaksepäin kaksois-enterillä: backspace-väli-pisteet 2-3.

Siirry eteenpäin kaksois-enterillä: väli-enter-pisteet 5-6.

14.5.5 MERKKI-KOMENNOT:

Aseta merkki: enter-m (pisteet 1-3-4)

Siirry merkkiin: enter-j (pisteet 2-4-5)

Poista merkki: väli-d (pisteet 1-4-5)

Seuraava merkki: enter-n (pisteet 1-3-4-5)

Edellinen merkki: backspace-m (pisteet 1-3-4)

Merkkienhallinta; enter-k (pisteet 1-3)

Merkin ilmoitusvalinnat: backspace-o (pisteet 1-3-5)

14.6 DAISY Playerin komennot

14.6.1 LUKEMISKOMENNOT

Lue otsikko: väli-pisteet 1-2-5-6

Avaa DAISY-kirja: enter-o (pisteet 1-3-5)

Toista/keskeytä: väli

Ääniasetukset: enter-s (pisteet 2-3-4)

Tietoa julkaisusta: enter-i (pisteet 2-4)

Lisää äänenvoimakkuutta: backspace-piste 4

Vähennä äänenvoimakkuutta: backspace-piste 1

Lisää nopeutta: backspace-piste 5

Vähennä nopeutta: backspace-piste 2

Lisää korkeutta: backspace-piste 6

Vähennä korkeutta: backspace-piste 3

Lopeta: väli-z (pisteet 1-3-5-6)

Lopeta ja poista kirjanmerkki ilman vahvistusta: enter-z (pisteet 1-3-5-6)

Lopeta asettamatta kirjanmerkkiä ilman vahvistusta: backspace-z (pisteet 1-3-5-6)

14.6.2 SELAUSKOMENNOT

Siirry alkuun: väli-pisteet 1-3 tai väli-pisteet 1-2-3

Siirry loppuun: väli-pisteet 4-6 tai väli-pisteet 4-5-6

Seuraava sivu: väli-pisteet 3-4-5

Edellinen sivu: väli-pisteet 1-2-6

Siirry sivulle: enter-g (pisteet 1-2-4-5)

Valitse edellinen teksti-/aikayksikkö: piste 1

Valitse seuraava teksti-/aikayksikkö: piste 4

Edellinen teksti-/aikayksikkö: piste 2

Seuraava teksti-/aikayksikkö: piste 5

Valitse edellinen siirtymisyksikkö: pisteet 2-3

Valitse seuraava siirtymisyksikkö: pisteet 5-6

Edellinen yksikkö: piste 3 tai lyhyt painallus edellinen-painikkeesta

Seuraava yksikkö: piste 6 tai lyhyt painallus seuraava-painikkeesta

Seuraava otsikko: väli-piste 5 tai pitkä painallus seuraava-painikkeesta

Edellinen otsikko: väli-piste 2 tai pitkä painallus edellinen-painikkeesta

Viimeinen otsikko: väli-pisteet 4-6

Ensimmäinen otsikko: väli-pisteet 1-3

Tarkista nykyinen lukutaso ja otsikko: enter-w (pisteet 2-4-5-6)

Selaa otsikoita nykyisestä loppuun: enter-n (pisteet 1-3-4-5)

Etsi otsikko: väli-f (pisteet 1-2-4)

Otsikkoluettelo: enter-h (pisteet 1-2-5)

Etsi seuraava: enter-f (pisteet 1-2-4)

14.6.3 MERKKI- JA MUISTIINPANOKOMENNOT

Aseta merkki nykyiseen sijaintiin: enter-m (pisteet 1-3-4)

Seuraava merkki: enter-piste 6

Edellinen merkki: enter-piste 3

Avaa merkkiluettelo: enter-l (pisteet 1-2-3)

Poista merkki: väli-d (pisteet 1-4-5)

Luo muistiinpano: backspace-m (pisteet 1-3-4)

Lue muistiinpano: backspace-r (pisteet 1-2-3-5)

Lue edellinen muistiinpano: backspace-p (pisteet 1-2-3-4)

Lue seuraava muistiinpano: backspace-n (pisteet 1-3-4-5)

Poista muistiinpano: backspace-d (pisteet 1-4-5)

14.7 Media Player -komennot

14.7.1 TIEDOSTOKOMENNOT

Avaa tiedosto: enter-o (pisteet 1-3-5)

Avaa kansio: enter-f (pisteet 1-2-4)

Lisää tiedosto: backspace-o (pisteet 1-3-5)

Lisää kansio: backspace-f (pisteet 1-2-4)

Tallenna soittolista: enter-i (pisteet 2-4)

Tallenna soittolistana: väli-s (pisteet 2-3-4)

Poista kohde: väli-d (pisteet 1-4-5)

Merkinnän tiedot: enter-t (pisteet 2-3-4-5)

14.7.2 TOISTOKOMENNOT

Toista: enter

Toista/keskeytä: väli

Pysäytä: backspace

Edellinen kappale: piste 3

Seuraava kappale: piste 6

5 kappaletta taaksepäin: pisteet 2-3

5 kappaletta eteenpäin: pisteet 5-6

Ensimmäinen kappale: pisteet 1-3

Viimeinen kappale: pisteet 4-6

Lisää äänenvoimakkuutta: väli-vieritys ylös

Vähennä äänenvoimakkuutta: väli-vieritys alas

Nopeuta: pisteet 3-4-5

Hidasta: pisteet 1-2-6

Vaihda aikakohta: piste 2 tai piste 5

Eteenpäin tietyn aikakohdan verran: piste 4

Taaksepäin tietyn aikakohdan verran: piste 1

Edellinen luku: väli-pisteet 2-3-6

Seuraava luku: väli-pisteet 3-5-6

Avaa lukuluettelo: backspace-l (pisteet 1-2-3)

Poista soittolista: väli-d (pisteet 1-4-5)

Määrytykset: backspace-c (pisteet 1-4)

Toistoasetukset: enter-s (pisteet 2-3-4)

Äänitysasetukset: backspace-s (pisteet 2-3-4)

Tehosteasetukset: enter-e (pisteet 1-5)

14.7.3 MERKKI- JA SIJAINTIKOMENNOT

Kirjanmerkin sijainti: enter-m (pisteet 1-3-4)

Poista kirjanmerkki: enter-d (pisteet 1-4-5)

Siirry kirjanmerkkiin: enter-j (pisteet 2-4-5)

Siirry sijaintiin: enter-g (pisteet 1-2-4-5)

Aseta merkki: backspace-m (pisteet 1-3-4)

Siirry merkkiin: backspace-j (pisteet 2-4-5)

Edellinen merkki: backspace-piste 3

Seuraava merkki: backspace-piste 6

Poista merkki: backspace-d (pisteet 1-4-5)

Merkkienhallinta: backspace-k (pisteet 1-3)

14.7.4 TOISTOTIEDOT-VÄLILEHDEN PIKANÄPPÄIMET

Seuraava kohde: väli-piste 4

Edellinen kohde: väli-piste 1

Avaa valikko: F2 tai väli-m (pisteet 1-3-4)

Ohje: väli-h (pisteet 1-2-5)

Siirry soittolista-välilehdelle: väli-pisteet 4-5 / väli-pisteet 1-2

Lopeta Media Player: väli-z (pisteet 1-3-5-6)

14.7.5 SOITTOLISTA-VÄLILEHDEN PIKANÄPPÄIMET

Seuraava tiedosto: väli-piste 4

Edellinen tiedosto: väli-piste 1

Viimeinen tiedosto: väli-pisteet 4-6

Ensimmäinen tiedosto: väli-pisteet 1-3

Toista nykyinen tiedosto: väli

Aloita usean tiedoston valitseminen: enter-b (pisteet 1-2)

Toista valitut tiedostot: enter

Pysäytä toisto: backspace

Poista valitut tiedostot soittolistasta: väli-d (pisteet 1-4-5)

Siirry toistotiedot-välilehdelle: väli-pisteet 4-5 / väli-pisteet 1-2

14.7.6 TAUSTATOISTON KOMENNOT

Vaihda median toiston ja keskeytyksen välillä: kohdistinpainike-enter

Eteenpäin valitun siirtymisyksikön verran: kohdistinpainike-F1 tai F3

Taaksepäin valitun siirtymisyksikön verran: kohdistinpainike-F2 tai F4

Valitse edellinen siirtymisyksikkö: center-vasen kohdistinpainike

Valitse seuraava siirtymisyksikkö: center-oikea kohdistinpainike

14.8 Kirjastopalvelujen komennot (ei suomenkielisessä versiossa)

14.8.1 ONLINE DAISY

Siirry luokan ja kirjaluettelon välillä: F3 ja väli-F3

Liiku luettelon kohteiden välillä: väli-piste 1 ja väli-piste 4

Lataa kirja: enter

Palauta kirja: enter-r (pisteet 1-2-3-5)

14.8.2 BOOKSHARE DOWNLOAD

Seuraava säädin: F3

Edellinen säädin: väli-F3

Luettelon seuraava kohde: väli-piste 4

Luettelon edellinen kohde: väli-piste 1

Kirjautumisasetukset: enter-s (pisteet 2-3-4)

Valinnat: enter-o (pisteet 1-3-5)

14.9 Apuohjelmien komennot

14.9.1 ÄÄNINAUHURIN KOMENNOT

Aloita äänitys automaattisesti: äänityspainikkeen pitkä painallus

Avaa Ääninauhuri-sovellus: äänityspainikkeen lyhyt painallus

Keskeytä/jatka äänitystä: äänityspainike tai väli

Peruuta äänitys: F4 tai väli-e (pisteet 1-5)

Pysäytä: enter-s (pisteet 2-3-4)

Toista: enter-p (pisteet 1-2-3-4)

Lisää äänenvoimakkuutta: väli-vieritys ylös

Vähennä äänenvoimakkuutta: väli-vieritys alas

Nopeuta: pisteet 3-4-5

Hidasta: pisteet 1-2-6

Äänitysasetukset: backspace-s (pisteet 2-3-4)

14.9.2 LASKIMEN KOMENNOT

Tyhjennä näyttö: backspace-c (pisteet 1-4)

Poista numeroita tai operaattoreita: backspace

Laskuhistoria: enter-h (pisteet 1-2-5)

Yleiset funktiot: enter-g (pisteet 1-2-4-5)

Pii: enter-p (pisteet 1-2-3-4)

Eksponentti: enter-e (pisteet 1-5)

Trigonometriset funktiot: enter-s (pisteet 2-3-4)

Sini: enter-s (pisteet 2-3-4), s (pisteet 2-3-4)

Arkussini: enter-s (pisteet 2-3-4), a (piste 1)

Hyperbolinen sini: enter-s (pisteet 2-3-4), h (pisteet 1-2-5)

Kosini: enter-i (pisteet 2-4), c (pisteet 1-4)

Arkuskosini: enter-i (pisteet 2-4), a (piste 1)

Hyperbolinen kosini: enter-i (pisteet 2-4), h (pisteet 1-2-5)

Tangentti: enter-t (pisteet 2-3-4-5), t (pisteet 2-3-4-5)

Arkustangentti: enter-t (pisteet 2-3-4-5), a (piste 1)

Hyperbolinen tangentti: enter-t (pisteet 2-3-4-5), h (pisteet 1-2-5)

Logaritmifunktiot: enter-l (pisteet 1-2-3)

Luonnollinen logaritmi: enter-l (pisteet 1-2-3), e (pisteet 1-5)

Kymmenkantainen logaritmi: enter-l (pisteet 1-2-3), n (pisteet 1-3-4-5)

Hae kohteet: backspace-r (pisteet 1-2-3-5)

Poista kaikki tallennetut kohteet: enter-d (pisteet 1-4-5)

Tallenna kohteet: backspace-s (pisteet 2-3-4)

Muunna yksikkö: enter-u (pisteet 1-3-6)

Kopioi leikepöydälle: enter-c (pisteet 1-4)

Valinta-asetukset: enter-o (pisteet 1-3-5)

Murtolukuvaihtoehto: väli-pisteet 3-4

Palauta kaava: enter-r (pisteet 1-2-3-5)

Vaihda pistetaulukkoa: väli-g (pisteet 1-2-4-5)

14.9.3 HERÄTYS

Lisää herätys: enter-a (piste 1)

Muokkaa herätystä: enter-m (pisteet 1-3-4)

Poista herätys: väli-d (pisteet 1-4-5)

14.9.4 SEKUNTIKELLO

Sekuntikellon käynnistys, keskeytys, uudelleenkäynnistys: enter

Tarkista kulunut aika: backspace

Pysäytä ja käynnistä uudelleen pistenäyttö: väli-F2

Vaihda sekuntikellon ja ajastimen välillä: väli-pisteet 4-5 tai väli-pisteet 1-2

Ajastimen keskeytys tai uudelleenkäynnistys: enter

Ajastimen nollaus: backspace

Lopeta sekuntikello tai ajastin: väli-z (pisteet 1-3-5-6)

14.10 Asetuskomennot

14.10.1 AJAN JA PÄIVÄMÄÄRÄN ASETTAMINEN

Seuraava päivä: väli-piste 6

Edellinen päivä: väli-piste 3

Seuraava viikko: väli-piste 5

Edellinen viikko: väli-piste 2

Seuraava kuukausi: väli-piste 4

Edellinen kuukausi: väli-piste 1

Seuraava vuosi: väli-pisteet 5-6

Edellinen vuosi: väli-pisteet 2-3

1 tunti eteenpäin: väli-piste 4

1 tunti taaksepäin: väli-piste 1

10 minuuttia eteenpäin: väli-piste 5

10 minuuttia taaksepäin: väli-piste 2

1 minuutti eteenpäin: väli-piste 6

1 minuutti taaksepäin: väli-piste 3

Vaihda A.M. ja P.M. välillä: väli-x (pisteet 1-3-4-6)

14.10.2 BLUETOOTH-HALLINTA

Etsi Bluetooth-laitteita uudelleen: enter-r (pisteet 1-2-3-5)

Yhdistä laite: enter laitteen nimen kohdalla

Yhdistä palvelu: enter palvelun nimen kohdalla

Katkaise palvelun yhteys Bluetooth-palveluluettelossa: enter-d (pisteet 1-4-5)

Siirry Bluetooth-laiteluetteloon palveluluettelossa: backspace

Poista laiteasetukset Bluetooth-laiteluettelossa: väli-d (pisteet 1-4-5)

14.10.3 VARMUUSKOPIOI/PALAUTA ASETUKSET

Edellinen kohde: väli-piste 1 tai vieritys ylös

Seuraava kohde: väli-piste 4 tai vieritys alas

Edellinen säädin: vaihto-sarkain (väli-pisteet 1-2 tai väli-F3)

Seuraava säädin: sarkain (väli-pisteet 4-5 tai F3)

Valitse/poista valintaruudun valinta: väli

Varmuuskopioi: enter-b (pisteet 1-2)

Palauta: enter-r (pisteet 1-2-3-5)